

Bidrag

til

en Monographi af Marseniaderne,

en Familie af de gastræopode Mollusker.

En kritisk, zootomisk, zoologisk Undersøgelse

af

Rudolph Bergh.

I.

Historisk, indledende Oversigt.

I.

Historisk indledende Oversigt.

Et kritisk Forsøg.

Det er en ældgammel, ligesaa vel begrundet, som vel bekjendt Paastand, at Videnskabens Sandheder paa deres lange Vei til Almeenerkjendelse kun langsomt skride frem, ofte føres paa Afveie, endnu oftere maac bestaae mangan haard Kamp, för de fuldstændig dukke op af det almindelige Vildfarelsernes Hav, hvorigjennem deres Løb maatte gaae.

Betragtningen af nærværende Gruppes videnskabelige Historie bekræfter kun i fuldeste Maade denne Sætning. Neppe turde der maaskee mellem Blöddyrrekkens paa Former og Arter saa talrige naturlige Grupper findes nogen, der bedre end denne saa indskrænkede og artsfattige Familie bærer Vidnesbyrd om, hvorledes falske Sætninger ved bestandig Gjentagelse uden selvstændige Undersøgelser efterhaanden forstene til Axiomer, saa faste, at det holder vanskeligt at faae dem sönderslagte, og hvis Gjenfærd selv der- efter længe sees spögende omkring hos Forfattere, der endnu ikke have hævet sig ud over et Standpunkt, som Videnskaben maa kalde forældet. Forfølgelsen af den historiske Gang i Bearbejdelsen af nærværende Gruppes Naturhistorie afgiver kun et sörgeligt Exempel — og Malacologien har desværre mange af den Art, som endnu staae urörte — paa den Mangel af videnskabelig Alvor og Grundighed, med hvilken den störste Deel af de saakaldte Malacologer er optraadt.

Mellem en Gruppe af Skaldyr, characteriserede ved et lille Spir, stor sidste Omgang og meget vid Mundaabning, samt tidligere almindelig benævnedes Söörer (*Aures marinae*), figurere nogle ved Mangel af Huller i sidste Omgang særlig udmærkede, med hvilke allerede Buonanni ¹⁾

¹⁾ Filippi Buonanni, observationes circa viventia, quae in rebus non viventibus reperiuntur; cum micrographia curiosa; his accesserunt aliquot animalium testaceorum icones non antea in lucem editae. 1691. p. 219. f. 14. En herhenhörende Form findes derimod *ikke* i samme Forfatters Riecreazione dell' occhio e delle mente nell' osservazione delle chiocciole, 1681, ligesaalidt som i den 2den, latinske Udgave af dette Arbeide (Rom 1684). — Museum Kircheriarum 1709, hvori hine to Arbeider ere samlede, har den ældre fig. t. XLVIII f. 404 (p. 118); Linné citerer denne til sin *Helix haliotoidea*, medens Cuvier derimod tillader sig (*Mém.* p. 4) at ansee samme for *Helix heritoidea*, L. Buonannis fig. fremstiller iövrigt *Sig. cymba*, Mke (1830) [= *S. Grayi*, Dh. Lin. = *S. maximus*, Ph. = *S. concavus*, Sow (nec Lmk. cf. Gray, *Spicil. zool.* p. 4)].

og Lister²⁾ henimod Slutningen af det 17de, Rumph³⁾, Tournefort⁴⁾, Petiver⁵⁾, Gualtieri⁶⁾, d'Argenville⁷⁾ og flere mere obscure Forfattere i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede havde gjort os bekendt. John Hill⁸⁾, den bekendte, af Rygtet slemt medtagne engelske Naturforsker sondrede dem som et eget Genus under Navn af Stomatia, en Benævnelse, som ikke blev optagen i Klein's⁹⁾ Aaret efter udkomne Arbeide; istedenfor traadte her en anden, dannet tværtimod de af Tournefort og Linné indførte Regler for Slægtsnomenclaturen; hans Slægtsnavn, *Catinus lactis*, er derfor aldeles forkasteligt. Patrick Browne¹⁰⁾ derimod adopterede et Par Aar senere, den Hillske Benævnelse og begrænsede derhos skarpere den nye Slægtsform.

Adansons¹¹⁾ næsten samtidige „Sigaret“ var begrundet paa en de foregaaende For-

-
- 2) Mart. Lister, *Hist. conchyliorum*. 1688. Lib. IV. t. 570. f. 21. *Cochlea depressa, ore admodum expanso, leviter striata*. Citeres af Linné i S. N. ed. XII til H. haliotoidea; hos Gmelin mangler Citatet. Arten synes forskjellig fra *Buonannis*, men nærbeslægtet.
- 3) Rumph, *d'Amboynsche Rariteitkammer*. 1705. t. 40. f. R. p. 123 (II Boek) VIII, *Melknapjes dat is een kleine vlakke Patella glad, en van binnen melkwit*.
Er det *Cryptostoma javanica*, Gray i *Griffith animal kingdom* t. 41. f. 1?
- 4) cf. Gualtieri, *index testarum*. 1742.
Praefatio p. XVII. „*introductio ad historiam testaceorum a cel. Pictone Tournefortio in codice ms. relicta*.” (p. XVIII. *Auris marina*).
- 5) Petiver, *gazophylac. naturae et artis. dec. X. 1702-11*.
p. 3. *Auris indica non perforata*. t. XII. f. 4.
— *aquatilium animal. Amboinae*. 1713.
p. 4. *Concha auriculata, Melknapje*. t. 16. f. 29.
(Copi efter Rumph, hvad og anföres).
- 6) Gualtieri, *index testarum-conchyliorum*. 1742. t. 69. f. F. *Auris marina magis depressa, ore magis expanso, minutissime striata, sed nullis foraminibus distincta, candidissima*.
- 7) Desallier d'Argenville, *hist. natur. éclaircie dans une de ses parties principales, la Conchyliologie. nouv. édit.* 1757.
p. 195. *Oreille de mer*. Sa couleur générale est d'un gris sale et fauve par dessus. pl. 3. f. C. Arten er det neppe mulig at bestemme.
La conchyliologie ou hist. nat. des coq. par Desallier d'Argenville. 3ème édit. par Favanne de Montcervelle, père & fils. I. (1780) p. 590. l'Oreille de Venus (pl. V. f. C.). Efter Beskrivelsen en collectiv Art; den angives og fra Niger, Ostindien, Isle de France, St. Domingo, Martinique, Middelhav.
- 8) J. Hill, *a general natural history*. III. (1752) p. 119.
Stomatia: the animal inhabiting this shell is a Nereis, and in this also differs from the *Haliotis*, that and the *Patella* being inhabited by a limax.
Af de 3 Arter, han beskriver, afbildes den anden pl. 7. („*Stomatius sp. 2*”).
- 9) Klein, *tentamen methodi ostracologicae* 1753. p. 19. (*Catinus lactis*) t. VII. f. 114. Kleins Art er uden Angivelse af Localitet, og vel ogsaa af den Grund ubestemmelig.
- 10) Patrick Browne, *civil and natural history of Jamaica*. 1756. p. 398. *Stomatia minor glabra*. The smaller smooth brown Ear-shell.
- 11) Adanson, *hist. natur. du Senegal*. 1757.
Gen. VI. l'Ormier. 2. le Sigaret. p. 24. t. 2.

fatteres ikke meget ulig Conchyliæ fra Nigerens Munding, som han selv antog for identisk med de nys omtalte Former; uden Kundskab til selve Dyret opstillede Adanson „le Sigaret“ kun som Art af l'Ormier, idet han dog tillige gjør opmærksom paa de betydelige Forskjelligheder, der bestaae mellem de 2 af ham til denne Slægt henførte og beskrevne Arter.

Linné¹²⁾ havde allerede 1735 opstillet Slægten Haliotis, karakteriseret ved „disco longitudinaliter poris pertuso“; uden væsentlige Forandringer eller Tillæg gik den gennem de følgende Udgaver af Systemet og først i 10de finde vi Slægtens Artsantal betydelig forøget, medens selve Slægtscharacteren er uforandret; den kunde da naturligviis ikke optage de forskjellige Forfatteres ikke-gjennemborede Söorer; disse optog Linné i sit omfattende Genus Helix, indenfor hvis vide Slægtsmærke de fuldkommen passede; de ere her samlede i eet Species, *H. haliotoidea* (621), udpræget fra de andre Helicer ved „apertura ovali dilatata usque in apicem“ (diagn.), „testa in apicem usque perspicua, ut Haliotis, sed tragus non pertusus“ (descr.). Ved Siden stilles et Par andre, aldeles nye Arter, *H. perspicua* (620) „labro nullo“ og *H. neritoidea* (619) „rima umbilicali.“ Uden væsentlige Forandringer gik disse Arter, der og havde været optagne og yderligere

Bestemmelsen af den Art, hvortil Ads. har støttet sin Sigaret, er ikke let, maaskee er den sikkre Bestemmelse endogsaa nu umulig.

Naar forskjellige Forfattere mene, at Ads. har havt 2 Arter for sig, da er dette vel meget muligt, men han afbilder kun een, og for Bestemmelse kan Hensyn kun tages til denne, ikke til Texten, hvis Angivelser ere saa almindelige, at de vel kunne passe paa adskillige Arter. Ogsaa Sowerby^{*)} har saaledes antaget 2 Arter indbefattede i den, Blv's Cryptost. Leachii og breviculum. Disse Arters Hjem var Blainville ubekjendt, og selve Skalformen synes at skulle forhindre en Identification med Ads.'s Sigaret (af Cr. breviculum var Skallen borttaget. cf. Dict. sc. n. XII, Sow. l. infra c.). Philippi^{**)} derimod vil gjøre Ads. (og Martinis) Sigaret til sin Sigaretus Martinianus; ved Sculpturen især synes denne imidlertid aldeles forskjellig; Localitetsangivelse mangler; efter fig. og Beskrivelse skulde man snarere antage Sig. Martin. Ph. for den ene af de vestindiske Arter.

Paa Guinea- og Senegalkysten findes idetmindste 2 Arter af denne Slægt; den ene, som ligner Sig. cymba, Mke (men er mere tyk i Skallen, mindre hvælvet paa sidste anfractus, og har næstsidsté Vinding stærkere indtrædende i Munden) er vel = Adanson's Sigaret (= Sig. Adansonii, Beck in sched.); den anden er en aldeles forskjellig Art (meget mindre, meget mere nedtrykt, hvid med brunlig Spir, og ofte med Pletrækker paa sidste Vinding (= Sig. apicalis, B. in sched.).

^{*)} G. B. Sowerby, Number XIX of the Gen. of recent and fossil shells. I samme Öieblik, som Sow. gjør Cr. breviculum til Ads. Sigaret (p.p.), erklærer han den for ♀ af Sigaretus, Cuv.!!

^{**)} Abbild. I. p. 143. t. I. f. 5.

¹²⁾ Linné, systema naturæ. Lugd. Batav. 1735.

Cl. IV. Haliotis med een Form, Auris marina.

Endnu i VI Udg. Holmiae 1748. kun 1 Art p. 74. „Auris marina. Fn. 1236. Argenv. t. 7. f. A-F.“

Ed. X. T. I. 1758. p. 775. no. 619—621.

Ed. XII. T. I. p. 2. 1767. p. 1250. no. 711—713.

Mus. Ludovicae Ulriccae. 1764. p. 673.

Selve Museet med Originalstykkerne er allerede citeret i 10de Udgave af Systemet.

beskrevne i Mus. Lud. Ulr., over i den 12te Udgave af Systema naturae, kun forøges her Characteren for *H. haliotoidea* med „striis undatis”, ligesom dens geographiske Udbredning med Mare asiaticum, medens Mus. Lud. Ulr., Lister, Buonanni, Klein; Adanson tilføies de ældre alt i 10de Udgave optagne Synonymer; derimod nævnes mellem disse hverken Hill*) eller P. Browne. Til *H. perspicua* er den korte Beskrivelse af *H. haliotoidea* (i X Udgave) bleven overført; *H. neritoidea* er ladet fuldkommen uforandret.

Disse 3 Arter frembyde i Skallen en habituel Lighed, som ikke kunde undgaae Linnés övede og skarpe Öie; Sammenstillingen her, som paa Linnés Tid næsten kunde kaldes berettiget, skjönt den blot paa Grund af en enkelt Lighed sammenknyttede höist ulige Dyrformer, vil den fölgende historiske Udvikling vise gaaende igjen lige til de aller-seneste Tider.

Hvis Hills og Browne's Slægt *Stomatia* nu var bleven beholdt for disse uperføre-rede Conchylieformer, vilde megen senere Forvirring være undgaaet, men efterat Linné tilsyneladende havde erklæret sig herimod, idelmindste ikke derfor, var Sligt ei at vente.

*) Sir John Hill var paa forskjellige Maader, blandt Andet ved en rigtigere Anvendelse af det da kun lidet benyttede Mikroskop, ligesom og ved skarpe Yttringer og endnu skarpere Critikker kommen i Opposition til de mest fremragende Personligheder i det indflydelsesrige Royal Society; maaskee bidrog hans Bestræbelser for gjennem populære Fremstillinger at skaffe Naturhistorien Indgang hos et større Publicum ikke lidet til at nedsætte ham hos den Tids naturhistoriske Aristocrati. Hans Arbeiders Form latterliggjordes og mod deres Paalidelighed stræbte man paa alle Maader at vække Tvivl. Den eclatante Maade, paa hvilken J. Hill hævnedes sig, idet han gjennem sin Rewiew of the works of the Royal Society, London 1751, for det store Publicum blottede de mange Synder mod Videnskaben, hvori ikke faa af Selskabets Medlemmer havde gjort sig skyldige, — gjorde kun Bruddet mellem ham og Royal Society, „the great champion of errors” (l. c. p. 107), ulægelig; og i denne fra da af fortsatte Kamp af Een mod Mange og mere Begunstigede kan det da ikke undre at see Hill bukke under; det mægtige Selskabs meget formaaende Indflydelse mistænkeliggjorde ham og hans Arbeider overalt. Linné, personlig knyttet til adskillige af de Angrebne, og saaledes med inddraget i Sagen, kunde ikke paa nogen mere bestemt Maade end den, han anvendte, have erklæret sig imod ham; han ignorerer Hill fuldstændig og overalt, medens derimod J. C. Fabricius skarpt og tydelig udtaler sin og Datidens Fordømmelsesdom over ham gjennem sit ubarmhjertige „damnandae vero memoriae John Hill et Louis Reynard, qui insecta ficta proposuere” (Entomol. syst. I (1792) p. X.). Cuv. har alt frikjendt Louis Reynard for forsætligt Bedrag (Hist. nat. des poiss. I (1828) p. 87—88); endnu har ingen Stemme hævet sig for John Hill, der dog neppe bærer større Skyld. Vistnok har han selv været bedraget ved Afbildningen af et Par enkelte Dyr; i den allerstørste Deel af hans rigtignok ofte uheldige og mindre nøiagtige Figurer genkjendes nu almindelig bekjendte exotiske Dyreformer; en stor Deel af Conchyljerne ere for sin Tid og efter hans Forhold endog ingenlunde saa slet afbildede. Hans Bestræbelser vare visselig redelige, hans Kundskaber og hele naturhistoriske Udvikling meget mere grundige end de fleste af hans Modstanderes. John Hill var ikke det første, blev heller ikke det sidste Offer for videnskabelig Clique-væsen.

Martini¹³⁾, som da allerede var i Besiddelse af betydelige conchyliologiske Kundskaber, kunde ikke blive staaende ved den systematiske Anordning hos Linné og sondrede saaledes allerede 1769 de af Linné under *Helix haliotoidea* forenede Former som en egen Slægt, for hvilken han mindre rigtig optog den Kleinske Benævnelse *Catinus (lactis)*.

Men uagtet alle hine, Hills og Brownes, Kleins og Martinis forskjellige Forsøg paa at hævde disse Dyreformer deres Plads som en særegen Slægt, vedbleve Conchyliologerne dog endnu længe efter, deels at beholde dem mellem *Aures marinae* ganske som i Conchyliologiens tidlige Dage, saaledes i den 3die Favenneske Udgave af Argenvilles Conchyliologi¹⁷⁾, hos Udgiverne af Knorrs Værk¹⁴⁾, hos da Costa¹⁵⁾; deels at lade dem figurere som *Helix haliotoidea*, saaledes hos den strænge ældre Linnéiske Skoles Bekjendere, hos von Born¹⁶⁾, hos Schröter¹⁷⁾ og paa samme Maade naturligviis ogsaa i den XIIIde Gmelinske Udgave af Syst. nat.¹⁸⁾, fremdeles hos Dilwynn¹⁹⁾, Turton²⁰⁾, Wood²¹⁾, (Montagu)²²⁾ og i flere andre mindre betydelige Arbejder*); medens andre Forfattere endnu opførte dem som

¹³⁾ Martini, Verzeichniss einer auserlesenen Sammlung von Naturalien. 1767.

S. fremdeles *Neues system. Conch. Cab. I.* (1769) p. 194, og især den tabellariske Oversigt i *system. Conch. Cab. III.* (1777).

¹⁴⁾ Knorr, Vergnügen des Auges und des Gemüthes. 1764—72.

T. IV. t. XVII. f. 5. Bolten angiver denne som = hans *Sinum fuscum*; den synes fremdeles = *A. Veneris pallens*, Humphreys, og er maaskee = *Crypt. Leachii*, Ph.

T. VI. p. 75. weisse Ohrläpplein. t. 39. f. 5. Skal efter Bolten være = hans *Sinum haliotideum*.

¹⁵⁾ Em. Mendes da Costa, elements of conchology. 1776. p. 146 & p. 187. 8de (ved Trykfeil 10de) Fam. pl. 3. f. 8.

¹⁶⁾ Ignat. de Born, index rerum naturalium musei Caes. Vindebon. I. Testacea. 1778. p. 393.

¹⁷⁾ Schröter, Einleitung in die Conchylienkenntniss nach Linné. II. 1784. p. 176. Under II. *haliotoidea* opføres endnu alle de ældre Synonymer, som hos Linné, desuden tilføies Knorr og Martini. Tillige beskrives som var. en Form fra Tranquebar, hvoraf Exx. havde været ham meddeelte af Spengler.

¹⁸⁾ T. I. p. VI. (1790) p. 3362.

Gmelin optager her *H. haliotoidea* saaledes som den findes hos Schröter d. e. med hans Tillæg; som (var) β , tilføies den af Chemnitz i *Neues syst. Conch. Cab. X* (1788) beskrevne *H. neritoidea* (t. 165. f. 1598—9); denne hører aldeles ikke herhid, blev senere Typ for Blv's og Gray's Slægt *Velutina*. Charactererne for Slægten *Haliotis* staae naturligviis uforandrede, dette afholder imidlertid ikke Gm. fra derunder at opføre flere ikke-perforerede Arter, *H. imperforata*, *perversa*, *plicata* (l. c. p. 3690)!

¹⁹⁾ Dillwyn, a descriptive catalogue of recent shells. 1817. II. p. 972.

²⁰⁾ Turton, a general system of nature, by Linnaeus. VI. 1804.

²¹⁾ Wood, index. pl. 35. f. 187.

²²⁾ Montagu, Testacea Britanniae, 1803.

*) O. Fr. Müller, prodr. zool. Dan. 1776. p. 240. no. 2900.

Den her af M. optagne *H. haliotoidea* er *Velutina haliotoidea*! I Fabricius, Fauna Grönl. p. 390 er denne sidste opført som *H. haliotoidea*, L. Som man af Citatet „Akoperursak“ seer, har M. paa Fabricius Autoritet optaget denne Identification. Den korte Beskrivelse er Linnés i S. N. XII.

særegne, meest dog ikke characteriserede, Slægter, saaledes Meuschen²³⁾ (Auriformis), Humphreys²⁴⁾ (Auris Veneris), Bolten²⁵⁾ og Linck²⁶⁾ (Sinum).

Alle disse beskrevne Dyreformer grupperede sig dog tydelig om *Helix haliotoidea*, L.; *H. perspicua* erklæres af Schröter¹⁷⁾ som Datidens Conchyliologer fuldkommen ubekjendt, og neppe større var Kundskaben til *Helix neritoidea*. — Samtidig næsten med de senere Linnéiske Arbejder var imidlertid en med *H. perspicua* beslægtet Form bleven indført i Videnskaben, den af Ström²⁷⁾ beskrevne *Thetys absque auriculis*, der af O. Fr. Müller²⁸⁾ blev optagen som *Bulla latens*, og som i Skalform tydelig visende hen paa de Linnéiske Arter, syntes at afvige ved Dyrets Formforhold. Gmelin synes at have overseet denne Art, den er ikke optaget i hans Arbejde; og saaledes stod denne saavel som den beslægtede Linneiske *H. perspicua* længe fuldkommen ubekjendt endog for Nordens Naturforskere. Det er Sars²⁹⁾, der aller har draget den første frem; den Linnéiske Art er først

²³⁾ Mus. Geversianum. 1787. p. 250. I en egen Underafdeling (cf. Addenda p. 657) sondres her 3 Arter:

1. Aurif. haliotoidea argute striata, albida

Rumph. t. 40. f. R.

Gualt. t. 69. f. F. supra.

2. A. haliot. hepatica, intus fusca.

Petiv. Mus. 16, 29?

3. A. haliot.

Gualt. t. 69. f. F. infra.

Petiv. gz. 12, 2.

Lister. 570. 21.

Synonymien er her meget upaalidelig; Gualt.'s övre og nedre Fig. (t. 69. fig. F) fremstille den samme Conchylie i naturlig Størrelse og forstørret; [Phil. (Abb. I) har herfra sit Citat „Gualt. t. 69. f. F. sup.“].

²⁴⁾ Mus. Calonnianum. 1797. p. 20.

Ogsaa her findes et Forsøg paa at underafdele den collective Linn. Art

„Auris Veneris“: 330. alba. West-Indies.

331. pallens. China.

332. pulligera. Guinea.

A. V. alba synes at være Sig. depressus, Ph. eller S. perspectivus, Say; pallens = Sinum fuscum, Bolten = Cryptost. Leachii, Ph. (?); pulligera er maaskee = Adansons Sigaret.

²⁵⁾ Mus. Boltanian. 1798 (ed. I.) ps. 2. p. 14. — ed II. 1819. p. 10.

²⁶⁾ Linck, Mus. Rostock. p. 142. (3te Abtheil. 1807).

Slægten er her characteriseret.

I Lichtenstein, das zoolog. Mus. der Univers. zu Berlin. 2 Udg. p. 107 findes „Nerita (*Helix*, Sinum) haliot“.

²⁷⁾ Skrifter, som udi det Kjöbenh. Selsk. ere fremlagte og oplæste. X. (1770) p. 10. t. V. f. 1—4. (cf. og de originale, i Universitetsbiblioth. i Kjöbenhavn deponerede Haandtegninger.)

²⁸⁾ Prodromus zool. Dan. p. 242. no. 2923.

²⁹⁾ Beskriv. og Iagttagelse over nogle mærkelige eller nye i Havet ved den bergenske Kyst levende Dyr. Bergen 1835. p. 67. Oversat i Isis 1837. p. 754. (Sigaretus Strömii).

senere bleven paany undersøgt og gjenkjendt, om den iøvrigt endnu tør siges at være kjendt eller mulig at kunne gjenkjendes. G. Cuvier, som netop da begyndte Studiet af Molluskerne, fremkom imod Slutningen af det Aarhundrede, hvis Bidrag til de os vedkommende Formers Naturhistorie, vi have ladet passere forbi os, med en Undersøgelse³⁰⁾ over nogle Blöddyr for, som noget for Videnskaben Nyt, gjennem dem at godtgjøre hvad vor O. Fr. Müller³¹⁾ allerede langt tidligere tydelig havde erklæret, Unaturligheden af en skarp Adskillelse af skalklædte og nøgne Blöddyr (Testacea og Mollusca, L.). Imellem de her af Cuvier beskrevne Dyreformer sees en med indre Skal, som han antog, var fra Senegal, var Adansons Sigaret og saaledes *H. haliotoidea*, L. De Forudsætninger, hvorpaa det antagne Navn (Sigaret.) stötte sig, vare grundfalske, fremgaaede — som det synes — af forsömt Sammenligning med Adansons Beskrivelse og Figur; Cuviers egen Beskrivelse er dertil saa ufuldstændig og feilagtig, at de nærmeste Decenniers Malacologer i den umulig kunde formode den samme Form, hvormed Cuv. senere (1817) gjorde dem bekjendt*). Formens nærmere Slægtskab med *H. perspicua*, L. („labro nullo“) bemærkede han ikke; den nærstaaende Strömske Art synes han dengang ikke at have kjendt**) eller maaskee da ikke erindret. Næsten samtidig opførtes Dyret som Slægt i den 5te af de Oversigtstabeller, der ledsage 1ste Deel af *Leçons d'anatomie comparée*; den staaer her blandt lutter nøgne eller med en svag Skaludvikling forsynede Mollusker, mellem *Testacella* og *Aplysia*. Lamarck, indtil da meest bekjendt som Botaniker, havde ved sin Ansættelse som Docent i de lavere Dyrers Naturhistorie tillige ombyttet sit botaniske Studium med Zoologien og fortrinsviis henvendt sin Opmærksomhed paa Molluskerne, med hvilke han allerede tidligere, tildeels under Veiledning af vor Landsmand, Conchyliologen Hvass, havde

³⁰⁾ Bulletin de la soc. philomat. Octbr. 1799. no. 31. p. 32. Observations nouvelles sur quelques Mollusques.

³¹⁾ *Vermium terrestrium et fluviatilium historia*. Vol. II. (1774). Praefatio p. VII & VIII.
Vi see derfor her *Limax* og *Helix* forenede i een stor Gruppe, medens Linné holdt dem ud fra hinanden i hine 2 store Afdelinger.

*) Oken, *Lehrb. der Zool.* I. 1815. p. 299.

Aplysia. „Art? Sigaret, *H. haliotoideus*: Hieher oder zu folgenden oder zu Krusensterns *Phylidia*.“

Gray, *zoolog. Journ.* I. p. 427 mener, at Cuv. i „*Bull. des sc.*“ no. 31 virkelig har beskrevet Dyret af Lamarcks (Adansons) *Sigaretus*, og gjør opmærksom paa, at Cuv. senere (*Anat. des Moll.*) under samme Navn har beskrevet et heel andet Dyr.

**) Faa Aar efter (*Ann. du Mus.* VI. (1805) p. 416) citerer han det samme Bind af Kbhvn. Vidsk. Selsk. Skr. i Afhandlingen om *Eolidia*, *Scyllaea* og *Glauca*.

beskjæftiget sig. Neppe en Maaned før hiin Cuviers lille Notits havde Lamarck ogsaa publiceret et Forsøg til en Reform i Malacologien, men anlagt efter en langt større Maalestok end Cuviers. Saavel i hans prodrome d'une nouvelle classification des coquilles³²⁾, som i hans ikke længe efter udkomne Système³³⁾ finde vi det Adansonske Artsnavn Sigaret benyttet for en Slægt Sigaretus, der begrundes paa de Skalcharacterer, der tilkomme *H. haliotoidea*, L. og saaledes og den Adansonske Art, medens han derhos i sidstnævnte Arbeide tilføier en Beskrivelse af Dyret, d. e. vedføier de af Cuvier givne Oplysninger om et heelt-forskjellig Dyr, som *han* kaldte Sigaret. Lamarks Sigaretus er altsaa = *H. haliotoidea*, L. = *Stomatia*, Hill, Browne! = *Catinus (lactis)*, Klein, Martini; medens Cuviers Sigaretus derimod er en aldeles forskjellig Form med meget fragil indre Skal uden Inderlæbe, og altsaa indbefatter Arter, der stemme med *H. perspicua*, L. og Ströms *Thetys*.

Da imidlertid den hos Lmk. Skalangivelsen tilføiede Beskrivelse af Dyret — hvorfra denne hidrørte kunde ikke være Alle vitterligt — let tillod en Mistydning og den Cuvierske Angivelse af Gjæller under Kappen (som hos *Patella*) gjorde den rigtige Bestemmelse af det Dyr, han havde havt for sig, umulig: var det naturligt og nødvendigt, at forskjellige Slægter efterhaanden dannedes og som repræsenterende nye Dyreformer indførtes i Videnskaben, skjönt de virkelig faldt sammen med den Lamarckske eller Cuvierske.

Det kan altsaa ikke undre os meget, naar vi see den især som Faunist bekendte, engelske Malacolog Montagu³⁴⁾ allerede 1811 opstille en Slægt *Lamellaria* for nogle Havgastræopoder med indvendig Skal; indenfor Slægten sondrede han atter 2 Grupper, den ene med udvendige Gjæller (*L. membranacea* n. sp.; *L. plumula*, Test. Br.); den anden uden saadanne (*L. tentaculata* n. sp.; *L. haliotoidea*, Test. Br.). For de til den første Gruppe af Montagu henførte Former havde Cuvier³⁵⁾ alt tidligere opstillet Slægten *Pleurobranchus*; de sidste ere generisk identiske med Cuviers Sigaret, saaledes som man senere lærte denne at kjende; denne Identitet af hans Slægt med Cuviers maatte det dengang være Montagu fuldkommen umulig endog blot at ahne.

Den Lighed, det Montaguske Slægtnavn besad med Benævnelsen paa en Planteslægt (*Laminaria*, Lamourx), saavelsom det, at Navnet ikke lod sig bevare for den første og vel typiske Section af Montagus Slægt, synes at have bevæget Leach til heelt at forandre den allerede givne Slægtsbenævnelse. Han synes saaledes omtrent 1819 i det

³²⁾ I Mém. de la soc. d'hist. natur. de Paris. I. Paris. An. VII. 1798—9. p. 63.

³³⁾ Système des animaux sans vertèbres. 1801. p. 64.

³⁴⁾ Linnean Transactions. XI. p. 179.

³⁵⁾ Ann. du Museum. V. (1804) p. 266.

Brittiske Museum og Aaret efter i sin Synopsis³⁶⁾ — der egentlig endnu ikke fuldstændig er bleven Videnskabens Eiendom — for den første Gruppe af Montagus Lamellarier at have benyttet Slægtnavnene *Oscanius* *) (*L. membranacea*) og *Cleanthus* (*L. plumula*), vel dog kun som Subgenera af den omfattende Cuvierske Slægt *Pleurobranchus*, medens han benævnedes den anden og her nærmest vedkommende Gruppe *Marsenia* (med Udelukkelse af det vildledende *Sigaretus*); som Typ for den nye Slægt satte han *Bulla haliotoidea*, Mtg. Test. Br. (= *Lamell. haliot.*, Linn. Tr.), hvis Navn han tillige for at forekomme ny Leilighed til Forvirring forandrede til (*Marsenia*) *producta* **). En ganske anden, dog med de Cuvierske Sigareter, de Montaguske Lamellarier og Leachs Marsenier beslægtet, Form meente Blainville noget senere at have fundet i et Dyr fra Isle de France, og opstillede saaledes paa samme sin nye Slægt *Coriocella*³⁷⁾. Denne var imidlertid kun en Marsenieform med meget tynd Skal, der i Blainvilles Exemplar var udfalden, saaledes som allerede Gray³⁸⁾ og Cuvier³⁹⁾ bemærkede. Navnet *Sigaretus* vilde Blainville have overført til nærtstående Former med tydelig udviklet indre Skal; af de to af ham under denne Gruppe citerede Arter svarer dog kun den ene til Slægtscharacteren, den anden derimod („*S. haliotoid. Martini* I. t. 16. s. 151—4.“) tilhører Slægten *Stomatia*, Hill (*Cryptostoma*, Blv.). I Articlen *Sigaret* i det et Par Aar efter udkomne 49de Bind af *Dict. sc. natur.* staaer Slægtscharacteren uforandret, kun Arternes Antal er tilsyneladende meget forøget, men af de 8 ere idetmindste de 6 *Stomatia*former (*H. perspicua* synes Blv. at være tilbøielig til at betragte som en *Pleurobranchus*). — For at skabe en nominel Modsætning til den kort forud opstillede *Cryptostomus*, (som iøvrigt kun blev optagen som Synonym til „*Sigaretus*, Lmk, Sow.“!) indførte Menke⁴⁰⁾ senere (1830) for Blainville's *Corioceller* Benævnelsen *Cryptothyra*, der da blev den fjerde Betegnelse for den samme generiske Gruppe.

Vi have saaledes seet 5 Slægtsbenævnelser, de Cuvierske *Sigarets* (1799), *Lamellaria* Mtg. (1814), *Marsenia* Leach (1819)! *Coriocella* Blainv. (1824) og *Cryptothyra* Mke. (1830),

³⁶⁾ W. E. Leach, synopsis of Br. Moll. 1820.

teste Gray. Ann. & Mgz. nat. hist. XX. (Octbr. 1847.)

cf. Oken. Isis. 1823. II. p. 460. (Mus. Paris.)

*) nec *Oscana*, Bosc. 1792, der er en parasitisk Crustace.

***) Hermansens Angivelse (*Indicis malacoz. primordia*. II. p. 23) af *Bulla latens*, Müller, som Typus skriver sig formodentlig derfra, at denne nordiske Art befandt sig med *Etiquette Marsenia latens* i den af Dr. Beck til Naturforskerforsamlingen i Kiel indsendte Samling af nordiske Mollusker.

³⁷⁾ *Dict. sc. natur.* T. 32. (1824.) p. 259.

Manuel de malacologie. (1825.) p. 466.

³⁸⁾ Gray, *Spicilegia zoolog.* part. I. p. 4. (1828.)

cf. og Gray i *Proc. zool. soc.* 1847. p. 143.

³⁹⁾ *Régne animal.* ed. II. T. III. p. 90. (1830.)

⁴⁰⁾ *Synopsis.* ed. 2. (1830.) p. 87.

støttende sig til de samme Dyreformer, saadanne der gruppere sig om *H. perspicua*, L. De vare, som vi have seet, for en stor Deel fremkaldte ved Ufuldstændigheden og Feilagtigheden af de første, Cuvierske Undersøgelser over denne Dyregruppe, der gjorde det umuligt at bestemme de Former, Cuvier havde havt for sig. — Senere Forfattere (delle Chiaje, Gould, Michaud, Audouin o. Fl.) *) have forøget Antallet af Arter indenfor Gruppen men ellers — Lovén ⁴¹⁾ fraregnet — Intet bidraget til Kundskab om den, snarest vedligeholdt eller atter fremkaldt Forvirringen ved at tildele dens Arter Slægtsnavnet *Sigaretus* (Lmk.).

Vi skride nu til Betragtningen af den anden hidtil artsrigere og i sine Arter tidligere bekendte Gruppe, den der til Typus har *H. haliotoidea*, L. Denne hos Linné collective Art havde allerede nogle af de ældre Conchyliologer (efter Linné) [Meuschen ²³⁾, Humphreys ²⁴⁾] begyndt at adskille i sine enkelte specifik-forskjellige Dele — en Bestræbelse, vort Aarhundredes Malacologer neppe have begyndt at følge ^{**)} —; det var fremdeles den samme Art, der havde tjent til Typus for de ældre Forfatteres Slægtsformer *Stomatia* og *Catinus* (lactis), og det var i Virkeligheden netop dertil at Adansons *Sigaret* var at henhøre, og saaledes var det da ogsaa Lamarcks *Sigaretus*. Lamarck havde, som ovenfor omtalt, til Beskrivelsen af Conchylien tilføiet Cuviers Angivelser om *Sigaret*-Dyret, og det er følgende kun naturligt, at Blainville ⁴²⁾ i en herhid hørende Gastræopod, der i Brittisk Museum kom ham i Hænde, ikke kunde gjenkjende den Lamarckske Slægt, men for samme opstillede en ny, *Cryptostoma*; denne blev da allerede af ham saa tilstrækkelig characteriseret, at dens Lighed med Dyret af *Natica* (Lmk.), saaledes som det senere blev bekendt, er umiskjendelig. Dog var den af Blainville givne Slægtscharacter endnu ikke tilstrækkelig, navnlig var Angivelsen af Skallen som indre [burde nok have hedt „deelveis skjult“, cf. ³⁹⁾] vel skikket til at foranledige Misforstaaelse, og med det nye Navn var saaledes endnu kun Slægtsnavnenes Mængde forøget, deres gjensidige Forhold ikke klaret. Ikke længe efter gjorde Eudès Delonchamp ⁴³⁾ i en Note over nogle Hav-Mollusker, der vare

*) cf. Artslisten i denne Afhandlings 3die Afsnit.

⁴¹⁾ *Index moll. litora Scandin. occid. habitantium*. 1846. p. 15. Öfvers. Vetensk. Ac. Handl. 1847. p. 192.

^{**)} Til den af Recluz i Chenu illustrat. conchyliolog. leverede Monographi af *Cryptostoma*-Slægten har jeg ikke kunnet skaffe mig Adgang.

⁴²⁾ („Encycl. Edin. Suppl. 1818.“?)

Dict. sc. natur. 1818. T. XII. p. 121.

1824. T. XXXII. p. 259.

Manuel de malacologie. 1825. p. 467.

[*Cryptostomus*, Rang. abrégé. 1829. p. 237.]

Dejean's *Elaterin*-Slægt af samme Navn er yngre, maatte saaledes forandre Benævnelse.

⁴³⁾ *Bulletin de sc. X.* (1827.) p. 298.

iagttagne levende, os bekjendt mnd Natica-Dyrets Formforhold; Beskrivelsen var imidlertid saa skizzeret, at den ikke kunde tildrage sig synderlig Opmærksomhed og derfor almindelig er bleven overseet; først ved de Guildingske⁴⁴⁾ Undersøgelser og de næsten samtidig af Forbes⁴⁵⁾ anstillede blev Naticadyret mere almindelig bekjendt. — Gray⁴⁶⁾ havde allerede 1825 gjort opmærksom paa Cryptostoma's Lighed i Skal med Adansons Sigaret og Lamks Sigaretus samt disse Navnes sandsynlige Slægtsidentitet og tillige udhævet deres betydelige og iöinefaldende Forskjellighed fra Cuviers Sigareter, hvortil Linnés *H. perspicua*, *Bulla halioidea* Mtg. og saaledes *Lamellaria* Mtg. p. p. *) vilde være at henføre. Senere 1828⁴⁸⁾ henviste han Cryptostomerne og altsaa Sigaretus, Lamk. til deres rette Plads, blandt Naticiderne, medens han samtidig udtrykkelig erklærer *Coriocella Blainv.* for en Form af Cuviers Sigareter med (udfalden) tynd Skal; Nödvendigheden af en Reform i Slægtsbenævnelserne synes dengang endnu ikke at være gaaet op for ham, og derfor bleve hans iövrigt saa væsentlige Bemærkninger uden Indflydelse.

Lamarcks ikke længe efter Publicationen af Cryptostomaslægten udkomne større Arbeide, hist. natur. des anim. s. vert.⁴⁷⁾, forbigik Blv.'s Slægt og optog Sigaretus væsentlig uforandret, som i tidligere Arbeider, kun er Arternes (4) Antal forøget; de ere paa een nær, som hörer til Slægten *Vanicoro* (Quoy & Gaimard, 1832) virkelige Stomatier (Cryptostomer). Dette har imidlertid, som ovenfor anført, ikke forhindret senere Forfattere (Brown, Fleming, Bouchard, Gould, Forbes, Michaud, Philippi, Cantraine, Risso, delle Chiaje o. Fl.) fra under Benævnelserne Sigaretus (Lmk.) at opføre Dyr, henhørende til den aldeles forskjellige Marseniaslægt; ikke at omtale at forskellige andre saaakaldte Malacologer [Brown **), Broderip, Sow ***)] under samme Slægtsbenævnelse have beskrevet *Velutina*er (o. a. Former). I den nye Udgave af Lamarcks Værk har Deshayes⁴⁸⁾ optaget de ved Quoy og Gaimard nu fuldelig sikkert betydelige Forskjelligheder mellem *Cryptostoma* og Mar-

44) Linn. Transact. XVII. pt. I (1835.) p. 29.

45) Ann. & Mgz. of nat. hist. VIII (1835.) p. 68.

IX. (1836) p. 191.

Malacologia Monensis. 1838. p. 29.

46) Zoolog. Journ. I. p. 428.

*) Baade her og tidligere (1821) i London medical repository skriver Gray: *Laminaria*; see nedenfor p. 256.

47) T. VI. pt. 2. (Apr. 1822.) p. 207.

Lamarcks Öiensygdöm havde netop mod Udgivelsen af denne Part af Værket udviklet sig til fuldstændig Blindhed; derfor kunde han være uvidende om den Litteratur, der i Tid laa ham saa nær.

Forledet ved Gmelins, Abildgaards og Rathkes Exempel har han blandt Synonymerne af *Sigar. haliot.* ogsaa optaget *Bulla velutina*, M., der er Typ for *Velutina*, Blv. „Enc. Edin. 1819.“ *Man. Malac.* 1825. p. 468. [= *Galericulum*, Brown, *Illustr. Conch. Gr. Brit.* 1827.]

***) *Sig. flexilis*, Brown, *Illustr. t.* 44. f. 3—4.

****) *Sig. coriaceus*, Brod. & Sow. *Zool. Journ.* IV.

48) T. IX. (1843.) p. 7.

senia, men tilføier hverken der eller andetsteds nogen Art af det sidste Genus. Vi see her atter en længe bekjendt Slægt med flere endnu længere kjendte Arter slet ikke optaget i dette, det meest udførlige og meest betydelige specielle malacologiske Arbeide, som hidtil har været det naturvidenskabelige Publicum forelagt! Heller ikke Swainson⁴⁹⁾ havde været istand til — og alle Materialierne til Spørgsmaalets fuldstændige og endelige Lösning forelaae dog dengang — fuldelig at løse de indviklede Spørgsmaal, der knyttede sig til Sigareterne, om deres rette Benævnelse og den Plads, de maatte indtage i Systemet samt til hinanden indbyrdes; som Resultat af sine Undersøgelser i denne Retning antager han 2 vidt forskjellige Grupper sammenkastede i een, den ene Cryptostomernes, den anden de Cuvierske Sigareters, og mener, at de første som ægte Naticider maae skarpt udsondres fra de andre, hvis Navnerigdom han endnu forøger med et nyt, *Chelinotus*; dette er i det Væsentlige kun, hvad Gray mange Aar før har lært os; naar Swainson derimod opfører den nye Slægt, der sønderlemmes i *Velutina*, *Coriocella* og *Chelinotus* (*strictius*; med *Sig. Tonganus*, Q. & G. til. Typ.), som Part af de nacrerede, himmelvidt forskjellige Halio-tider: da skulle vi ikke berøve ham Æren for saaledes atter at have slaaet ind paa de gamle Conchologers urette, netop forladte Vei. Langt rigtigere har A. d'Orbigny opfattet den sidste Gruppens naturlige Affiniteter; i sin voy. dans l'Amer. mérid.⁵⁰⁾ har han indlemmet Cryptostomerne som en Underafdeling af Naticidernes Familie, medens „*Lamel-laria*, *Mtg.* og *Coriocella*“ heelt fjernes fra dem. Af saadan Mening ere ikke et Par nyere Forfattere, Adams og Lovell Reeve; i den malacologiske Deel af voy. of the Samarang⁵¹⁾ synes disse Forfattere tilbøielige til at forene baade Marsenierne og Stomatierne i deres Familie *Neritacea*! — Forskjellige nye Arter, henhørende til denne Gruppe, som iøvrigt ligger udenfor denne Afhandlings Formaal, ere efterhaanden bleven bekjendte; i andre Henseender kan vor Kundskab til den neppe siges at være bleven synderlig større.

Endnu en tredie Gruppe staaer tilbage at omtale, den der til Typus synes at have *H. neritoidea*, L. Denne Linneiske Art synes ogsaa at have været Linnés Samtidige ubekjendt, og forblev det endnu længe eller rettere er det maaskee endnu. Heller ikke kom nye Former til, der kunde gruppere sig med den. 1815 opstillede Rafinesque⁵²⁾ en Slægts-

49) A Treatise on malacology. p. 234 & 355.

50) Mollusques. 1835—43, p. 400.

51) Moll. by Adams and Lovell Reeve. 1848. p. 54.

52) „Specchio della science o giornale encyclopedico di Sicilia. Palermo. 1814.“ teste ipso Journ. de Physique. t. 89. p. 182. (1819.); først her tilsatte han, efterat Cuviers Anat. de Moll. var udkommen, Bemærkningen om Ligheden med Sigaret, Cuv. (cf. Rang.)

Uden Forandring er Slægten gaaet over i Dict. sc. natur. t. 32 p. 260 (1824. Blainville), i Blainville man. de malac. p. 467; i Rang abrégé. 1829. (appendix p. 375.)

form, Oxynoë, men med saa mangelfuld Characteristik, at det vanskelig med Sikkerhed lod sig afgjøre, om det var en feilagtig — eller mangelfuld — characteriseret Marsenieform eller maaskee et fra denne forskjelligt og aldeles nyt Dyr, hvad, hvis Gjælleforholdet skulde være rigtig opfattet, vel skulde være muligt; men maaskee beroe disse „branchies marginales striées transversalement“ paa en lignende Feiltagelse, som den Cuvier gjorde sig skyldig i ved sin Sigaret*); Kappen er „élargi en deux ailes latérales“ og Dyret synes herved at blive lig Vanicoro-Dyret, saaledes som vi kjende det fra Quoy og Gaimard. Dr. Beck havde allerede tidligere gjort mig opmærksom herpaa, samt bemærket, at ifølge Skalforholdene Oxynoën vel kunde være begrundet paa en med Linnés *H. neritoidea* congenerisk Form; iøvrigt kunde Muligheden ikke benægtes af, at der til Grund for denne sidste vel ogsaa kunde ligge en *Velutina***). De Forfattere, der have behandlet Middelhavets Molluske-Fauna, omtale derfra ingen *Vanicoro*. Mulig falder da Rfq.'s eneste Form, *Oxynoë olivacea*, der er fra Middelhavet, sammen med Linnés *H. neritoidea*, for hvilken intet Hab. er angivet. Ethvert Materiale til nærmere Bestemmelse mangler, og dette Spørgsmaal maa saaledes overlades kommende Undersøgelser til Afgjørelse. Rafinesques *Oxynoë*, som af alle Forfattere***) har været anset for en *Stomatia*, Hill. (*Cryptostoma*, Blv.), kun af Couthouy⁵³⁾ for en Marsenieform, er idetmindste en fra begge disse heelt forskjellig Slægt, sandsynligviis med *H. neritoidea*, L. til Typus. Denne Rafinesques Slægtsform ansee vi atter for = *Vanicoro*, Quoy & Gaim.⁵⁴⁾; senere har denne faaet forskjellige andre Navne, der som Synonymer gaae ind under samme; den er saaledes af Gray 1839, 1841 kaldet *Merria*⁵⁵⁾,

*) See den anatomiske Undersøgelse (næste Afsnit).

**) Adskillige nordiske Forfattere synes saaledes med Chemnitz (X. p. 306) at antage Linnés *H. neritoidea* opstillet paa den meest bekjendte nordiske *Velutina*. [Denne Nordens Form synes først omtalt af Olafsen og Povelsen (Reise gj. Island. II. 1772. p. 1017. G. Olnbogaskjel), der ansaae den for Linnés *Patella neritoidea* (som er en *Crepidula*). Müller optog i sin pd. 2873 fra Olafsen denne usikkre „*Patella testa ovata, apice subspirali obtuso*“, som han dog ikke ansaae for Linnés *P. neritoidea*; medens han efter Autopsi optog den samme Form som *Bulla velutina* (pd. 2922) og lod den afbilde for Zool. Dan. (T. III. p. 32. t. 102. f. 1—4); det samme Dyr var af O. Fabricius (Fn. Grönl. p. 390) blevet beskrevet som *Helix haliotoides*, L. og figurerer under dette Navn endnu for 3die Gang hos Müller (pd. 2900). Mohr (Försög til en islandsk Naturhist. 1786. p. 138) gör først opmærksom paa hiin, Olafsens væsentlige Feiltagelse.]

***)) Ligeledes af Gray i Proc. z. soc. 1847. p. 150.

53) Boston Journ. II. (Jan. 1838). p. 90. t. 3. f. 16.

54) Voy. de l'Astrolabe. Mollusques. I. (1834) p. 239, pl. 66 bis f. 20—22.

55) Merria först i Beechey, voy. zool. p. 137.

Senere findes denne ligesom ogsaa *Nioma*-Benævnelsen benyttet i de forskjellige Udgaver af Syn. Br. Mus.

I Proc. zool. soc. 1847. p. 156 trækker Gray dem som Synonymer ind under *Vanicoro*, Q. & G. [Efter Agassiz, Nomenclator (og Hermansen, ind. gener. malacoz. prim.) skal *Nioma* derimod være en Trochoidé. Er det Grays mindre stringente Udtryk „pedal appendages“ (cf. Merria l. c.) der er Skyld i denne Vildfarelse?]

af Gray fremdeles 1840 tildeelt Navnet Nioma⁵⁵⁾; det er Swainsons Leucotis (1840)⁵⁶⁾ og endelig Recluz Narica (1844)⁵⁷⁾.

Vi have saaledes her seet 3 Linneiske Arter, som blive Typer hver for sin eien-
dommelige Slægt; alle 3 Slægtsformer ere blevne begavede med et rigelig Antal af Navne;
hvilke af disse maatte Videnskaben nu vel vindicere sig? Forfatterne have herom ikke
været ganske enige.

For den første Gruppe foreligge Benævnelserne Sigaret, Sigaretus^{*}), Cuv. (1799),
Lamellaria Mtg. (1811), Marsenia Leach (1819), Coriocella Blainv. (1824), Cryptothyra
Mke. (1830) og Chelinotus Sw. (1840). Benævnelsen Sigaret, Sigaretus forkaste vi som
fra først aldeles uberettiget og dertil vildledende; om Forkastelsen af Benævnelsen i denne
Betydning d. e. for denne Gruppe have Forfatterne ogsaa saagodtsom været enige. Vilde
man bevare Navnet Lamellaria for en Dyreform, maatte det vel blive for den første og
typiske Mtg.'ske Art, altsaa for en Pleurobranchusform, og som et Subgenus af denne
store Slægt kom Lamellaria da til at falde sammen med Oscanus eller Cleanthus, Leach.
Baade hos T. Brown⁵⁸⁾ og i Grays tidligere Arbejder er Benævnelsen Lamellaria („Lami-
naria“)**) beholdt omtrent i denne Forstand. Benævnelsen Marsenia derimod, som paa

⁵⁶⁾ Swainson, a treatise on malacology. p. 346.

= Leucotus, Sow jun., conch. Man. ed. 2 p. 172.

⁵⁷⁾ teste „d'Orb. Moll. Cub. II. 1841 og Paleontologie française II. p. 170.”

Recluz, Revue zool. 1844. p. 4 & 47. (Monogr.)

^{*}) Anatomie comp. I. cinquième tableau.

⁵⁸⁾ Illustr. of the conchol. of Great Brit. and Ireland. 1827.

^{**)} London medical repository. 1821. p. 232.

Gray, a natural arrangement of Mollusca according to their internal structure.

Ordo IV. Trachelobranchiata.

a) 1. Sigaret. 2. Cryptostoma.

b) 3. Velutina. 4. Capulus. 5. Stomata. (sic!)

Ordo V. Monopleurobranchiata.

1. Umbrella. 2. Pleurobranchus. 3. Laminaria. (sic!)

Zoolog. Journal. I. (1825.) p. 427.

Gray, on the Genus Sigaretus and Cryptostoma.

Begge Steder skriver Gray, som det synes, ved en Feiltagelse Laminaria („Mtg.“^{*)}), og mener tillige, at
der for denne, af Lamouroux til en Alge forlængst bortgivne Benævnelse, egentlig burde substitueres en ny.
Begge Steder synes han dog at ville have Benævnelsen bevaret for Pleurobranchus Former. — Senere (Proc.
zool. soc. 1847. p. 163. No. 325, 326) har han draget Laminaria og „Lamellaria, B. Mtg.“ ind som Synonymer
under Pleurobranchus, medens Lamellaria („a, Mtg.“) fremdrages som Benævnelse for de Former, for
hvilke vi her vilde bevare Navnet Marsenia. (Med Navnet Lamellaria staaer Slægten ogsaa i den,

^{*)} Dette Navn dukker atter op hos Clark, on the Conovulidae etc. (Ann. 2 S. VI. (1850) p. 451.)

Grund af Forholdene rigtignok i flere Aar kun kunde være bekendt for Faa udenfor selve England *), men dog ved Oken allerede siden 1827⁵⁹⁾ havde været Videnskabens Eiendom, mene vi med Rette at kunne gjøre gjældende for denne Gruppe, saaledes som det alt er gjort af Wood⁶⁰⁾ og Beck⁶¹⁾. Lovén, der tidligere⁶²⁾, ligesom Ferussac⁶³⁾, Johnston⁶⁴⁾ og som Gray nu, adopterede Benævnelsen Lamellaria, Mtg., og som Synonymer derunder inddrog de andre Slægtsnavne, har senere⁶⁵⁾ bragt Navnet Coriocella, Blv. i Anvendelse for disse (typiske) Former, og for en ny temmelig afvigende beholdt Slægtsnavnet Lamellaria. Dette er vistnok en uberettiget og urigtig Fremgangsmaade; selv afseet derfra, at Slægten Coriocella oprindelig er begrundet paa en feilagtig Character og først med den Cuvierske Rectification lod sig antage, — saaledes som Philippi⁶⁶⁾ virkelig har gjort, — ere de Blainvilleske Corioceller dog atypiske Former, og denne Benævnelse turde derfor mindst komme til Anvendelse for de reent-typiske, tidligst kjendte Arter af denne Slægt. — Menkes Benævnelse Cryptothyra er som overflødig ogsaa forkastelig; Swainsons, der er grundet paa en Art, nærbeslægtet med Coriocella nigra, Blv., i alle Tilfælde kun at bevare for et Subgenus.

For den anden Gruppe, den, der til Typus har *Helix haliotoidea* L. havde, som ovenfor viist, først Hill og Brown opstillet Slægten Stomatia (1752), Klein (og Martini) senere Catinus (lactis) (1753), Meuschen Auriformis (1787), Bolten (og Linck) Sinum (1798); til samme eller lignende Former stöttede sig endelig endnu Sigaretus, Lmk. (1799) og Cryptostoma, Blainv. (1818). Til at forkaste den første af de anførte Benævnelser er der aldeles ingen Grund; Helblings⁶⁷⁾ Stomatia er langt yngre og maa følgelig afstaae Navnet. I sine

IV Bind af figs. of mollusc. anim. (1850. p. 75) ledsagende, Text. Naar Gray her som hist for sin Lamellaria iøvrigt citerer „Lamellaria a, Mtg.“, da er dette urigtigt; Marsenerne ere netop 2den Section af Mtg.'s Lamellarier.

*) For Blainville, der i England havde undersøgt adskillige nye Molluskeformer, og egentlig der opstillede Cryptostomaslægten (see ovenfor), synes Benævnelsen at maatte have været bekendt.

59) Isis. 1823. II. 460.

60) Ann. and mgz. of nat. hist. IX. (1842.) p. 455 & 527.

61) Amtlicher Bericht üb. die 24 Versamml. d. N. u. A. in Kiel 1846. p. 116.

62) Index mollusc. (1846.) p. 15.

63) Tableaux systématiques des anim. moll. 1822. p. XVI.

4 Sous Ordre. Adélodermes, Fer.	}	II Fam. les Sigarets.	}	G. 1. Sigaretus, Lmk., Schw.
Adelobranches, Dum.				Lamellaria, Mtg.
Aplysia, Ok.				G. 2. Cryptostomus (sic.) Blv.
				G. 3. Lamellaria, Mtg. L. Tr. XI.

Forfatterens Mening er iøvrigt ikke meget tydelig udtrykt.

64) Ann. and mgz. of natur. hist. 1836. p. 229.

65) Öfvers. Vetensk. Ac. Handl. 1847. p. 192.

66) Enumeratio mollusc. Sic. II. (1844.) p. 142.

67) „Beiträge zur Kenntniss neuer Conchylien“ i Abhandl. einer Privatgesellsch. in Böhmen. IV. (1778) p. 124.

senere Arbejder har Gray ogsaa fulgt denne Fremgangsmaade, (medens han for Helblings Stomatia atter har fremdraget Benævnelsen Stomax, Mlf.). Af de övrige Benævnelser har man neppe forsögt at vindicere andres Ret end Lamarcks og Blainvilles *); Lamarcks have nyere Forfattere i Almindelighed [Brown⁵⁸), Deshayes⁴⁸), Philippi⁶⁸), van der Hoeven⁶⁶) o. fl.] meent at burde beholde; Hills Stomatia har, som anført, et Par Decenniers Prioritet; desuden mene vi at have givet tilstrækkelige Grunde for i alle Tilfælde at udelukke Lamarcks Benævnelse, idet vi have viist, hvilken Forvirring dette Navn allerede har fremkaldt. Benævnelsen Cryptostoma maa bortfalde af lignende Hovedgrund som den Lamarckske.

Om den tredie Gruppe kunne vi endelig fatte os i større Korthed; det er den, der sandsynligviis maa have *Helix neritoidea*, L. til Typus. Slægten *Oxynoë*, Rfq. (1814), der her antages opstillet paa en idetmindste med hiin Linneiske Art congenerisk Form, maa blive staaende, og de mange andre Benævnelser gaae ind som Synonymer under den; saaledes synes altsaa Slægtsnavnene *Vanicoro*, Q. & G. (1834), *Merria* Gr. (1839 & 1841), *Nioma* Gr. (1840), *Leucotis* Sw. (1840), *Narica* Recluz (1841) at komme til at udgaae af Systemet eller idetmindste for Öieblikket at maatte udstryges som uholdbare Slægtsbenævnelser.

Efterat nu *Stomatia* (Hill)-formerne ere fjernede som henhørende til *Naticidernes* store Gruppe, efterat ligeledes de meget forskellige *Oxynoider* (= *Vanicoridae*, Gray) ere udsondrede, bliver *Marseniernes* Afdeling tilbage, en lille, men vel begrændset Gruppe, hvis anatomiske og zoologiske Forhold de tvende fölgende Afsnit i denne Afhandling skulle behandle. Adskillelsen af disse 3, paa Grund af en flygtig Overeensstemmelse i Skalformforhold hidtil sammenblandede Grupper skyldes först den nyeste Tid (Gray, Q. & Gaim., Lovén), men synes saalidt at være bleven Videnskabens almindelige Eiendom, at det nyeste (1850) større generelt-zoologiske Arbeide, van der Hoevens⁶⁹), endnu sammenhober dem i een og samme Familie og det endnu med flere aldeles uforligelige Former. Her er Cuviers Standpunkt endnu ikke overvundet, og *Sigareterne* staae systematisk endnu uforandrede som 2 Decennier tidligere **).

*) Atter at gjöre Benævnelsen *Catinus* gjeldende, er aldeles urimeligt; saadant er forsögt i en „Fortegnelse over Biskop Fabricius's efterladte Naturalier.“ Kbhvn. 1824. p. 71. (*Catinus haliot.*) [Trykt efter Fabricii Ms.]

⁶⁵) *Enumeratio molluscorum Siciliae*. I. (1836) p. 165. II. (1844) p. 142. — *Abbildungen u. Beschreib.* I.

⁶⁹) *Handbuch der Zoologi*. I. p. 764.

***) Ogsaa hos Nyst (*Mém. des savans étrangers par l'acad. roy. de Bruxelles*. XVII (1845) p. 437) indbefatter „*Fam. Sigarets*, Cuv.“ Slægterne *Natica*, *Ads.*!!! og *Sigaretus*, *Lamk.*!!! [Adansons *Naticæ*, *Natica* er som hans övrige Slægter væsentlig opstillet paa Dyret selv (cf. *Ads.* p. 82); af Slægten

Dersom det ved den foregaaende Undersøgelse, hvortil Materialet, paa Grund af den meget spredte, tildeels vanskelig overkommelige Litteratur, kun langsomt har kunnet blive skaffet tilveie og ligesaa langsomt har kunnet sammenarbeides, dersom det ved denne skulde være lykkedes mig endelig at have bragt et Spørgsmaal til Hvile og Afgjørelse, som for mig — og jeg troer for enhver videnskabelig Malacolog — har stillet sig som et af de vanskelige, da staaer her endnu kun tilbage for mig at aflægge en Mand min Tak for den beredvillige, uforbeholdne Hjælp og Underretning, han ved denne som ved saa mangen anden Leilighed har ydet mig; kun ved vor udmærkede Malacolog, min Lærer og ældre Ven, Dr. philos. Becks Hjælp har det været mig muligt fuldeligere at klare enkelte af de i det Foregaaende afhandlede og nedenfor under Omtale kommende Spørgsmaal. Malacologien har i Dr. Beck, hvem Sygdom i adskillige Aar har sat ud af Stand til Fortsættelsen af sine Arbejder, desværre tabt en af sine grundigste Dyrkere.

4 Arter er le Fossar den *förste* og dertil den eneste, hvis Dyr han har kunnet undersøge. Bruguière (E. m. Hist. nat. des vers I. (1789) p. XVI) og efter ham Lamarck have derfor handlet urigtig i at opstille en Slægt paa Ads.'s 2den Art, la Naticæ (som er = *Nerita collari ornata* Ch. V. t. 187, f. 1895, a, b = *Nat. collaris*, Sow. Catal. Tankerv. p. 47); derved ere Gray og senere Philippi atter blevne nødte til for le Fossar at danne Slægten Fossarus. (Flemings (br. an. 1828 p. 312) *Cyclostrema* er opstillet paa en med le Fossar congenerisk Art (*Turbo zetlandicus*, Mtg.), er altsaa = Fossarus, Gr. Ph., men derimod aldeles forskjellig fra *Cyclostrema*, Marryat. Linn. Tr. XII. (1817) p. 338!!!)

Slægten *Natica*, Brg., Lmk. er senere deelt i adskillige Genera og Subgenera; det vilde vistnok være rigtigt for disse Former saaledes aldeles at udstryge hiin Benævnelse, som virkelig *her* kan undværes, og da, som oprindeligt, tilbageføre Benævnelsen *Natica* paa le Fossar; *Natica*, Ads. blev altsaa = *Cyclostrema*, Flem. (nec Marryat) = Fossarus, Gr., Phil.]

II.

Anatomiske Undersøgelser.

De mikroskopiske Undersøgelser ere i Almindelighed anstillede ved en Forstørrelse af 250 og 100 Gange (diam.); en Forstørrelse af c. 450 Gange har sjelden været anvendt; den høieste, men kun i ganske enkelte Tilfælde anvendte Forstørrelsesgrad, over hvilken jeg har kunnet byde, var c. 550.

II.

Anatomiske Undersøgelser.

A. *Marsenia*, *Leach*.

(Hertil Tab. I).

Trende Anatomier foreligge hidtil af Dyr, henhørende til Marseniadernes Familie; den ene og ældste (1817) er Cuviers*), en Undersøgelse, vistnok mindre nøiagtig end noget af hans øvrige anatomiske Arbejder. Med Hensyn til den specifikke Bestemmelse af det Dyr, Cuvier har havt for sig, da frembyder denne store Vanskeligheder, er maaskee uden Raadspørgen af selve de anatomerede Stykker, hvis disse endnu existere, endogsaa umulig. Om hans Exemplarer hidrørte fra Matthieu og saaledes vare fra Isle de France, eller vare Senegalske, lader sig af Afhandlingens Ord neppe bestemme. Af Cuviers tidligste Bemærkninger over denne Dyrform, i Bull. de la soc. phil. (cf. og Mem. p. 3), see vi, at den fandtes i det længe før Cuvier grundede Pariser Museum („il existait au mus. d'hist. nat.“); sandsynligviis var den ikke etiquetteret, og Cuviers Localitetsangivelse en blot Gisning; (Udtrykket „il vient de Senegal“ i Modsætning til de foregaaende Imperfecter er neppe tilfældigt). Senere (Mém. p. 5) har han havt Exx. fra Isle de France til Undersøgelse. — Gray paastaaer (Proc. zool. soc. 1847 p. 143), at Cuviers Sigaret efter autentiske Exemplarer er den samme Form, som Blainville beskrev som *Coriocella nigra*. Da Blv. 1824 første Gang publicerede samme, angiver han den som ikke afbildet. Cuviers Afhandling er ledsaget af Figg., og Blainville maa saaledes have anseet begge Former

*) Cuvier, anatomie des Moll. — Mém. sur l'Haliotide ou oreille de mer, sur le Sigaret, sur le genre Patella et ses démembremens savoir etc. p. 2—6. pl. I. f. 1—8.

Mundpartiet, angiver Cuvier flygtig, skulde ligne Buccinens; Figg. oplyse i saa Henseende Intet, ere vel snarest temmelig vildledende. Fordøielsesorganerne ere i det Hele aldeles feilagtig fremstillede, anus angives og afbildes endogsaa beliggende mod venstre Side! Öinene opføres som beliggende paa den indre Rand af Fölehornenes Basis!!— Der hersker desuden i de Afhandlingens indledende Bemærkninger en Mangel paa Skarphed i Udtrykkene, ligesom i de vedföiede zoologisk-critiske Angivelser en saa betydelig Mangel paa Accuratesse, som den vel kun sjelden findes i Cuviers Arbejder.

som indbyrdes forskellige, hvad de efter Sammenligning af de Cuvierske med den senere publicerede Blainvilleske Fig. (Manuel de malacol. pl. 42. f. 1) i Virkelighed ogsaa synes. Beskrivelserne ere hos begge Forfattere for ufuldstændige til deraf med Bestemthed at udlede deres Forskjellighed eller Identitet; Cuvier anfører, at hans Exemplarers Farve i levende Live maa have været „fort brune“. Rêgne animal raadspørges forgjæves i denne Anledning; det skulde dog synes af Opførelsen af Coriocella ved Siden af Sigaretus, tilmed med den Note, at der virkelig er en Skal tilstede, — at Cuvier har undersøgt den Blainvilleske Form og fundet den forskjellig fra den, som han selv først havde anatomeret. Dersom ikke paa den ene Side den Cuvierske Afhandlings tydelig udprægede Utilforladelighed baade i Text og, som det ikke mindre synes, i Figurer, stillede sig iveien for enhver derpaa bygget Slutningsfølge, og paa den anden Side ikke enhver Benægten af den mulige Forekomst af en mere borealsk præget Form paa de af Cuvier angivne Localiteter, ved vor ringe Kundskab til Familiens geographiske Udbredning, maatte synes umoden, kunde man næsten fristes til at ansee denne Form for middelhavsk, og nærmest som = den delle Chiajeske Sigaretus Adansonii. Det var endelig ikke umuligt, at Fig. 1 & 2 hos Cuvier fremstillede en, Fig. 3—8 en anden Art.

Den anden af disse Anatomier, Blainvilles*), er noget yngre (1827); den er noget mere udført, og har temmelig rigtige Angivelser af Hjertets, Fordöielsesorganernes, Nerve-systemets Leie og Formforhold; men er iøvrigt ligeledes temmelig fuld af betydeligere Feiltagelser. De Dyr, paa hvilke Blv. anstillede sin Undersøgelse, hidrørte fra de engelske Kyster (Canalen), og vare ham meddelte af Dr. Leach; Blv. ansaa dem som dannende en ny Art, Sigaretus convexus (see næste Afsnit).

Næsten samtidig (1828) med foregaaende er den 3die og maaskee bedste af disse tre lidet betydende Anatomier; det er delle Chiaje's**). „Tungen“ (d. e. Raspepladen), kun netop nævnet hos Cuv. og Blv., er her taalelig beskrevet, begge laterale saavel som Median-tanden omtales (og afbildes!***). Den haarde indvendige Mundbeklædning omtales som en

*) Dictionn. sc. natur. T. 49. art. Sigaret. (p. 105).

Blv. reproducerer Cuv.'s ældre (cf. Bull. soc. Philom. 1799 no. 31 p. 52) Angivelse af Gjæller mellem Kappe og Fod, og sammenligner udtrykkelig dette Forhold med det hos Patellerne; Fremstillingen af Mundbygningen er meget forvirret; Mundens Hornbeklædning (som Cuvier har overseet) synes han at have fundet, men anseer den for stærke Muskelpartier til Tungen!

**) Memorie sulla storia e notomia degli animali senza vertebre. III. p. 216. pl. 47. „f. 5, 18, 21.“ (desuden 10, 11, 19, 20).

***) Fig. 19 paa pl. 47 hos delle Chiaje fremstiller Tandbevæbningen af „Helix neritoidea“; f. 10 og 11 Mundens Hornbeklædning (cf. p. 203).

Hvad delle Chiaje mener med den „mediano lungo ed acuminato cirro, che è inserito nel principio del canaletto o sifone conducente nel cavo branchiale“ veed jeg ikke. Fig. oplyser i saa Henseende aldeles Intet.

cartilaginøs tolappet Plade; Hjertet beskrives; den „appendice ovale“, der omtales til V. branchialis, synes at være den mistydede mindre Gjælle, og deraf den tilsyneladende Afvigelse ved den enkelte Gjælle. Bag anus skulde findes nogle eiendommelige Kjertler, og Genitualaabningen (han havde kun 1 Ex., en ♀) fortsætte sig i en „matrice tubulosa“, der bagtil gik over i en oviduct, der begyndte ligesom indsænket mellem Leverlapperne. Endelig berører han Tilstedeværelsen af et Vandkarsystem, et Punkt, paa hvilket vi længere nede i denne Afhandling ville komme tilbage. Den Art, delle Chiaje har undersøgt, synes forskjellig fra de andre hidtil beskrevne Middelhavsarter; den er min Marsenia neritoidea (delle Chiaje). Hvorledes Philippi*) har kunnet citere delle Chiajes H. neritoidea til Sigaretus halioideus, L. er mig næsten ubegribeligt; den anatomiske Beskrivelse maa han aldeles ikke have gjennemlæst, ligesaa lidt som confereret med Figuren. Kilden til hans Vildfarelse er formodentlig at søge i delle Chiajes Udtryk, „conchiglia solida, la spira — esterna gialliccia e la interna perlacea“.

Nogle enkelte overfladiske anatomiske Bemærkninger, denne Gruppe vedrørende, forefindes endelig ogsaa i Quoy & Gaimards Reiseværk**).

Det Materiale, med hvilket mine anatomiske Undersøgelser have været anstillede, ere nogle faa, ikke ret store (Længdediameter fra 13 til næsten 22^{mm}) Individuer, tilhørende Universitetets zootom. Museum, hvilke Prof. Eschricht med sædvanlig Redebonhed havde stillet til min Disposition; de vare alle fra Middelhavet. De 4 hørte rimeligviis til M. perspicua (L.) (Corioc. perspicua, Philippi); Beskrivelsen hos Philippi er saa ufuldstændig, at den specifikke Bestemmelse, naar samme, som her, skulde hentes fra hiin, altid maa blive meget usikker; den nedenfor givne udførlige Beskrivelse af Skallen til den af mig anatomerede Art, vil vel altid sætte kommende Undersøgere istand til at gjenkjende det Dyr, jeg har havt for mig, og som jeg ikke med fuldkommen Sikkerhed tør erklære for Linnés og Philippis Art. De 2 andre Stykker stemmede i Dyrets Formforhold saavel som i anatomisk Bygning saa nær med de til den nysnævnte Art hørende Individuer, at de næsten kunde gaae kun som Varieteter af samme; de ere imidlertid i Skalforhold saa bestemt udprægede fra hiin Art, ligesom og fra hinanden indbyrdes, at de visselig maa holdes sondrede som særegne Arter; af hver har kun eet Exemplar staaet til min Raadighed, og det er derfor vel muligt eller rettere rimeligt, at idetmindste en og anden mere minuticus anatomisk Forskjellighed kan være undgaaet min Opmærksomhed. Den ene af

*) Abbildungen I. (1844). Sigaret. p. 2.

**) Voy. de l'Astr. Moll. I. p. 218. Atl. t. 66. f. 4—8.

disse Arter synes nu efter Skalforholdene at være *Helix neritoidea*, d.'Chiaje og vil nedenfor findes udførlig beskrevet under denne Art, uagtet jeg ikke kan nægte, at der fra Anatomisens Side muligviis lod sig reise megen Tvivl om Rigtigheden af denne Identification; men d.'Ch's Exemplar var en ♀ og mit en ♂ (Ex. var meget lille), og det er fornemmelig i Generationsorganerne, at denne Art synes at frembyde særlige Afvigelser. Den anden Art er upaatvivlelig ny, og vil nedenfor findes nærmere beskrevet som *M. zonifera* (mihi).

Den følgende Fremstilling vil give et Fælledsbillede af de anatomiske Forhold hos disse forskjellige Arter; de ubetydelige Forskjelligheder imellem dem, der hist og her ere fundne, ville blive angivne ved de forskjellige Organsystemer. Endnu skal jeg kun bemærke, at det bedst vedligeholdte samt største af de Exemplarer, der have staaet til min Raadighed, var det, paa hvilket jeg har opstillet Arten *M. zonifera*; paa det ere flere Forhold, der tidligere vare mig tvivlsomme, blevne konstaterede.

Af den lille *Mars. latens*, Ström, har jeg kun kunnet undersøge Mundpartiet.

For Dyrenes almindelige Formforhold henvises til denne Afhandlings 3die Afsnit.

Huden. Huden paa Marseniernes Rygside omslutter Skallen temmelig nøie og udbreder sig som en fremstaaende, flad, nedadböiet Bræmme fortil ud over Skalranden, til Siden og bagtil paa samme Maade ud over sidste Skalomgangs Convexitet. Denne Bræmmes Underflade gaar fortil over i den Skallens Indside beklædende og skalafsættende Tyndkappe, medens den til Siden og bagtil fortsætter sig som en tyndere, mere gjennem-sigtig Hududbredning, der taber sig over i den överste Flade af Dyrets Fod. Fodens Rod sees saaledes (Dyret betragtet fra Underfladen) bagtil og til Siderne omgivet af en finere, noget convex-fremdrevet Hudbræmme, beliggende indenfor den tykkere, mere plane og nedadböiede ydre Hudbræmme¹⁾. Efterat have med en smal, blöd, fremspringende Kant nedad lukket lidt af Skalaabningens vide Mund, standser hiin Udbredning til begge Sider der, hvor Gjællespalten begynder, strækker sig altsaa paa venstre Side lidt længere frem end paa höire. Den — som anført — over sidste Skalomgangs Convexitet formede Hud viser sig sribet af temmelig tykke, svagt fremstaaende, næsten parallellöbende, tilsyneladende udeelte Linier, der hyppigst ere brunlige og adskille ved lysere Mellemrum; stærkest fremtræde de mod Siderne henimod den skarpe Rand, hvormed denne Hud træder frem fra Skallen, idet den — som ovenfor angivet — lukker lidt af dennes Mund. Liniernerne ere indad parviis forenede, udad vige de ganske lidt fra hinanden, idet de tillige

¹⁾ Tab. 1. fig. 1**.

bestandig blive svagere. Betragtes Dyret fra Underfladen, sees disse Linier forrest med en Retning forefter, længere hen paa Siden udad rettede og bagtil bestandig mere bagudrettede, indtil de bageste fra begge Sider mødes paralelløbende med Dyrets Længdeaxe. Under Mikroskopet sees hver bestaaende af et Bundt temmelig tykke, noget flade, paralleløbende, udeelte, glatte Traade, som udefter blive tyndere, og ofte der sees noget slangebugtede; udmod den *ydre* Kappebrømme tabe de sig, imedens de her tillige sprede nogle af deres Traade. Hverken ved Injection (paa hvis Resultater jeg iøvrigt ved denne Undersøgelse aldeles ikke tør stole) eller ved Mikroskopet have Kar været at opdage i dem.

Denne Stribning, saa tydelig paa den ydre nedadvendte Flade, sees paa den indre mod Skallen vendende, fuldkommen glatte Hudside, kun svagt gjennemsinnende; den er altsaa ikke det, man kunde have antaget den for, det ydre Udtryk for Striberne paa den indvendige Skal. Det er sikkerlig den, der har forledet Cuvier *) og senere Blv. til hos disse Dyr at antage Tilstedeværelsen af udvendige Gjæller under Kappen. Stribningen af denne Hudbredning synes, skjönt intet Sted omtalt og afbildet kun hos Cantraine [M. Audouini (C.)], at være characteristisk for alle ægte Marsenier; den iagttages meget tydelig baade hos *M. latens* og *M. producta*.

Huden paa Ryggen er tyk, jævn eller svagt knudet; jeg havde først troet heri at kunne see et Kjønsmærke, meent, at Hannernes Hud ved den sidste Egenhed skjelnede sig fra Hunnernes; saadant synes imidlertid ikke at være Tilfældet; af 3 ♂, som bestemt tilhørte samme Art, havde den ene en fuldkommen glat, de 2 andre en svagt knudet Hudoverflade. Skallen kan tydelig føles, men ikke sees gennem Huden; kun dens almindelige Omrids tegne sig bestemt udvendig. Endnu tykkere end hos Middelhavsarterne var denne Hud hos *M. producta*, medens den hos *M. latens* derimod er meget tynd. — Huden, som allerede for det blotte Öie viser en Mængde spredte lysere Puncter, sees under Mikroskopet sammensat af større og mindre rundagtige eller uregelmæssigt kantede Celler med mellemlairede Kjærner og Elementarkorn; disse Urdele ere samlede og tæt sammen-

*) Bulletin des sciences par la Soc. Philomatique. 4to Paris no. 31. (Vendemiaire an VIII = Octb. 1799) p. 52. „Sur l'animal du Sigaret. (*Helix haliotoidea*, L.)“.

Ce mollusque est du nombre de ceux, qui paraissent d'abord nuds, c'est à dire dépourvues de coquille, et qui cependant en recèlent dans l'épaisseur de leur manteau. Au premier coup d'oeil il ressemble a une large limace ou mieux encore à un doris, qui n'aurait point de branchies sur le dos. Il est ovale, convexe, lisse et son manteau débordé son pied tout autour; sous ce large rebord *sont des vaisseaux, qui paraissent destinés à la respiration*; la tête est sous la partie antérieure du manteau, aplatie et portant deux courts tentacules; à son côté droit sort la verge, qui est grosse et longue; la coquille est dans le manteau sans adhérences comme l'os de la seiche, mais les viscères se moultent dans la spirale“.

trængte som mørkere Pletter eller Streger; i de mellemlairede Partier er Huden tyndere og rigere paa Kjærner; hist og her, især ud imod Skalranden, sees enkelte finere Traade; rigeligere derimod optræde Traadelementerne i Kappebræmmen, hvor de deels ligge circulairt, deels løbende mod Randen, og saaledes krydse hinanden. Overalt i Huden sees større og mørkere-farvede, uregelmæssigt kantede Celler (Pigmentceller)¹⁾.

Skal. Gjennemskjæres Huden, møde vi strax indenfor samme Skallen, for hvis almindelige Formforholde vi henvise til det følgende Afsnit. Pletterne for Muskelinsertionerne sees meget tydelig paa Skallens Indside, og hos alle de undersøgte Arter beliggende paa samme Sted. I Skalstructur stemme Arterne alle væsenlig med hinanden. — Periostaket er hos dem alle stærkt udviklet, som sædvanlig stærkest paa sidste Omgang, især ud imod dennes Rand; det hænger temmelig fast til Skallen, er meget seigt, fuldkommen gjennemsigtigt, for det ubevæbnede Öie glat. Ved en endog svagere Lindse vise sig tydelige Foldninger og Fortykkelser langs Skallens Tilvæxtstriber; imellem dem sees skraatløbende, kun nær hine mere tydelige Tværfolder. — Skallen er meget sprød, gjennemskinnende, udvendig mere mat (vel formedelst Indvirkningen af Spiritus), indvendig er den glat, glindsende, (dog har jeg aldrig seet den *perlacea*, kun med svag Silkeglands). Skallen syntes at vise en Structur, der nærmede sig den, som af Bowerbank²⁾ er angiven for Skallerne af forskjellige Gastræopoder; den syntes sammensat af nogle faa Lag, der atter dannedes af tæt sammentrængte, parallelløbende, langstrakte, prismatiske Legemer, hvis Retning i de forskjellige Lag krydsede hinanden. Ved fortyndet Saltsyre, ja endog concentreret Edikesyre opløstes Skallen under stærk Optrusning, hurtigt og fuldstændigt, ved den første næsten uden tilbageblivende organisk Rest, ved den sidste med et hindeagtigt, tilsyneladende structurløst Residuum; naar Skaldele kun i nogle Öieblikke udsattes for de omtalte Syrers Paavirkning, uddroges en Deel Kalk, og det saaledes behandlede Parti viste sig da gjennemtrukket med Striber, hist og her utydelig sammenløbende, og med utydelige, stjerneformige, indesluttede Figurer.

Tyndkappen. Efter Borttagelsen af Skallen sees den til samme nøie sluttende Tyndkappeudbredning³⁾, i sin bageste Deel tilvoxet til den underliggende Ægge- eller Sædstok samt Lever, fortil derimod dækkende Gjællehulen, og her med de tydeligt gjennemskinnende, næsten transverselt forløbende, tilhæftede Gjæller. I Omfanget af hele

1) Huden glødedes; den uorganiske Rest opløstes i fortyndet Saltsyre, Ammoniak tilsattes i Overskud uden paafølgende Bundfald (alts. intet $\overset{\cdot\cdot}{\text{P}}\overset{\cdot\cdot}{\text{Ca}}^{(3)}$ indeholdt); derimod viste sig Uklarhed og senere Bundfald ved Tilsætning af Oxalsyre, Bundfaldet opløste sig atter i Saltsyre [altsaa $(\overset{\cdot\cdot}{\text{C}})\overset{\cdot\cdot}{\text{Ca}}$].

2) Frierip, Neue Not. no. 546 p. 276 (Ann. und Mgz. N. H. Febr. 1843).

3) Tab. 1. f. 2, 3.

sidste Vinding gaaer Tyndkappen over i en fortykket, flad, ligesom brusket Kapperand, hvis Underflade ligefra Columellarranden forom og til Spirets Begyndelse er fri (d. e. lader sig løfte i Veiret som en smal Kant); som en smal, ligeledes ligesom brusket, men med Underfladen tilhæftet Stribe sees den bagom under den store Levervinding løbende forbindende Fortsættelse af samme, fra hvilken en Forlængelse stiger opad den med Söilen i Berørelse liggende Deel af Tyndkappen, hvor den umærkelig taber sig. — Paa Tyndkappeudbredningen sees desuden meget tydelige Muskelpletter; Tilhæftningsenderne af de Muskelmasser, der nemlig hæfte Dyret til Skallen, ere her, som hos *Haliotis*, *Stomax* (Mtf. 1810) o. fl. ei paa Columellaen, men fjernede fra den; og selve Muskelmassen er dertil ei, som hos hine, enkelt, men een til hver Side; ud imod höire Rand i en ringe Afstand fra det lille Spir sees saaledes en næsten lineair, halvmaaneböiet Muskelplet; mod Venstre, men længere fortil, en lignende, men mere skraatløbende, der bagtil skyder sig ud i en lille Forlængelse; begge ere glatte, fremstaaende (især venstre), temmelig faste og resistente for Fölelsen. Omhyllet af Testicular- og Levermassen, samt undertiden krydset af vas deferens, forfølges den Muskelmasse, der danner den höire Muskelplet ned imod det höire Hjørne af Gjællespalten (for derfra vel at fortsættes ind i Fodens Muskelmasse); denne Muskelmasse bestaaer af 2 tykke, næsten senede Strænge, der opad ere løbne-sammen i en stor Muskelplet, nedad blive smallere og der atter forenes i en trind Stræng. Til den venstre Muskelplet saaes flere tykke og udenfra (fra Foden) opstigende Muskelbundter, der i den övre Spids vare ligesom tendinöse; lige umiddelbart under denne venstre Muskelplet findes den bageste Gjælles venstre Ende samt Hjertet¹⁾. Disse Muskler bestaae af tæt sammentrængte, ikke bundtede Traade med mellem samme indsprængte, ikke ret talrige, langstrakte Celler med en oftest meget tydelig Kjærne.

Gjællehulen. Gjennemklippes Tyndkappen nu langs sin höire Tilhæftningsrand og slaaes til Side, sees begge Gjællerne og ved sammes venstre Ende Hjertet, tilhæftede til den tilbageslaaede Deel; tillige ligger da Gjællehulens Gulv blottet²⁾. Gjællehulen er hos *Marsenia* temmelig rummelig, mere eller mindre hvælvet (efter Skallen), strækkende sig noget bagtil og til Höire hen under Forplantningskjertlen og Leveren; Hulens Gulv dannes af det musklede Diaphragma, der — som sædvanlig hos *Gastræopoderne* — deler hele Legemets Hule i 2 Caviteter, en övre og mindre, Gjællehulen, der udad communicerer med det omgivende Medium; og en større, nedre og bageste, der allevegnefra er lukket, men indeholder flere sig udad aabnende Organer. Gjællehulens Bund dannes af den skraat mod Höire udvigende Ægge- eller Sædstok; mod dens övre

¹⁾ t. 1. f. 2.

²⁾ t. 1. f. 4.

Rand sees vas deferens (eller oviducten) udspringe og forløbe mod højre Side. Langs Gjællehulens højre Rand forløber Rectum under Huden, saaledes at den kun er meget svagt synlig inde i Gjællehulen; som en lille (c. 1—1½^{mm} lang), af en rund Aabning gjenneomboret, fritstaaende, cylindrisk Papil sees Tarmens Analende staaende frem indenfor Gjællespaltens forreste højre Deel. Loftet i Gjællehulen dannes af den beskrevne Tyndkappeudbredning med de dertil hæftede Gjæller og det mod venstre Side og mere bagtil situerede Hjerter. I Gjællecaviteten forreste Rand findes, dog lidt mere mod venstre Side, et yderst svagt Udsnit, der som en applaneret ikke ganske smal Fure fortsætter sig med en ringe Retning til Højre henad Underfladen af den store Kappebræmme, i hvis Yderrand den frembringer et dybt Indsnit, der er meget tydelig synligt, naar Dyret betragtes fra Rygsiden; denne korte, hudede Halvcanals indre Begyndelse synes at svare til den svage Vinkel, Skallens Columellarrand danner ved sin Overgang i Forranden, medens dens ydre Ende sees som en nedentil aaben Fold¹⁾, beliggende median eller lidt over mod venstre eller undertiden højre Side, næsten over Roden af penis; efter mine, rigtignok ikke ret mange Erfaringer synes Beliggenheden af denne Fold idetmindste ikke altid indenfor denne Gruppe at kunne tillægges noget Værd som Artsmærke, en Betydning, som Lovén synes at tilskrive den.

Gjællerne. Gjællerne²⁾ ere to og skraat tilhæftede til Gjællehulens Loft; de forløbe nemlig skraat bagfra til Højre og fortil; den forreste er ikke lidt mindre end den bageste, og strækker sig noget længere mod højre Side; den bageste naaer neppe saa langt over mod denne Side, men gaaer næsten heelt ned forbi Hjertet; hos *M. zonifera* (n. sp.) ere Gjællerne i det Hele noget større, især den forreste³⁾. Gjællerne ere, den forreste mindre og bipectinat, den bageste større og unipectinat; Gjællebladene ere indbyrdes frie, de i den forreste udgaae til begge Sider fra V. branchialis, og ere med den hele øvre Rand

¹⁾ tab. I. f. 1*, f. 2*.

²⁾ tab. I. f. 6.

³⁾ Blv. (l. c.) angiver kun een Gjælle hos den af ham undersøgte Art (*Sig. convexus*, der iøvrigt maaskee ikke hører til denne Slægt, s. ndf.); det kan dog neppe være nogen Tvivl underkastet, at Undersøgeren her maa have feilet og overseet den forreste Gjælle, der paa mindre vel-bevarede Spiritusexemplarer let kan lades upaaagtet, saaledes som det og er hændet mig selv ved det første Individ, der kom til min Undersøgelse. Der kunde vel være Forhold baade i Beskrivelse og Afbildning af den ved d. Ch. undersøgte Art [*M. neritoidea* (d. Ch)], som kunde gjøre dens Henføring til *Marsenia*-Slægten tvivlsom, ikkedestomindre (see ndf.) har jeg troet at kunne drage den herhen; ogsaa han angiver kun een Gjælle, og til V. branchialis derimod en „appendice ovale“ (t. 47. f. 18); denne appendix sees imidlertid paa Fig. (Text og Fig. ere som sædvanlig ikke af ham selv sammenholdte) liggende aldeles udenfor og tilsyneladende uden Forbindelse med Pericardiet, og er vel netop den forreste og anden Gjælle. Ogsaa Quoy & Gaim. angive for deres *Sig. Tonganus* kun 1 Gjælle, der skal være meget svagt udviklet; i Begyndelsen havde de overseet den og anseet Dyret for en „pulmonat Gasteropod“.

tilhæftede til Tyndkappen; den bageste Gjælles Blade ere smallere, ligesom scalpelbladformede, og kun med deres korte skraatstillede Basis tilhæftede efter Forløbet af V. branchialis. Under Mikroskopet synes et større Kar eller blodførende Canal at kunne bemærkes langs hver Rand af den større Gjælles Blade, ligesom og Tværgrene, der sætte disse i Forbindelse med hinanden.

Hjertet. Hjertet¹⁾ ligger, som sædvanlig hos de prosobranchiate Gastræopoder, bagved Gjællerne, og, som det af de ydre Form- og Skalforholdene var at vente til Venstre. Det er forholdsviis temmelig stort, omsluttet af en temmelig snever Hjertepose. Hjertet selv bestaaer af et slapt, næsten triangulært Forkammer og et mere afrundet Hjertekammer der i Størrelse omtrent er lig Forkammeret, men ulige fastere og tykkere i sine Vægge. Aabnes Hjertet, sees en circular, ligesom fliget Klap mellem Forkammer og Kammer. Forkammerets indvendige Flade er glat, Hjertekammerets viser stærke Længdetrabeculae, især en større langs den ene, jeg troer, forreste Rand. Under Mikroskopet sees Hjertekammerets Vægge sammensatte af Muskelbundter, der ere netformig sammenslyngede; imellem Bundterne sees endeel Korn eller Cellekærner indsprængte. I Forkammeret ere Traadene mindre tæt sammentrængte og i mindre Grad end i Hjertekammeret samlede i Bundter. Forkammeret modtager en temmelig stor V. branchialis, der synes at komme umiddelbart fra den bageste Gjælle og optage en anden Stamme fra den forreste Gjælle. Hjertekammeret afgiver fortil og til venstre Side en stor Aare, der strax spalter sig i to, een med Retning fortil, en anden med Retning bagtil. Med Sikkerhed at angive Noget om det videre Forløb af Aarestammerne har ved mine faa Exp. ikke været muligt.

Slimblade. Bagved Gjællerne sees Gjællehulens Loft svagt foldet og ligesom lidt fortykket; er dette de almindelig hos Gastræopoderne forekommende Slimblade (feuilletés muqueux Cuv.)? Uomtalte tør jeg fremdeles ikke lade nogle kalkede flade Concrementer, der i alle Expl. fandtes i Gjællehulen og klæbede fast til den større bageste Gjælle og Gjællehulens Loft; have de deres Oprindelse fra hine Slimkjertler eller fra Nyrene, som jeg iøvrigt ikke har fundet? De brusede med Syrer; deres ringe Størrelse tillod idetmindste ikke mig nogen Prøve paa indeholdt Urinsyre.

Excrementer. I et Par Exemplarer bemærkedes Excrementer mod Udgangen af Gjællehulen; de vare kugelrunde og viste sig under Mikroskopet som en grumøs Masse, hvori enkelte Legemer, der lignede Stauridier eller lignende Former, vare iblandede. Herefter at afgjøre, om Marsenierne ere phytophage eller zoophage, skal jeg ikke vove; efter deres Affiniteter turde de vel nærmest være zoophage. Lamarck's og de engelske Forfatters Axiom, at de heelrandede Skaller havde herbivore, de emarginerte eller

¹⁾ tab. I. fig. 6*.

canaliculeerte derimod carnivore Beboere, blev allerede af Osler¹⁾ forandret derhen, at disse vare zoophage, hine ikke altid phytophage, en Mening, som Blv. ogsaa har vedkjendt sig (manuel p. 177).

Mellemgulvet. Det ovenfor omtalte musklede Diaphragma er en fast, seig, allerede for det ubevæbnede Öie temmelig tydelig sribet Membran, der under Mikroskopet yderst viser et Epitheliallag af smaa flade, rundagtige eller uregelmæssig polygoniske Celler, derunder er sammensat af tværløbende, glatte, ugrenede Traade, der ere lidet eller slet ikke samlede i Bundter; under dette følger atter et Lag af lignende, dog noget grovere og mere i Bundter samlede Traade, der forløbe i Længderetning, ofte dog noget skraat, saa at Traadene og Traadbunderne derved ofte vise sig indflettede mellem hverandre. Gjennem Diaphragmet opdages allerede utydelig endeel af Mundpartiet, især synlig ved Raspepladens bagre spiralrullede Deel. — Fortil taber denne musculöse Udbredning sig uden bestemt Grændse i Hovedets Hud, der af Mundpartiets forreste Deel ofte, naar Krængemunden er trukket tilbage, sees drevet noget iveiret; bagtil fortsætter den sig noget fortyndet henover Leverens (og Forplantningskjertlens) forreste Flade og danner saaledes ogsaa den umiddelbare Beklædning af Gjællehulens Bund.

Gjennemskjæres nu Gjællehulens Gulv, dette musculöse Mellemgulv²⁾, da aabnes den nedre og større, den egentlige Legemscavitet; fortil sees da Mundpartiet med den bageste spiralrullede Deel af Raspepladen, samt med Spiserøret oventil og til Venstre, og bagved hos ♂ flere Vindinger af vas deferens. Længere bagtil ligge Spyttkjertlerne og Leveren som en brunlig Masse og endelig heelt bagtil og til Höire Forplantningskjertlen, forbunden med hiins övre og bageste Flade, og ligesom den opad og bagtil dækket af Tyndkappen.

Naar Krængemunden er indkrænget som i alle de af mig undersøgte Exemplarer, sees Mundpartiet ligesom afsnøret i 2 Stykker, et forreste³⁾, mere hvidlig kegleformigt, der fortil og nedad er fasthæftet til Randen af den ydre Mundaabning og saaledes gaer over i Huden paa Underfladen af Hovedet, bagtil og opad derimod ender med en fremstaaende, omböiet Krave, der omfatter og der er fast forbunden med den forreste Ende af det andet, bageste Parti⁴⁾, som er lidt større, rödligguult, fortil lavere, bagtil höiere, udvendig, især paa Siderne, ligesom frembydende flere Vindinger. Fra den övre Flade af dette bageste Mundparti udspringer Spiserøret⁵⁾, som derpaa lægger sig til Venstre henover

1) Philos. Tr. 1822. II. p. 497. — Ogsaa Dilwynn (Ph. Tr. 1823. II. p. 393) betvivlede hiin Sætnings Almcengyldighed.

2) Tab. I. fig. 5.

3) Tab. I. fig. 5, 9, 10 a.

4) Tab. I. fig. 5, 9, 19 b.

5) Tab. I. fig. 5, 9, 10 c.

det, stiger ned paa venstre Side, omfattes af Spiserørsringen¹⁾ for derefter at danne en Udvidning, som tildeels dækkes af Spyttkjertlerne; Fortsættelsen af Spiserøret sænker sig derpaa ind i Leveren. Heelt bagtil rager Raspeapparatets bagre Ende²⁾ ud fra Mundpartiet, oprullet til den ene Side i en Spiral. Endelig sees da endnu bagtil og til høire Side flere Vindinger af vas deferens, af hvilke een eller to bestandig have efterladt et dybt Indtryk i Leverens forreste övre Rand.

Vi skride derefter til Betragtningen af de enkelte Organsystemer.

Fordöielsesorganer.

Hvad vi herom have at sige, indskrænker sig væsenlig til Mundapparatet og de deraf afhængige Dele.

Paa Hovedets Underflade sees den ydre Mundaabning som en lille Tværspalte, hvis Overlæbe har en noget svag Böining med Convexiteten opad; ogsaa Underlæben har en i denne Retning vendende Convexitet, men med en Udranding i Midten. Fra denne Mundaabning udgaaer opad en temmelig vid, opad og bagtil bestandig rummeligere Sæk, der oventil er krænget ind i sin Hule som et udefter aabent, noget smallere tilløbende, cylindroid Rör; den ovenfor omtalte Krave er det udvendigt-synlige Udtryk for denne Indkrængning. Dette er Krængemunden (*Rostrum*), der iøvrigt frembyder fuldkommen de samme væsentlige Characterer som hos Tritoniadae (= Tritonium, M. = Buccinoidea, Cuv. p. p.). Den ydre Sæk, som altsaa, naar Organet er krænget ud, vil være den Deel af samme, der ligger Hovedet nærmest, er udvendig ved stærke Muskler hæftet til Hovedets Hudbedækning samt til Foden; disse Muskler, der fungere som Retractorer, medens det er Krængemundens egne Kredsmuskler, der iværksætte Udkrængningen, ere paa hver Side, mere oventil een³⁾, som er deelt i 2—3 Fascikler, der stige opad og bagtil og tabe sig i Hovedets Sidedele; mere nedad og bagtil sees en flad, næsten horizontal, med en ringe Retning bagtil transversel Muskel⁴⁾, som er stærkere paa høire Side og krydser et Par Nervestammer. Neden til sees flere mindre, fra Foden udgaaende og bagtil insererede Muskler. Det omtalte Yderrör, som ogsaa udvendig, især opad mod den i Inderröret omböiede Deel, viser Spor af Tværfoldning, har indvendig efter hele sin Længde mange og tætstaaende circulaire Folder.

Inderröret⁵⁾ er, som allerede bemærket, trindt, noget smalt tilløbende, oventil luk-

¹⁾ Tab. I. fig. 9 x.

²⁾ Tab. I. fig. 5, 9, 10, 11 d.

³⁾ Tab. I. fig. 5.

⁴⁾ Tab. I. fig. 9 y.

⁵⁾ cf. Tab. I. fig. 10, 11 a.

ket med det omtalte bageste Mundparti, medens den nedre Ende frembyder den egentlige, næsten kredsrunde lille Mundaabning, hvis indvendige Rand er meget fint og sirlig furet; lige ovenfor den furede Rand bemærkes 2 modstaaende, fremragende, brunlige Kanter, der fortil støde sammen i Middellinien; de ere de fremstaaende Spidser af Læbernes hornagtige Beklædning. Læbernes indre Flade er nemlig her, som hos saa mange andre Gastræopoder (især meget stærkt fremtrædende hos *Aplysia*, *Haliotis*, *Chiton* o. fl.), næsten i hele sit bageste Omfang forsynet med en tyk hornagtig Bevæbning; matrix for denne er altid en glat fremstaaende Hudflade. Hos adskillige Gastræopodformer har denne Bevæbning, naar den er mere lateral og fastere i Structur, hele Udseendet af Kjæber¹⁾, og saaledes ogsaa hos vor Form, hvor jeg i Begyndelsen virkelig var nær ved at ansee den for saadanne; den nøiere Undersøgelse, deres derved tydelige indbyrdes Sammenhæng fortil, ligesom den fuldstændige Mangel af særegne Muskler til Bevægelse af den, lærte mig snart, at den ikke kunde have Functioner som saadanne; den har vel kun den at beskytte Læbernes og Munders indvendige Væg mod Raspepladens Tænder, samt tillige at afgive et fast, usaarligt Støttepunkt, hvorimod Fødemidlerne kunne trykkes, medens Tænderne paavirke dem.

Hos Marsenien danner den afsondrede Hudflade²⁾ paa hver Side et fladt, lidt fremstaaende Parti, der mødes oventil i Middellinien; især fortil staae disse Partier med en svagt böiet Rand frem fra den nedenfor liggende Sliimhinde³⁾. — Selve Hornbeklædningen viser sig som to i Omrids ikke fuldkommen ægformige, med den spidse Pol skraat fortil og nedad rettede, efter Mundhulen böiede og forholdsviis temmelig store Plader⁴⁾, der med de mod hinanden vendende, övre, lidt omböiede Rande ere oventil sammensmeltede, medens de nedre Rande ere adskilte ved et smalt Melletrum. De ere temmelig faste, hornagtige, mod deres bageste Rand mere tynde og gulige (heelt ud imod Randen endog farvelöse), fortil meget tykkere og sortebrune; denne forreste Deel staaer paa den udadvendende Flade betydelig frem fra den bageste og danner med denne en Fals, hvori optages den fremstaaende, ovenfor omtalte, forreste Rand af matrix. Hele denne tykkere Deel af Hornbeklædningen synes udad fri for nogensomhelst Tilhæftning og har en temmelig skarp nedre Rand, der kom tilsyne indenfor de furede Læber⁵⁾. — Under Mikroskopet viste Hornmassen sig i sin større og tyndere Deel sammensat af yderst fine, tæt sammentrængte Traade; i den forreste tykkere Deel gjenfindes de samme Traad-

1) Cuvier (Mém.) anseer den ogsaa hos *Haliotis* for Kjæber; ligeledes Lebert (J. M. Arch. 1846. p. 449. t. XIII. fig. 20 aa).

2) Tab. I. fig. 13 *.

3) Tab. I. Fig. 13**.

4) Tab. I. fig. 17, 18.

5) Tab. I. fig. 11.

elementer, men tykkere, hist og her noget opsvulmede og indbyrdes adskilte ved en amorph Mellemsubstant af Traadenes egen Tykkelse; her saaes tillige svage med Randen af matrix concentriske Linier; det var Tilvæxtstriber, fremkaldte ved Tilsætning fra den forreste frie Rand af matrix¹⁾.

Vi have hidtil kun betragtet den forreste Deel af Mundpartiet og de til samme hørende Dele d. e. hele den fremstrækkelige Krængemund (Rostrum s. Haustellum); vi skride nu til Undersøgelsen af det bagtil liggende, meget mere complicerede Stykke, den egentlige Mund²⁾. Det viser sig som en ægdannet Sæk, hvis forreste afstumpede Ende er hæftet til Inderrörets övre Rand, hvis bageste ved flere Muskler er fasthæftet til Foden; under Krængemundens udkrængede Tilstand maa dette Stykke altsaa ligge i hiins bageste Deel, dens Hule maa fortil gaae over i Inderrörets Hule, det vil sige fortsætte sig over i Krængemundens Forende, medens den opad fortsætter sig over i Spiseröret. Sækkens Væg er temmelig tyk, seig og musculös, oventil fortsætte endeel af dens Muskelbundter sig over paa Spiseröret, bagtil over paa Tungen. Sækkens Hule, den egentlige Mundhule, udfyldes næsten ganske af et temmelig fast, musculöst Legeme, Tungen³⁾, som bærer og bevæger Raspepladen. Forfatterne have (siden Cuviers Tid) i Almindelighed kaldet Raspepladen Tunge, og næsten intet Hensyn taget til dette, for hiins Virksomhed saa væsentlige, bevægende Apparat; jeg vil foretrække at kalde det hele Redskab med samt sin Tandbevæbning (Raspepladen) Tungen; den synes væsentlig at have samme Betydning som Tungen hos de fleste höiere Dyr, den at tjene Gribningen og Deglutitionen⁴⁾. Tungens Rod er bagtil og nedentil fasthæftet til Mundhulens Vægge, oventil derimod fri; i sin forreste Halvdeel er Tungen i hele sit Omfang fri. Her som hos de fleste Gastræopoder er den et mere eller mindre rödguulagtig, temmelig fast, resistant, noget fladtrykt-ægdannet Legeme, hvis fortil vendte Spidse oventil er noget fladtrykt; længere tilbage sees paa Siderne og oventil nogle horizontalløbende Vindinger (gyri), der ogsaa, skjönt mindre tydeligt, viste sig udvendig paa Mundcavitets Væg, især mere bagtil. Betragtet ovenfra viser Tungen sig som to faste, musculöse, fortil sammenløbende og der tilsyneladende forbundne Sidelegemer, der efter deres hele övrige Længde ere forenede ved en tynd mellem

1) Ved Salpetersyre farvedes Hornbeklædningen stærkt gult; ved Syrer viste sig tillige en svag Opbrusning. Efter Glødningen blev en yderst ringe uorganisk Rest tilbage, denne opløstes med Lethed i Saltsyre; tilsattes Ammoniak i Overskud og derefter Oxalsyre, blev Vædsken uklar.

2) Tab. I. fig. 5, 9, 10, 11 b.

3) Tab. I. fig. 11 f.

4) Middendorf (Beitr. zu einer Malacozool. Ross. I. (1847) p. 53) kalder en lille tveklövet, karfuld Papil nedentil og bagtil i Chitonens Mundhule Tunge; det er en Slags Bitunge, der modtager en egen Nerve; tjener den Smagen? (Den minder om Bitungen hos Lemur o. A.)

5) Cfr. Tab. I. fig. 11.

dem udspilet Membran, som fortil ligger jævnhøi med Sidedelens Overflade, bagtil derimod under disses Niveau ¹⁾. Den övre glatte Overflade af de to Sidelegemer bærer Raspepladens senere under Omtale kommende Vinger. Den mellem hine liggende membranöse Deel er fortil og bagtil tykkere i Substants, dertil mere guulagtigfarvet; og disse, sammes forreste og bageste Deel, röbe saaledes mindre end den mellemste Tilstedeværelsen af den underliggende Cavitet; denne Deel af Tungen bærer den tandbevæbnede Deel af Raspepladen. Borttages nu denne Membran, seer man den underliggende Hule; det er den forholdsviis store Lacune ²⁾, som vi under forskjellige Former gjenfinde i saa mange Grupper af Gastræopod-Classen, og paa hvilken vi i en anden, senere fölgende Afhandling særlig skulle komme tilbage. Hulen er smal, men dyb, idet den har hele Tungens Höide; dens Gulv dannes af Mundhulens nedre Væg, d. e. af en Hud, der bestaaer af et Lag af Længde-, samt derover et Lag af Tværtraade; dens Sidevægge dannes af hine to Legemers mod hinanden vendende Sider; bagtil lukkes den af Mundhulens bageste Væg; de herværende stærke tværløbende Muskelfascikler synes at slutte sig til nogle, der bagtil krydse Tungen og saaledes dække den forreste Deel af Raspepladens Skede; — fortil syntes Hulen at lukkes ved de her sammentrædende Forender af de musculöse Sidelegemer; paa Tilstedeværelsen af det *saddelformige Legeme* (s. *Onchidiopsis*, *Marsenina*) ogsaa hos denne Gruppe var jeg, da denne Undersøgelse anstilledes, ikke forberedt, og Tungens ringe Störrelse har sikkerlig ladet mig oversee samme; Exemplarer staae ikke mere til min Raadighed, paa hvilke jeg kunde overbevise mig om en Tilstedeværelse, paa hvilken jeg ikke kan tvivle, dels formedelst dette Legemes næsten almindelige Forekomst, dels fordi mine Papirer og Tegninger synes at angive Tilstedeværelsen af de med Sadlen i Forbindelse staaende Vinger ³⁾, ligesom ogsaa en Bygning af samme, lig den, jeg har funden hos andre Former (see nedenfor).

De Bevægelser, til hvilke Tungen kan være istand, maae fremkaldes dels ved de paa Mundhulens (og Tungens) bageste Deel hæftede Muskler, dels ved dens egne og eie-dommelige, der kunne forlænge og forkorte den samt forøge eller formindske dens Höide; Betydningen af den i Tungens Indre tilstedeværende Lacune maa vel söges deri, at udöve en jævn Spænding mod Raspepladen under Tungens forskjellige Bevægelser. Til nogen selvstændig, af den övrige Tunge uafhængig Bevægelse er Raspepladen ikke istand; om nogen selvstændig Fremstrækkelighed af samme, saaledes som endnu nyere Forfattere ⁴⁾

¹⁾ Tab. I. fig. 12; fig. 15, 16 α - α , β .

²⁾ Tab. I. fig. 16 δ .

³⁾ Tab. I. fig. 16 γ .

⁴⁾ C. Vogt, zoolog. Briefe I. (1851) p. 324. „diese Zunge kann aus dem Munde hervorgestülpt werden.“—

antage, kan her ikke være Tale; hos de her omhandlede, som hos saamange Gastræopod-former vilde Raspepladens ringe Tykkelse i og for sig allerede forbyde enhver saadan Anvendelsesmaade.

Vi vende os til Betragtningen af Raspepladen (*radula*, *rastellum*), dette mærkelige Organ, som endnu indtil den seneste Tid var forbleven Anatomerne næsten ganske ukjendt. Uagtet der i de sidste Decennier ved Quoy og Gaimard, Troschel, Lebert og fremfor Alt Lovén er gjort endeel for at bøde paa vor Mangel paa Kundskab i denne Retning, staaer der upaatvivlelig Meget tilbage, för vi vel tör paastaae at have nogen sammenhængende Indsigt i dette besynderlige Organs Bygning og Nytte¹⁾. Til nöiere Oplysning trænge fornemmelig de mere generelle Spörgsmaal, som her frembyde sig; Udviklingen, Bevægelsesmaaden og Anvendelsen ere Forhold, der endnu ere ukjendte eller meget ufuldkomment kjendte. I Lovéns smukke, fortjenstfulde Arbeide savner man ugjerne i de forudskikkede generalia adskillige ønskelige Oplysninger ogsaa i de reent anatomiske Forhold. Maaden, paa hvilken Tænderne ere tilhæftede til den dem bærende Plade, er aldeles ikke omtalt, ligesom dennes hele Bevægelse og de enkelte Tandrækkers Forhold derunder ere Punkter, som — flere andre uomtalte — ikke eller idetmindste meget ufuldstændigt her ere berörte, vistnok fordi Afhandlingen væsentligst har stillet sig Apparatets Betydning som zoologisk Classificationsmiddel for Öie. — De Dyreformer, der ere Gjenstand for denne Afhandling, frembyde Særegenheder ved dette Redskab af en Natur, der, om end hidtil ubeskreven, dog sikkerlig ikke ville findes enestaaende, men vise sig gennemgaaende gennem hele Grupper; denne Afhandling vil selv levere enkelte antydende Bidrag i denne Retning.

Bergmann u. Leuckart, *vergl. Anat. u. Phys.* 1851 p. 123. „sogenannte Reibplatte oder Zunge.“ — Bronn, *allg. Zool.* 1850. p. 403.

¹⁾ Aristot. *περὶ ζῴων ἱστορίας* Lib. IV. ed Jul. Caes. Scaliger. 1619. p. 443. CXLVIII.

De af Aristoteles omtalte, hos Snegle forefundne „*ὀδόντιας-ὀξεῖς καὶ μικροὺς καὶ λεπτοὺς*“ kunne ikke betegne andre Dele end Kjæberne; den hos *Buscinum* omtalte Tunge (l. c. CXLIX. „*ἔχουσι δὲ καὶ προβοσκίδας ὡσπερ αἱ μύαι; τοῦτο δὲ ἐστὶ γλωττιοειδές.*“) er vel Krængemunden. Om Aristoteles end ikke har kjendt Forstörrelsesglas, kunde han iövrigt nok have fundet Tunge-Tænderne; de ere ofte tydelige nok for Fölelsen; naar Lebert imidlertid tillægger denne sande Naturforsker Opdagelsen af disse, da beviser han ham en Ære, Aristoteles selv vistnok vilde tilbagevise. — Ogsaa Cuvier og Ferrusac oversaae Tænderne hos *Limax* og *Helix*; og selv Blainv. (*Manuel* p. 120) synes endnu ikke at antage dem tilstede paa de pulmonate Gastræopoders Tunge. Derimod havde Adanson allerede, hyad baade Lovén og Lebert synes at have overseet, beskrevet og afbildet dette Redskab hos *Kambeul* (p. 17. pl. I. G. V N. O.) og *Libot* (p. 29. pl. II. G. VII. O. L. J.)

Troschel, *üb. die Mundtheile einheimischer Schnecken* (Wieg. Arch. II. 1 (1836) p. 257.

Lebert, *Beobachtungen üb. die Mundorgane einiger Gasteropoden.* (J. Müll. Arch. 1846. p. 435. t. XII, XIII, XIV.)

Lovén. *Öfversigt.* 1847 p. 179. t. 3—6.

Raspepladen har hos de undersøgte Marsenia-Arter en Længde af 7—9^{mm}¹⁾, hos *M. latens* synes den relativ noget længere; med sin større, bagtil liggende, spiralrullede og i en Skede indesluttede Deel træder den hyppigst med 4½ Spiralvinding frit ind i Dyrets Peritonealhule; medens den fremadliggende Deel, som hviler i en Indsænkning midt henad den övre Flade af Tongen, til hver Side er udbredt i en vingeformig Deel (alae radulae, tilsammen discus radulae)²⁾, der hviler paa og danner en Beklædning over den övre Flade af dennes Sidedele; bagtil skyde disse Vinger sig ind under det Muskellag, der fra Mundcavitets Sidevægge gaar paatværs henover Tongens Rod og dækker Tungske- dens forreste Deel; fortil og til Siderne slaaer Raspepladen sig med sine Vinger ned om Tongens Rande og taber sig meget fortyndet bagtil paa Tongens Underflade. En skjold- formig Forende af Raspepladen, som den her forekommende, og nödvendig forat forplante Muskelvirksomheden over paa den tandbevæbnede Deel af samme, findes mere eller mindre udviklet hos mange Gastræopodformer, maaskee kunde den endogsaa siges at forekomme hos alle dem, hos hvilke en mindre bred Lacune er underlagt hiin tandbevæbnede Deel³⁾. Raspepladen er yderst tynd, i sin bagtil liggende Deel noget böiet efter Fladen, saaledes at Sidetænderne derved mere nærmes til hinanden, og Mediantanden kommer til at ligge noget dybere; i sin forreste Deel er den mere flad (af indtil henimod ½^{mm} Brede); efter sin Structur synes den maaskee nærmest af brusket Natur, saaledes som den ogsaa angives af Poli og Lebert; dog maa derved bemærkes, at den Brusken eiendommelige endogene Celledannelse mangler; som en Art Epithelialvæv (Lovén, Middendorff) kan den idetmindste her ikke betragtes, og overhovedet kan en saadan Opfattelsesmaade vel neppe gives Medhold. Bruskelementerne i Raspepladen ere iövrigt ofte meget svagt udviklede, og selv i Leberts Arbeide synes enkelte af Afbildningerne (sml. Haliotis l. c. t. XIII. f. 27) at tyde paa en ganske anden, end den Brusken eiendommelige histologiske Bygning. — Den viser sig, betragtet fra Underfladen, yderst fiint længdestribet med næsten forsvindende ovenover leirede Celleelementer; Mediantændernes tvedeelte Basis synes indskudt mellem begge Lag. Ogsaa hos disse Former er den tandbesatte Deel af Raspepladen mod Siderne begrændset af en fremstaaende Liste⁴⁾, der forløber efter hele Pladens Længde, men samme er her tillige halvrendeformig udhulet og dækker Randen af Sidetænderne, fra hver

1) tab. I. f. 19.

2) Mindre godt orbis radulae (Middendorff).

3) Den anföres og afbildes saaledes af Troschel hos *Paludina vivipara* (l. c. p. 272 pl. X. f. 2), af Lebert hos samme (l. c. p. 454. pl. XII. f. 37 a), samt hos *Patella* (pl. 437 p. XII. f. 1—2), samt hos *Haliotis* (l. c. p. 449. pl. XIII. f. 20); af Middendorff hos *Chiton* (p. 55. t. III. f. 10); af Poli hos *Cyp. lurida* (Test. utr. Sic. III. 1826. pl. XLV. f. 27), *Bucc. galea* (l. c. pl. I. f. 3), og *Haliotis* (l. c. pl. LV. f. 27) o. hos fl.

4) tab. I. fig. 20. ε.

af hvilke den modtager et svagt Indtryk. Raspepladens tandbevæbnede Midtdeel sees saaledes mod hver Side indfattet med en (bruunagtig-) farvet, regelmæssig bølget Kant, som ved Tryk brister i flere Stykker, der svare til de efter hinanden stillede Tandrækker; det seer da næsten ud som en Række convex-concave, noget nedtrykte Skinner, der vare anbragte mod Rygranden og Basisdelen af Sidetænderne¹⁾. De til Dannelsen af denne Kant anvendte Elementardele ere større, brunlige Celler.

Den vingeformige Sideudvikling paa den fortil i Mundcaviteten liggende Deel af Raspepladen viser en histologisk Bygning, næsten overensstemmende med den i den egentlige Raspeplade forefundne. Vingen er tykkere end denne, gjenemsigtig, og synes sammensat af tæt sammentrængte, ligesom yderst fiintleddede Traade, neden under hvilke bemærkes et Lag af temmelig smaa, indad mod Raspepladen næsten regelmæssig polygone Celler, der have nogen Lighed med Bruskceller.

Paa den egentlige Raspeplades Overflade sidder heftet et hos de forskjellige Arter forskjelligt, men aldrig stort Antal af Tværrader af Tænder²⁾; hver Række bestaaer af 3 Tænder, een Median- og 2 laterale. Tændernes Fasthæftning til Pladen skeer under en ringe Vinkel, Mediantænderne ere fremliggende under en mindre spids og med crura ligesom lidt indsænkede i dens Substants; Sidetænderne synes næsten at ligge an mod dens Overflade. — Længden af Mediantanden er større end Breden; den er næsten flad, i den övre Flade meget svagt udhulet efter Længden, ender fortil afrundet og har her en smal omböiet d. e. opadböiet Kant, der i Midten bærer en større, mere spids og til Siden flere (5) mindre, men ligeledes spidse Tænder; bagtil löber den ud i et Par divergerende, for Enden afrundede crura, der omtrent have samme Længde som corpus af Tandens. Median-tænderne staae hinanden saa nær, at Spidsen af crura af den foranliggende netop dækkes af den forreste Ende af den bagved hæftede. — Sidetænderne ere krogformig böiede Blade, der ere parviis modsatte, dog ikke fuldkommen ligeoverfor hinanden stillede, og med Spidserne saaledes böiede mod hinanden, at disse krydsende hvile over Mediantandens Midtdeel. Paa den bageste, i Skeden indesluttede Deel af Raspepladen staae de hinanden nærmere³⁾ og skjule næsten aldeles Mellemtanden; i den i Mundcaviteten frit fremliggende Deel komme Mediantænderne derimod temmelig tydelig tilsyne mellem Sidetændernes der mere fra hinanden rykkede Basisdele. Lateraltanden⁴⁾ bestaaer af en Grunddeel og en krogformig Deel; Grunddelen danner en skjæv, uregelmæssig fiirsidig Flade, som er lidt

1) Tab. I. fig. 20. s. 30.

2) Tab. I. fig. 20, 21.

3) Tab. I. fig. 22.

4) Tab. I. fig. 23.

mere lang end bred; har en svagt afrundet, skraat indad tilløbende Basisrand; en indre Rand, som danner en mod Midttanden svagt concav Bue, der synes at fortsætte sig over i Hagens bageste Rand; og en ydre svagt vinkelböiet Rand, som ligesom fortsætter sig over i den hageformige Deels Forrand. Sidetænderne vise sig, eftersom de betragtes fra den övre eller nedre Side, af aldeles forskjelligt Udseende; Grundstykkets Ryg (d. e. den mod Raspepladens Randliste vendende Rand) er efter Længden klövet; Spalten er bagtil dybere, fremad taber den sig, idet Tandens Spidse böier sig frem mod Medianlinien og tillige har sine uligestore Sider nedad omböiede; de to Sidestykker af Grunddelen, som mellem sig optage en Deel af Basis af den foranliggende Tand, ere uligeformede og uligestore, og herved bliver det særdeles let at bestemme, hvilken Flade en enkelt lösreven forliggende Tand frembyder. Det övre Sidestykke er kjendelig bredere ligesom og lidt længere end den nedre mod Raspepladen liggende Side, paa Grund af hvis Smalhed den under (d. e. foran) liggende Tands Grunddeel kun tildeels kan optages af den dannede Hule, medens en anden Deel af den hviler paa og er forbunden med selve Raspepladen. Sidetandens ydre Halvdeel er krogdannet (*uncinatus*), böiet over mod og krydses med den modstaaende; seet ovenfra viser den sig næsten halvmaanedannet, dog mere eller mindre afskaaret mod Spidsen; Krogens Forrand er tilligø omböiet mod hver Side; den övre omslaeede Side er meget længere, meget höiere og har Sideranden efter hele Længden besat med mange, smaa, spidse, indefter Tandens Spids rettede Tænder; den nedefter böiede Side er meget mindre höi og meget kortere; saaledes er da Krogens Rygning indefter skraat afskaaret og her besat med flere større Randtænder; disse sidste Tænder, som altsaa sees gjennemskinnende gennem Hagens övre omböiede Side¹⁾, kunne, eftersom Focus stilles mere eller mindre dybt, vise sig springende frit frem, og det er ved saadan Focalafstand, at Lovén synes at have tegnet sine Figurer. Et Par schematiske Træk ville bidrage til Oplysning af den sidste Deel af den givne Beskrivelse, der, — i og for sig vanskelig — dertil aldeles intet Forbillede har havt, da Videnskaben endnu ikke var i Besiddelse af nogen nogenlunde fuldstændig og detailleret Beskrivelse af Tungen og Tungetænderne hos nogen Gastræopod.

De til samme Side hørende Lateraltænder ere da altsaa ved ginglymus-Led hæftede til hinanden, og bevæges saaledes den ene paa den anden. Et Forhold, som det her beskrevne, synes endnu ikke iagttaget; idetmindst har jeg intet Sted fundet det beskrevet eller omtalt, og det er først efter ofte og atter ofte gjentagen Undersøgelse af dette smukke Apparat, at jeg har turdet fæste Lid til denne iagttagelse og betragte den som Mere end et optisk Bedrag eller Frugten af en Mistydning; hvorledes Forholdet har kunnet undgaae den ellers saa klartseende Lovén, der har havt en ved mine nærstaaende (med

¹⁾ Tab. I. fig. 23, 28, 30.

H. perspicua L. forvexlet) Art for sig, kan jeg ikke ret forstaae ¹⁾. De fleste Raspeplader undersøges under en ikke ganske ringe Forstørrelse med paalagte Dækglas, og altsaa efter Anvendelse af noget Tryk, derfor sees Tænderne ofte mere fjernede fra hinanden, hvorved hiint særegne Forhold endnu bliver vanskeligere at iagttage; ved meget omhyggelig Bestræbelse forat undgaae Tryk har jeg et Par Gange i det Mindste paa enkelte Steder seet næsten hele Leddecaviteten udfyldt af den foranliggende Tands Grunddeel.

Hvis dette Forhold, som jeg sikkerlig troer, her skal constateres, vil det visselig ogsaa vise sig som et mere almindeligt; og at det allerede er dette, derom turde maaskee ogsaa adskillige ældre Figurer vidne, ligesom jeg ogsaa hos *Strombus gibberulus mener* at have iagttaget noget Lignende ved den indbyrdes Forbindelse af de store Sidetænder, der støde op mod Mediantanden. Disse Tænders nedre Rand synes skarpt omböiet og danner saaledes en Fals, hvori den tilsvarende Rand af den foranliggende Tand optages ²⁾.

Den ydre Deel af Grundstykket af Sidetænderne dækkes især paa den övre Flade af et efter Raspepladens Længde continuerligt, kun ved temmelig stærk Forstørrelse tydeligere synligt Fibrebaand, hvis Traade tildeels syntes at hæfte sig (som Abductorer ??) paa selve Grundstykket af hine.

De til hinanden svarende Tænder i de forskjellige Tandrækker ligne, indbyrdes sammenlignede, næsten fuldstændig hinanden; kun med Hensyn til den Vinkel, som Sidetændernes Krog danner med Grundstykket, viser der sig en ringe Størrelsedifferents, ligesom de forreste Tænder ogsaa ere noget afslidte og have tabt de skarpe Spidser, eller i det Mindste vise dem slidte og afrundede; paa den yderste Spidse af Raspepladen synes ofte at bemærkes Spor af udfaldne Tænder.

Detaljerede Udmaalinger af Tændernes Størrelse og de enkelte Tandpartiers Størrelsesforhold skal jeg ikke her hidsætte; de ere af temmelig liden Nytte, og det at anstille dem ikke saa lidet möisommeligt; maaskee turde det dog være rigtigt at vedföie eet saadant Maal, Bredden af Mediantanden over Enden af begge crura; denne var hos *M. perspicua* 0,18^{mm} (og relativ var Bredden den samme hos de to andre undersøgte Arter)

¹⁾ Efter Q. & G.'s Tegning (l. c. pl. 66 bis. fig. 8) skulde det ikke synes umuligt, at han virkelig har seet noget Lignende, som den ovenfor beskrevne Leddeforbindelse. Naar Gray (fig. of moll. anim. IV. p. 75) kalder disse Tænder „versatile“, da synes han dertil forledet af en af Figg. hos Q. & G., fig. 8 til Venstre; ogsaa jeg har et Par enkelte Gange efter mindre varsom Behandling af Dele af *Radula* seet indtræde en saadan Vending af hele Tandens med Spidsen udefter.

Hos Lovén synes de puncterede Linier paa Tænderne baade af *Coriocella perspicua* og *Strombus floridus* ogsaa at antyde, at han har seet, men ikke opfattet hiint Leddeforhold.

²⁾ Tab. I. fig. 31, 32. Tandbevæbningen hos *Str. gibberulus* er hidtil ikke afbildet; den kommer den hos *Str. floridus* (Lovén l. c. tab. VI) meget nær; de to ydre Sidetænder ere mod Spidsen fladtrykte og nedefra noget skeeformig udhulede, i den opadvendende Rand tillige tandede.

og hos *M. latens* 0,11^{mm}. Iøvrigt ville Angivelserne over Længde og Brede af radula, sammenholdte med Tandrækkernes Antal samt de hosföiede Figurer altid være tilstrækkelige for senere Undersögeres Sammenligninger.

Tænderne ere alle meget haarde, uböielige, men taale et forholdsviis temmelig stærkt Tryk uden at knække; deres Farve var i Almindelighed hornguul, især var Side-tændernes stærk, (hos *M. latens* vare dog alle næsten farvelöse); de glindsede temmelig stærkt; de vise neppe nogen tydelig indre Organisation, kun en ikke ganske svag Længdestribning opdages især tydeligt mod Basis af Side- og i corpus af Mediantanden.

For snart 7 Aar siden overraskede Hancock og Embleton¹⁾ den physiologiske og malacologiske Verden ved det interessante quasi-Fund af Kisel som det, der gav Tænderne paa Gastræopodernes Tunge den Haardhedsgrad, der muliggjorde deres Anvendelse som Boreredskaber gjennem haarde Skaller. De forskjellige Forfattere have siden afskrevet og optaget denne Angivelse uden selvstændig Undersøgelse; vi skride her til et Forsög paa at veie dens Værd.

Som de fleste andre Ikke-Chemikeres kemiske Undersøgelser udmærke ogsaa de anførte engelske Forfatters Angivelser sig ved en höi Grad af Mangelfuldhed og Unöiagtighed i *hele* Undersøgelsen, Undersøgelsesmaaden og Beretningen derover. Nærværende Forfatter, som iøvrigt ikke skal rose sig af noget særlig Studium i kemisk Retning, blev ved hine Forsögs aabenbare Ufuldstændighed selv ledet til et Forsög paa at verificere dem, og foretog saaledes en lille Undersøgelse, hvis Resultater her forelægges; maatte jeg ved samme blot have opnaaet atter at henlede Opmærksomheden paa dette Punkt, og derigjennem endelig faae en kompetent Undersöger henvendt mod samme, da vil min Hensigt fuldelig være opnaaet. — Tænderne *bestaae*²⁾, læres der, af „siliceous matter“, senere siges der af „silex“; og hvorfor? Fordi de ikke paavirkes af Salpetersyre og Eddikesyre, derimod destrueres ved Fluorbrintesyre. Naar Hancock og Embleton aldeles ingen Forandringer angive fremkaldte ved de anførte Syrer, da maae de mene de fortyndede Syrer; concentrerede fremkalde disse saavel som og især Saltsyre idetmindste ved Timers Paavirkning en ikke ganske ringe Corrosion; og under Kogning med samme forandredes Tænderne endogsaa meget betydelig (Spidserne holdt sig længst uforandrede); ved fortsat Kogning destrueres de fuldstændig, ligesom de ved samme paa Platinblik udsmaelte til en eensartet brunlig Masse. Ved Behandling med fortyndet Fluorbrintesyre, endog efter nogle Dages Bevaring i samme, havde Tænderne ingen Forandring lidt, de vare kun lidet lysere og mere gjennemsigtige (ligesom om enkelte Bestanddele vare ud-

1) Ann. ad mgz. of natural history. XV. (1845) p. 10. (Eolis).

2) l. c. 2 Serie II. (1848) p. 212: „the spines of the tongue of the Gasteropoda are composed of silex.“

trukne); concentreret Flussyre har jeg ikke kunnet anvende. Med den formløse uorganiske Rest, der blev tilbage efter Glødning af et Stykke af en radula af en *Marsenia (perspicua)*, har jeg flere Gange anstillet Kiselprøven med Blæserør, men har aldrig seet mindste Spor af indeholdt Kisel, som jeg derimod fandt, men rigtignok i yderst ringe Mængde, indeholdt i Asken af et glødet Parti af *Raspepladen af Strombus gibberulus (L.)*. Jeg har senere anstillet en Analyse af en Deel Tænder fra *Raspepladen af Bucc. antiquorum, Beck (Triton nodiferum, Lmk.)*. Først kogtes samme med concentreret Salpetersyre under fuldstændig Opløsning, derefter Inddampning til fuldkommen Tørhed, og derpaa stærk Opvarmning; det Tilbageblevne opløstes fuldstændigt i fortyndet Saltsyre: altsaa synes ingen Kiselsyre indeholdt. Til den saltsure Opløsning tilsattes Ammoniak, hvorved Bundfald; Bundfaldet frafiltreredes, glødedes og opløstes igjen i Salpetersyre; ved Svovlbrint-Svovlammonium da sort Bundfald, ved guult Cyanjernkalium blaa Farve: altsaa Jern indeholdt. En anden Deel af Bundfaldet med Ammoniak udvaskedes fuldstændig, opløstes i Saltsyre, derefter tilsattes Svovlsyre og stærkt Alcohol, hvorved ingen Udskilling: altsaa phosphorsur Kalk eller Fluorcalcium. Filtratet fra Ammoniak-Bundfaldet frembragte med Oxalsyre Bundfald, som var opløseligt i Saltsyre: altsaa Kalk. Reaction for Fluor blev desuden udført ved at gløde Massen i Platindigel, opvarme svagt med Svovlsyre, hvorved ingen Ætsning paa Glas¹⁾. — Hvad det nu var for en Siliciumforbindelse, der skulde findes som Bestanddeel og, som det synes, væsentligste Bestanddeel af Tænderne, fremgaaer ikke af Hancocks og Embletons Angivelser; men det skulde vel være Kiselsyre eller forskjellige Silicater. Den rene amorphe Kiselsyre (det er vel altid som incoherent, at den i de dyriske Organismer forefindes) er i Dyreriget først efterviist i forskjellige Infusoriers Pantser, senere i Fuglenes Fjær (*Gorup-Besanez*), i Fuglenes (*Gaasens*) Blod (*Henneberg*) o. fl. St., og kunde saaledes meget vel ogsaa forefindes her²⁾. Imidlertid synes Siliciumforbindelsen — hvis en saadan virkelig undertiden er tilstede — ikke som Kiselsyre at forefindes eller idetmindste da at forekomme i saa ringe Mængde, at den neppe kan spille nogen videre væsentlig Rolle eller væsentligt betinge Tændernes Haardhed. Som forskjellige, lettere opløselige Silicater kan Silicium derimod muligt hyppigere være tilstede, men under ingen Betingelse kunne

1) Tandforholdet hos *Patella melanosticta, Gm. (? Nicobar?)* er hidtil ikke afbildet; det gives derfor her tab. I. fig. 33—36. De ydre Tænder sees ofte løsenede og med Spidsen dreiede i en deres oprindelige modsat Retning, udefter. Saltsyre opløste ved *svag* Opvarmning Tænderne tildeels, Sidetænderne end- ogsaa aldeles; kun de sorte, i en Hule (bevægelig) hæftede Spidser, holdt sig uforandrede, paavirkedes heller ikke af Flussyre.

2) *Varrentrapp*, som har skrevet Artiklen „Kisel og Kiselforbindelse“ i *Handwörterb. der reinen und angew. Chemi IV.* (1850) synes ikke at kjende Noget til Kiselens supponerede Forekomst i *Gastræopodernes Tungetænder*.

Tænderne siges at „bestaae af Kisel eller Kiselforbindelser.“ Det bliver herved tillige et Spørgsmaal, om der kan lægges nogen videre Vægt paa de senere Angivelser om lignende Kiselindhold i de Legemsdele, der tjene Boringen hos forskjellige andre Gastræopoder og Acephaler¹⁾.

Som ovenfor anført, stemme de 3 her undersøgte Middelhavs-Arter saa betydelig med hinanden i almindelig Configuration og Bygning af Raspepladen og dennes enkelte Dele, at noget Artsmærke deraf ikke lod sig udlede²⁾; thi at Tænderne hos den ene (*M. neritoidea*) vare noget mere mørktfarvede, og deres Grunddeel i Forhold til den omböiede Spidse ubetydelig længere, synes ikke vel at kunne afgive noget brugbart specifisk Mærke. Ogsaa hos *M. latens*³⁾ vare Tænderne næsten fuldstændigt af samme Grundform og af relativ lignende Størrelse, dog vare Sidetænderne hos denne Art lidt slankere; Mediantanden afveg i Form lidt fra den hos de andre Arter; den var lidt stærkere böiet fra Side til anden, dens Rande især fortil mere omböiede, og dens acies besat med færre Spidser. Mulig skjulte sig i Tandrækkernes Antal et temmelig constant Artsmærke, hvorom jeg imidlertid efter mine paa saa yderst faa Exemplarer grundede Undersøgelser ikke tør nedlægge nogen bestemt Paastand. Hos *M. zonifera* var Antallet 59, hos *M. neritoidea* c. 50, hos *M. perspicua* c. 55; hos *M. latens* idetmindste 66.

Den større bagtil liggende, udenfor Mundcaviteten i Peritonealhulen spiralförmig oprullede Deel af Raspepladen er, som ovenfor allerede anført, indesluttet i en Skede, og synes temmelig löst forbunden med samme, saaledes at Raspepladen nogenlunde let lader sig fremdrage af den. Skeden begynder heelt bagtil paa Tungens övre Flade som en fortil aaben, noget fladtrykt Cylinder, som gjennemborer Mundcavitets bageste Væg, og endelig i sin allerbageste Deel sees lidt opsvulmet; Skedens forreste Ende krydses af et Traadelag, der synes at staae i Forbindelse med eller udgaae fra Tungens og Mundcavitets Sidedele; dens Bagende er nöie sammenvoxet med den omhyllede, fortil mørke, bagtil hvidgraa pulpöse Masse, der synes at spille en Rolle ved Tændernes Dannelse. Selve Pulpen bestaaer af tæt sammentrængte, fortil især mørkere Celler; i dens bageste hvidlige Deel opdages endnu ingen Tænder, lidt længere fortil vise disse sig derimod meget tydelige og i den samme Stilling indbyrdes, som længere fremad paa Raspe-

¹⁾ Ann. and mgz. of natural history. 2 S. V. (1850) p. 6. W. Clark, on terebrating Mollusca.

Ogsaa fra anden Side er der i den seneste Tid reist Tvivl om Rigtigheden af Hancock's Angivelser, saaledes af Bate (Brit. assoc. Birmingham 1848) og Forbes (l'institut. 1849. p. 383.) cf. Troschel Arch. 1850. p. 110. (Ber. üb. Leist. im Gebiete d. N. der Mollusken. 1849).

²⁾ Heller ikke Middendorff kunde for Chitonerne benytte Raspepladen som Artsmærke; cf. Beiträge zu einer Malacozool. Ross. I. (1847) p. 29, 80.

³⁾ Tab. I. fig. 27—30.

pladen; de vare (c. 4) fuldkommen gjennemsigtige, farveløse; baade Spidsen og Grundstykket saaes færdigdannede, dog synes Spidsen lidt fastere i Substants, ligesom denne ogsaa tidligere, naar Tandrækkerne under Mikroskopet gjennemløbes heelt bagfra, sees antagende den horngule characteristiske Farve. Skeden var udvendig glat, hvidlig, og havde især mere bagtil en forholdsviis ikke ganske ringe Tykkelse; den bestod yderst af et Lag af Længdetraade, indenfor hvilket kom et andet Lag af skraatløbende. Mellem Skeden og den övre Flade af Raspepladen fandtes — som sædvanlig — tillige et med hiin fast forbundet Lag af mørkt brunlige, uregelmæssig polygonale og tæt sammentrængte Celler, eller (M. latens) af mere rundagtige, vel ogsaa ovale og da mere spredte Celler, adskilte ved en Intercellularsubstants, hvori fine grenede Traade samt Kjærner. Tilstedeværelsen af dette Cellelag gjorde Iagttagelsen af Tænderne gennem Skeden meget vanskelig fra den övre Side; naar Raspepladen uddroges af Skeden, blev en Deel af dette Lag hængende ved Tænderne.

Spiseröret¹⁾ udspringer omtrent fra Midten af Mundhulens övre Væg eller lidt længere fortil, lægger sig derefter til venstre Side hen over samme, stiger ned paa samme Side, omfattes af Nerveringen, og fortsætter sig derefter en kort Strækning bagtil, her tillige noget udvidet, især mod höire Side²⁾, og oventil (hos ♂) tillige tildeels skjult af nogle Vindinger af vas deferens, medens det til Siderne ligger i Berörelse med de formeentlige Spyttekjertler. Efter denne Udvidning fortsatte Spiseröret sig endnu efter en ringe Forsnevring over i Maven, som hviler paa Foden eller nedad idetmindste kun er omhyllet af en ganske ringe Levermasse, medens den opad og til Siderne derimod ganske indhylles af samme. Mavens indre Side fremböd tydelige Længdefolder; fra den fortsatte Tarmcanalen sig nu opad, forløb til Höire, i Berörelse med Forplantningskjertlen, udvider sig noget og forløber med sin Rectaldeel langs Gjællehulens höire Rand, og ender tæt indenfor Gjællespaltens höire Hjørne med en lidt fremstaaende afrundet Analpapil³⁾.

¹⁾ Tab. I. fig. 5, 9, 10. c.

²⁾ Tab. I. fig. 9.

³⁾ Blv. angiver (l. c.) 3 Maver; om Rigtigheden af denne Angivelse har jeg ved mine smaa Exemplarer ikke kunnet overbevise mig, ligesom overhovedet Mavens og Tarmcanalens anatomiske Forhold er og har maattet være denne Afhandlings ikke mindst svage Side. Har Blv. ikke antaget Spiserörs- og Endetarmsudvidningen for Maver?

Kredslöbs-, Aandedrætsredskaber.

Det Lidet, vi om disse have at sige, indskrænker sig til de ovenfor gjorte Bemærkninger.

Gjællebladene (som indenfor Tritoniernes Gruppe snart vise sig tilhæftede i en større, snart i en mindre Strækning) ere hos Marseniaslægten næsten fuldkommen frie.

Afsøndringsredskaber.

Underligt er det, at jeg hos ingen af de undersøgte Former er sikker paa virkelig at have seet Spyttekjertlerne, saa meget mere mærkeligt som Cuv. og Blv. angive dem saa stærkt udviklede, saaledes som de ogsaa afbildes hos Cuv. (l. c. f. 7. k. k.) At Spyttekjertler nu virkelig ogsaa her forefindes, derom kan der vel — selv om Slægtskabet med Tritonierne blev overseet — ikke næres nogen Tvivl, efterat Chitonerne, som Poli, Cuv. og Meckel havde fraskrevet disse Organer, nu ogsaa ere fundne i Besiddelse af dem. Som ovenfor angivet, er den bageste Deel af Spiserøret til hver Side omgivet af en kjertellignende Masse, der bagtil støder op til, men dog ved et tyndt Skillerum synes adskilt fra selve Leveren; dette er formodentlig Spyttekjertlerne; Udføringsgangene har jeg ikke seet.

Leveren danner en brunlig Masse, der fortil lukker Bunden af Gjællehuden, opad er nøie forbunden med Kjønnskjertlen; den bedækker og er fast forbunden med Mavens øvre Flade, og omhyller Tarmen. Leveren synes at have den hos Gastræopoderne almindelige acinöse Bygning.

Sliimbladene i Gjællehulen ere ovenfor omtalte.

Nyrer har jeg ikke funden, ikke destomindre ere de sikkerlig tilstede.

Forplantningsredskaber.

Uagtet den kun hos enkelte Individer tilstedeværende, men da ogsaa saa stærkt udviklede penis kunde synes at forbyde en saadan Antagelse, har Blv. dog (l. c. p. 109) erklæret disse Dyr for hermaphroditiske; som Ovarium synes han at have betragtet den øvre Deel af Leveren, der ofte saaes noget mere lysfarvet end den nedre. Medens Sowerby¹⁾ mellem 12 Exemplarer af *M. producta* (Leach.), som han havde til Undersøgelse, kun fandt 2 Hanner, har jeg derimod kun havt en eneste Hun [*M. perspicua* (Linné, Philippi)] til Undersøgelse, denne var tilmed meget lille, og jeg har derfor til det foeminine Kjønnsapparat hos *Marsenia* endnu mindre Kjendskab end til det masculine.

¹⁾ Zoolog. Journ. I. p. 427.

Testiklen er en stor hvidlig, baade paa Gjennemsnit og udvendigfra tydeligt acinös Kjertel, der danner næsten den hele höire Halvdeel af den Indvoldsmasse, der opfylder den bageste Deel af sidste Skalvinding samt næsten hele Spiret. Den er mod venstre Side nöie tilhæftet til eller griber med enkelte Lapper ligesom ind i Leveren. Zoospermer opdagedes aldrig, selv i det vel vedligeholdte Exemplar; Aarstiden, paa hvilken Individerne ere tagne, maa vel heri være Skyld. Inde i Sædstokkens Substants udspringer vas deferens, som et heldigt Snit engang blottede — som det synes — nær ved sit Udspring; Udföringsgangen stiger derpaa lige iveiret, förlöber mod Höire langs Kjertlens forreste Rand, danner ligesom ved Oprulling et lille Nögle (epididymis), der hviler paa Kjertlens indre Rand og sees gjennemskinnende gennem Huden, naar den anden (Spirets) Vinding löftes til Side. Vas deferens fortsætter sig derefter atter en kort Strækning med et mere lige Forløb, danner et af talrige Circumvolutioner bestaaende langstrakt Nögle, fra hvilket udtræder en enkelt Gang, der stiger nedad og nedenfor Mellemgulvet synes næsten at bore sig ind i Huden før atter tæt ved Penis, videre i Omfang, at træde frem af samme; den nu fölgende Fortsættelse, den egentlige ductus ejaculatorius, danner flere større Slynger¹⁾, hvoraf den bageste hviler i en Fure paa Leverens forreste övre Rand; medens flere andre ligge paa höire Side af Mundpartiet; den sidste sees almindeligviis krydset af den store Genitalnerve, og fortsætter sig derefter ind i Penis, efter hvis hele Længde og nær sammes concave Rand den förlöber med smaa Bölgeböininger; udimod Enden er ductus ejaculatorius her ofte paa en kort Strækning spindelformig udvidet, og ender da ligefor en Aabning paa den concave Rand af penis tæt ved sammes Spidse²⁾. Ved Sammentrækning i den musculöse Væg af penis kan ductus ejaculatorius drives (indtil c. 2^{mm}) udenfor denne Aabning og sees da (som hos Tritonium-Slægten) som en lille, fiin, trind, spidstillöbenbe appendix udimod Enden af penis.

Ovariet indtager samme Plads som Sædstokken; Oviducten löber langs Gjællehulens höire Side, i Midten af sit Forløb, som det synes, noget udvidet, og aabner sig med en lille rund Aabning ei langt fra Gadboret.

Nervesystemet.

Nervesystemet hos Marsenierne minder ikke saa Lidet om Tritoniernes.

Hjerne gjenfindes under den hos Pectinibranchierne almindelige Form som en

1) Tab. I. fig. 5.

2) Tab. I. fig. 7.

Den Deel af vas deferens, som ligger fri inde i Legemshulen d. e. Strækningen fra dens Udtrædelsessted fra Huden til dens Indtræden i Penis har en temmelig betydelig Længde (indtil 30—32^{mm}).

Spiserøret omfattende Ring¹⁾, der oventil som nedentil er opsvulmet i et Par Ganglier; Ringen er temmelig vid og synes kun med sin övre Halvdeel noget mere fast hæftet til Spiserøret. De övre²⁾ Ganglier synes at bestaae af 2 Par ved en kort Commissur indbyrdes forbundne Nerveknuder, af hvilke de forreste ere mere kuglede, de bageste lidt mere aflange; hine afgive til Siden flere fortil löbende Nerver, og opad en temmelig stor Nervestamme, der efterat have afgivet flere Nervegrene, der trænge ind i Mundmassen, löber op paa Siden af den frit fremtrædende Deel af Raspepladen, og med den fra den anden Side saaledes omfatter samme; den deler sig nu i to Grene: en, der synes at trænge ind i hiins pulpöse Deel; en anden, som stiger op under Spiserøret og lige ved dettes Udgang fra Mundcaviteten danner et lille Ganglion³⁾, som fortil afgiver Grene, der forløbe henad Mundmassens övre Væg, og opad en anden, der taber sig op paa Spiserøret⁴⁾; — disse de bageste mere langstrakte Nerveknuder afgive udad 3 Hovednerver, de 2 med Retning fortil og forløbende under den ene større Side-Retractor (for Krængemunden), den tredje med Retning bagtil og löbende langs Sammenstödslinien mellem Fod og Kappe under Mellemgulvets herværende Tilhæftning; paa höire Side afgaaer endnu en stærk Nerve til Penis og deler sig lige ved sin Indtræden i 2—3 Fascikler. Baade disse forreste og bageste Nerveknuder bidrage til Dannelsen af Commissuren mellem de övre og nedre Ganglier; Commissuren er enkelt, temmelig tyk og gaaer nedentil over i de langagtig-runde nedre Ganglier⁵⁾, der ere lidt mindre end de övres forreste Knude; de afgive et Par Hovedstammer, som meget hurtigt forgrene sig og tabe sig mellem Fodens Muskelfibre.

Histologisk undersøgt viser Nervesystemet for det Første en Modsætning mellem den indhyllede Deel, Neurilemet, og den egentlige Nervemasse; i Ganglierne, idetmindste i de store, danner Neurilemet Fortsættelser indad, hvorved Ganglierne deles ligesom i flere Lapper. Neurilemet bestaaer af gjennemsigtige, fladtrykte, ikke ganske smaa Celler, dog indbyrdes meget uligestore (0,005—0,015^{mm}); de vare oftest meget regelmæssigt formede, runde eller ovale, og synes noget indskudte mellem hverandre kun at danne et enkelt Lag; hver Celle indeholder en forholdsviis lille, rund, mørkerefarvet, excentrisk Kjerne; paa Ganglierne synes Neurilemet tillige at indeholde Traade, der slynge sig om og imellem Cellerne. Det egentlige Nervevæv bestaaer af Gangliceller og Nervetraade; de

1) Tab. I. fig. 9^r.

2) Tab. I. fig. 25.

3) Tab. I. fig. 25.

4) Hos M. latens fandt jeg ikke disse sidste Ganglier, skjönt de derfor vistnok ere tilstede. Disse Ganglier ere de 2 sædvanlige til det sympathiske Nervesystems forreste plexus hørende; deres Leie under oesophagus er det normale; indenfor Gastræopodelassen indtage de iövrigt en Plads snart mere for-, snart længere bagtil. Af noget bageste plexus splanchnicus har jeg her intet Spor kunnet finde.

5) Tab. I. fig. 25.

förste sammensatte Ganglierne og ere meget store, ovale eller ægformige, sjeldnere runde eller af gjensidigt Tryk noget kantede; mod den ene Ende sees en temmelig stor, rund Kjerne, som ligeledes er en Celle; Cellens Indhold er lysere end Kjærns kornede Indhold (complicerede Celler). Ved (fortyndet) Eddikesyre forandre Cellerne sig næsten ikke. Gangliecellerne eller idetmindste en meget betydelig Mængde af dem forlænge sig i Nervetraade; hyppigst udspringer fra en Celle kun een saadan, undertiden dog ogsaa to, og da enten fra samme, eller fra de to hinanden modsatte Ender. Nerverne vise sig fiint længdestribede; Nervetraadene, som fremkalde denne Stribning, ere meget fine og uden bestemte Conturer. Baade Gangliecellerne og Nervetraadene ere omgivne af nogen formatio granulosa med smaa, dog meget tydelige Kjærner.

Sandsereidskaberne.

Öinene ¹⁾ ere meget tydelige endogsaa for det ubevæbnede Öie; de vise sig som et Par sorte Puncter paa en lille Fremragning ved den udvendige og övre Side af Tentaklernes Grund. Huden over og i Omfanget af Öinene er meget fortyndet, pigmentlös og forsætter sig som et yderst tyndt Overtræk (som en Art cornea) hen over Öiets Pupillaraabning; Öinene ere kuglerunde; de bestaae yderst af en meget tynd Hinde (Sclerotica), hvis indvendige Side beklædes af et sort Pigmentlag; begge efterlade fortil en næsten rund, kun lidet ovenfra nedad oval Pupil, gennem hvilken et lysbrydende, guligt, transparent Legeme (Krystallindsen) kommer til Syne og lader sig presse frem; det er kuglerundt, noget, dog ikke meget, mindre end hele Öiet, tilsyneladende structurløst og bristede ved Tryk i flere uregelmæssige Stykker; til dets Bagside klæbede undertiden en formlös, men iövrigt temmelig lignende Masse (Glaslegemet?). Nervus opticus har jeg kunnet forfølge udspringende fra eller rettere vel i en Strækning forløbende i Skede med N. tentacularis.

Öret har jeg kun en eneste Gang kunnet finde (*M. perspicua*); det viste sig som en tyndvægget Blære; jeg troer tillige at have seet denne ikke siddende paa, men ved en sondret Nerve, forbunden med de nedre Ganglier. Öreblæren indeholdt en enkelt skiveformig, kredsround Otolith ²⁾, der viste flere concentriske Ringe og disse skjærende Radier.

Tentaklerne ere temmelig langstrakte, trinde, spidst tilløbende; under en ydre Epithelialbeklædning viste de en fremherskende sammensætning af Længdemuskler.

Musklerne.

Musklerne viste sig sammensatte af meget tynde, glatte Traade, der snart vare samlede i Bundter, snart ikke, men som altid vare uden Skeder.

¹⁾ Tab. I. fig. 8.

²⁾ Tab. I. fig. 26. Otolithens Form er iövrigt saa afvigende fra de hidtil forefundne, at jeg ikke kan fornægte nogen Mistro til min egen Iagttagelse.

Foden viser, betragtet fra den Deel af dens övre Flade, paa hvilken Indvoldene hvile, og til hvilken disse ved enkelte Traade ere heftede, överst et svagt Lag af tværlöbende Traade, og under disse et tykt Lag af longitudinelle og tildeels skraatlöbende. Fra Foden stige en Deel Muskeltraade iveiret imod Kappen og tabe sig her hurtigt som spredte Fascikler; fortil og til Höire ved Gjællespaltens Hjørne ere de især stærke og fortsætte sig tildeels derfra som et tykt Knippe henimod Penis; — ogsaa til Venstre lukke lignende Muskler Gjællehulen med en fast Begrændsning; gjennemklippes her Gjællespaltens Vinkel, sees saaledes en haard, ligesom brusklignende Rand, som er dannet af den overskaarne Muskelmasse¹⁾. Skalmusklerne have allerede ovenfor været under Omtale.

B. *Onchidiopsis*, Beck.

(Hertil Tab. II & III.)

For denne nye Slægts almindelige Formforholde henvise vi her til den nedenfor i 3die Afsnit givne Slægtscharacteristik samt til Afbildningerne (Tab. II, III).

Begge de der beskrevne Arter har jeg anatomisk undersøgt, men af hver kun hertil kunnet benytte eet Individ. Exemplaret af *O. grönlandica* (mihi) var mig beredviligst af Prof. Eschricht overladt fra Universitetets zootomiske Museum, men befandt sig i en saadan Oplösningstilstand, at ikke faa væsentlige Organer ikke engang med nogenlunde Sikkerhed lode sig forfølge. Af den anden Art, *O. carnea* (Kr.), blev senere et Individ af Dr. Kröyer velvilligt stillet til min Raadighed; det var stort, vel vedligeholdt, og til det stötte sig de fleste anatomiske Angivelser over denne Slægt; denne Art vil saaledes afgive Typus for mine lagttagelser over *Onchidiopsis*-Slægtens Bygning; forsaavidt den anden Art har frembudt Afvigelser, ere disse angivne under de enkelte Organsystemer.

Huden paa Rygsiden af *Onchidiopsis* er forholdsviis betydelig tykkere end hos *Marsenia* og meget blödere; udvendig er den hos *O. grönlandica* hævet i en Mængde meget

¹⁾ Lægges Snittet lidt lavt, kan der let fremkomme en lille Aabning paa Diaphragmet; man kan da faae at see en lille Stræng (Muskelmassen) med en Aabning ved Spidsen; jeg har ikke ret kunnet væge mig mod den Formodning, at noget Saadant har fremkaldt Cuviers Angivelse om Leiet af anus mod Venstre (cf. l. c. f. 6).

uligestore og uregelmæssige, afrundede, vableagtige, i hinanden overgaaende Ophøininger; hos *O. carnea* er den mere jævn, kun ned mod Randen meget blødere, derhos uregelmæssig og ligesom blæreformig oppustet. Udvendig fra er end ikke det fjerneste Spor af en indesluttet Skal at opdage hverken ved Synet eller ved Følelsen. Med en egentlig Bræmme stod Kappen ikke frem over Foden, skjøndt den ragede betydelig, men i Randen mere afrundet ud over samme; paa Kapperandens Underside var en Stribning af den Art som hos *Marsenia* (Subg.) ikke at opdage. Flækkedes Huden, saaes dens Indside overalt fuldkommen glat, kun med fine buformige Linier og (især fortil) hos *O. grönlandica* noget sort pigmenteret. Under Mikroskopet viste Huden samme Bygning som hos Marsenerne; dog syntes Traadelementerne i det Hele i rigere Mængde tilstede end hos denne Slægt.

Skal. Indenfor Huden ligger en Skal, som er fuldkommen hornagtig (cornin), for hvis Formforhold vi iøvrigt henviser til den i næste Afsnit givne Beskrivelse. Skallen dækker kun omtrent Halvdelen af Dyrets Indvoldsmasse; Resten ligger frit bagtil fremragende og her kun dækket af Kappeudviklingen, som sluttede sig nøie til denne nøgne Deel som til Skallen, men iøvrigt intetsteds var hæftet til Indvoldsmassens overalt glatte Peritonealoverflade. Peritonealhinden viste sig som en structurløs, ligesom i alle Retninger af krydsede, grenede, klare Fibre gennemtrukken Membran; hine vare dog allene eller idetmindste for største Delen yderst tætstaaende og talrige Foldninger i Membranen. Paa Skallens Indside ere Muskelindtryk neppe kjendelige; intetsteds viste sig mindste Spor til Kalkafleiring paa eller i Skallen; under Mikroskopet viste den sig tilsyneladende structurløs med tydelige Tilvæxtstriber, der ved at trænges tættere paa hinanden paa sædvanlig Viis havde frembragt de for det blotte Öie synlige Tilvæxtlinier. Forat bevare Skallen kunde jeg ikke anstille nogen chemisk Undersøgelse af samme; concentreret Saltsyre, paa-gydt over en ringe Strækning af den, fremkaldte ingen Opbrusning.

Skallen spiller her altsaa væsentlig kun en Rolle som beskyttende Aandehulen; indenfor den her behandlede Familie frembyder *Onchidiopsis* da Skaludviklingen paa sit Minimum og bliver saaledes indenfor denne Gruppe det tilsvarende Led til *Limax*, *Testacella*, *Parmacella*, — *Aplysia* indenfor andre Grupper af *Gastræopoder*.

Tyndkappen. Efterat Skallen er borttaget, viser den af samme bedækkede Tyndkappe sig som en guulagtig Flade, der fortil er mere gjennemsigtig og derved röber den underliggende Gjællehule; her sees da de gjennemskinnende, til Gjællehulens överste Væg hæftede Gjæller, en forreste mindre og bipectinat, en bageste større med eensidige Gjælleblade; hos *O. carnea* viser den forreste lille Gjælle sig som en næsten sort, elliptisk lille Flade, idet Gjællebladene ere hæftede til en saadan. Mere bagtil er Tyndkappen fastvoxet til Forplantningskjertlens og en Deel af Leverens Overflade, mod venstre Side sees tillige det gjennemskinnende Hjerte. Hele denne Hudflade begrændses af en smal, men meget tydelig, temmelig fast og seig *Tykkapperand*, hvis Underflade fortil og mod Siderne er

fri, bagtil derimod nøie fasthæftet til de underliggende Dele. Mere fortil var denne Rand paa hver Side paa et enkelt Sted nøiere tilhæftet til den udenfor liggende Hud; fortil sees desuden til hver Side indenfor samme Rand en aflang Muskelplet¹⁾, fra hvilken Muskelstrænge ikke tydelig have været til at forfølge ned imod Foden.

Bag denne Rand og saaledes frit fremragende bagved Skallen sees den mere end halvkugleformige brunlige Lever (og Forplantningskjertel) med sit tynde glatte Peritonealovertræk.

Gjællehule, Gjæller. Gjennemklippes Tyndkappen nu forfra langs sin høire Rand og lægges tilbage mod venstre Side, ligge Gjællehulens Gulv og Loft eller nedre og øvre Væg frit for os; Gjællehulen er paa Grund af Skallen meget svagt hvælvet, især mere bagtil; til Venstre henimod Hjertet er den lidt dybere²⁾, bagtil og mere til Høire gaaer den, men meget lav, ind under Leveren. Gjællespalten er temmelig smal (hos *O. grönlandica* kun 6^{m.m.} bred) og lidet høi; den fortsætter sig fremad og mod Venstre i en, hos *O. grönlandica* kort og overfladisk, hos *O. carnea* dybere og længere Halvkanal.

Gjællebladene ere ved hele Længden af deres ene Rand fasthæftede; de i den mindre Gjælle ere temmelig tykke, men lavere; de i den større ere tynde, triangulaire tætstaaende Blade (hos *O. grönlandica* forholdsviis kortere og mere høie, hos *O. carnea* lavere og mere langstrakte). Under Mikroskopet saaes mod hver Rand et Kar, der anastomoserede med det ligeoverfor værende (imidlertid har jeg ikke kunnet see tydelige særegne Vægge i disse blodførende Gange).

Bagved og til Høire for den større Gjælle saaes Gjællehulens Loft ligesom svagt glandulöst udviklet; sammesteds fandtes ogsaa, men endnu mindre tydelig end hos Marsenierne, et ringe, ligesom storknet Secret. Nedenfor og til Høire for, hvad jeg ogsaa her maa antage for de sædvanlige sliimafsondrende Redskaber (feuillet's muqueux, Cuv.), sees umiddelbart indenfor Gjællespaltens høire Hjørne anus, der stod frem som en papilformig, af en rund Aabning i Spidsen gjennemboret Fremragning; gennem Aabningen lod en fiin Sonde sig en kort Strækning indbringe i lige Retning. — Nedenunder fandtes en lille, smal, af et Par temmelig tydelige Læber begrændset Tværspalte³⁾, gennem hvilken Sonden kunde føres en ganske kort Strækning næsten lige ind, dog med en ringe Retning til Høire; Saxen aabnede her en lille Hule, som laa heelt til Høire næsten umiddelbart under Tykkapperanden og bagtil grændsede op til Leveren. Hulens nedre Væg var glat, dens øvre derimod frembød korte bladagtige Folder; mod Høire forlængede den sig i en kort, dog vistnok blind Sæk; langs dens indre Rand forløb Rectum. Dette Redskab maa vel være at tyde som Nyren.

¹⁾ Tab. III. fig. 2.

²⁾ Tab. III. fig. 5.

³⁾ Tab. III. fig. 5*.

Gjællehulens nedre Væg dannes af det ovenfor ved Marsenien beskrevne Diaphragma; det viste her en ganske lignende Bygning, idet det bestod af Lag af transverselle og oblique Muskeltraade. Det seer næsten ud som om Diaphragmet bagtil spaltede sig i 2 Blade, et som steg ned og beklædte en Deel af Leverens Forflade samt gjenemboredes af Spiserøret, og et, som opad beklædte Bunden (d. e. den bageste Væg) af Gjællehulen.

Fördöielsesredskaber.

Efter Borttagelse af Mellemgulvet sees Mundpartiet blottet, bagved dette Spiserøret, omfattet af Nerveringen. Hos *O. grönlandica* var Krængemunden fremstrakt, hos *O. carnea* tilbagetrukket; hos hiin saaes altsaa den egentlige Mundhule beliggende indeni, hos denne bagved Krængemunden. Den ydre Mundaabning, hvorigjennem dette Organ træder frem, har samme Form, som hos *Marsenia*; selve Røret er i det Hele noget förere end hos denne Slægt og noget opsvulmet mod Spidsen. I Omfanget af sammes Forbindelse med Hovedets Hud sees fra alle Sider stærke *Mm. retractores* heftede til det, især tydelige hos *O. carnea*, et Par fortil og flere Par paa Siderne. Som sædvanlig var Krængemunden sammensat af udvendige Lag af Længde-, indvendige af Tvær-Muskler; paa sammes Spidse saaes den egentlige (indre) Mundaabning som en lille oval Længdespalte, hvis Læber hos *O. carnea* vare mere, hos *O. grönlandica* mindre tydeligt furede. Ovenfor Læberne sees til hver Side en fremstaaende, haard Kant, som hos *O. grönlandica* var sortebruun, höiere, tykkere, samt mere sprød (næsten som hos mange *Aplysier*), — hos *O. carnea* mere guulagtig, lavere og mindre tyk; det er den nedre Rand af den samme Hornbeklædning, som vi kjende fra *Marsenia*, udviklet med lignende Farve og af en lignende matrix. Hornbeklædningen¹⁾ bestaaer af 2 böiede, dog hverken oven- eller nedentil sammenstødende Hornplader, hvis Brede (c. 3^{m.m.}) er större end deres Længde (det Omvendte er Tilfældet hos *Marsenia*); de ere lyst ravgule, kun langs deres Bagrand og tildeels langs Siderandene farveløse; udmot disse löbe de bestandig tyndere til, især oventil, nedad ere de tykkere og der lidt udad omböiede. De bestaae af en bageste tyndere og forreste tykkere og frit fremstaaende Halvdeel, hvilke med hinanden paa den ydre Side danne en Fals, hvori den forreste Rand af matrix optages. Under Mikroskopet afgive de [endog ved svag Forstörrelse (24 Gange)] et særdeles smukt Skue; de sees nemlig her sammensatte af tætstaaende, parallellöbende, skraat ovenfra og forfra nedad og bagtil löbende, lidt slangebugtede, smalle Baand, som atter ere meget fiint og tæt tværstribede; kun mod selve den övre Rand sees (ved svagere

¹⁾ Tab. III. fig. 29 A. B. — Den givne Beskrivelse er tagen fra Hornbeklædningen af *O. carnea*; den af den anden Art gik ved et Uheld tabt.

Forstørrelse)* Tværstriberne mindre tydeligt. Dette hele Udseende frembringes af meget smaae, i Rader tæt sammenrykkede og paa selve Linierne skraatstillede Hornlegemer, som ere cylindroide, dog lidt tykkere ved deres forreste Ende (saaledes at derved fremkomme svage Ophöininger, som følge Liniernes Løb) og derhos tillige lidt böiede efter Længden (saaledes at de vende Concaviteten *indad*, og saaledes at selve Hornpladerne paa den indvendige Side derved sees svagt udhulede mellem Linierne). Disse Hornlegemer ere udefter Hornpladens Spids større, bagtil ligesom i det Hele ud imod Randene blive de mindre; i selve den ved Omböiningen nedentil dannede, fremspringende Kant ere de betydelig længere; enkeltviis betragtede ere de svagt gulig farvede, ud imod hine farveløse Partier uden Farve; de ligge i et enkelt Lag, kun i den forreste tykkere Deel ere de ordnede i idetmindste 2; indbyrdes sees de forbundne ved en yderst ringe homogen, farveløs Masse.

Ved Tryk bristede Hornpladerne efter Liniernes Retning og efter paa disse lidt skraat stillede Delingslinier, altsaa efter Hornelementerne; den forreste Rand maatte altsaa ogsaa vise sig og viste sig fiint, men tydeligt saugtakket.

En lignende Structur har Lebert beskrevet eller rettere afbildet i Hornpladerne (han kalder dem Kjæber) af en *Haliotis* (l. c. p. 449); Horncylindrene synes dog her (efter Figuren Tab. XIII. f. 25 A. B, 26) stillede i Quincunx og tagsteenslagte; noget Lignende synes ogsaa at forefindes hos „*Valvata obtusa*“ og „*Paludina vivipara*“. cf. Troschel. l. c. p. 271 t. X f. 1.

Den egentlige Mundhule (bulbus pharyngeus) er forholdsviis større og har tykkere Vægge end hos *Marsenia*; den er med sin forreste Ende overalt nøie hæftet til Krængemundens Indside; fra dens överste og forreste Deel, dog noget over mod höire Side, udgaaer Spiseröret, som derpaa gaaer tilbage, fuldkommen skjulende det ene af de to gl. stomato-gastrica s. buccinatoria, og tildeels dækkende den fremragende Deel af Raspepladen; denne sidste gjenneborer bagtil Mundcavitets Væg; mellem Spiseröret og Gjennemtrædelsesstedet sees det andet af de omtalte Ganglier samt den forbindende Nerve; nedenfor Raspepladens Udtrædelsessted sees til hver Side Insertionen af et Par Muskler, som nedenfor nærmere ville blive omtalte, og gaae over, den ydre og övre i den övre Deel af Tungeroden, den indre og nedre i sammes nederste Deel¹⁾. Gjennemskjæres Spiseröret nu lige ved sit Udspring, öines gennem en oval Aabning en Deel af Tungens Overflade blottet²⁾; og gjennemskjæres derefter hele Mundcavitets Loft og slaaes til Siderne, sees Tongen blottet efter hele sin Længde. Den er atter her tilhæftet paa samme

1) Tab. III. fig. 7.

2) Tab. III. fig. 8.

Maade og har samme Grundform som hos Marsenia; Bredden bagtil er imidlertid dog noget større, ligesom Tungespidsen noget længere. Selve Tungens Form synes ikke saa lidet forskjellig hos de 2 Arter, og visselig frembyde de under alle Betingelser i saa Henseende Formforskjelligheder, som imidlertid neppe altid og i alle Exemplarer ville vise sig saa stærkt udprægede som i de enkelte af mig undersøgte, der frembøde, det ene en udtrukken, det andet en tilbagetrukket Snabel. Hos *O. grönlandica* var Tungen længere og i det Hele mere sammentrykket, ligesom den i Munden fritliggende Deel af Raspepladen ogsaa længere; hos *O. carnea* var den mere nedtrykt og saaledes bredere, kortere, den udenfor Skeden liggende Deel af radula ligeledes noget kortere ¹⁾.

Vi gjenfinde her den samme Organisation af Tungen, som vi have seet hos Marsenia; forrest ganske fri, bagest rundtom tilhæftet, bestaaer den af to fortil convergerende, symmetriske, musculöse, oventil ved en membranös Deel forbundne Halvparter; disse bære Raspepladens Vinger, hiin dens tandbevæbnede Midtdeel. Paa Underfladen frembyder Tungens frie Spidse, især tydelig hos *O. carnea* ²⁾, til hver Side tværløbende Muskeltraade, som ikke stöde sammen ved deres Udspring, men der ere adskilte ved den fremstaaende Længdekam paa Tungespidsens Underflade; de ere sondrede i to Lag, et övre og smallere forreste, der slaaer sig op om Tungens Siderande og forbinder sig med de egentlige Tunge-muskler; — og et nederste og mere bagtil liggende, som med sin Forrand skyder sig lidt henover og dækker den bageste Rand af forrige Lag; dette Muskellag strækker sig bagtil henover hele Underfladen af Tungespidsen og gaaer til Siderne over paa Mundcavitets Vægge og sammenblænder sine Fibre med dennes Muskler. Bagtil sees Tungens övre Flade som sædvanlig krydset af et Lag af Tværtraade, som fra den ene Siderand gaae over til den anden og ere nöie tilhæftede til Tungens Overflade undtagen fortil, hvor hiint lader sig löfte iveiret som en smal Hudrand, der næsten dækker den forreste Ende af Tungeskeden og sammes Sideudbredning. Dette hele Lag har hos *O. grönlandica* en forholdsvis mindre Længdeudstrækning end hos *O. carnea*, og saaledes viser da hos denne en mindre, hos hiin en større Deel af Tungens Rygning sig blottet. — Indgangen til Tungeskeden er af den egentlige Raspeplades Brede, nedtrykt og dækkes ovenfra af en fremstaaende lingula ³⁾, som er sammensat af Celler og et underliggende Lag af Tværtraade, der til Siderne fortsætte sig ud over Tungens Sidedele som en yderst tynd, til Tungens Overflade tætsluttende Hinde; lige i Middellinien sees tillige Fibre, som fra hiint overliggende Traadlag trænge ind i og gaae over i dette; atter et Forhold, som i høi Grad minder om det hos Bucc.

¹⁾ Tab. II. fig. 9, 10, 11. — Tab. III. fig. 9, 10, 11, 12.

²⁾ Tab. III. fig. 9, 10.

³⁾ Tab. III. fig. 11, 12.

antiquorum, Beck (= Triton nodiferum, Lamk.). Raspepladen lader sig med Lethed løsne fra den bærende Flade og udtrække af sin Skede ¹⁾, i hvilken kun dens bageste pulpöse Deel bliver tilbage.

Efter Raspepladens Fjernelse sees den membranöse Deel, som er udsپændt mellem Tungens tvende symmetriske Halvdele, forløbende efter sammes hele Længde; overensstemmende med den egentlige Raspeplades Form er den fortil ubetydelig bredere end bagtil, og atter baade i sin forreste og bageste Deel lidt fortykket, i Midten derimod fuldkommen hindeagtig. Overfladen (saavel af det hindeagtige Parti som) af Tungens Sidedele saaes bestaaende af sammentrængte, rundagtige Celler med tydelig Cellekjerne, ofte med flere ²⁾; det mindede i Udseende om Bruskstruktur; — var dette det nederste Lag af Raspepladen, som var blevet hængende ved sin Tilhæftningsflade? og er denne maaskee ogsaa matrix for den Tænderne bærende Plade eller idetmindste for dens Sidedele? Cellerne her vare dog ikke lidet større end de i Raspepladen. Den membranöse Deel viste sig iøvrigt under dette Lag sammensat af longitudinelle Traade.

Borttages hiin membranöse Deel, sees den underliggende Hule, der overensstemmende med Tungens almindelige Formforhold hos *O. grönlandica* fandtes smal og dyb, hos *O. carnea* mere bred og flad ³⁾. Fortil sees det sædvanlige saddelformige Legeme, nedad hæftet ved korte Muskelknipper; hos *O. grönlandica* var det noget høiere, hos *O. carnea* mere bredt; det udvider sig som sædvanlig til hver Side i en vingeformig Deel, hvis ydre tilhæftede Side baade ovenfra og nedenfra dækkes af tværløbende fine Muskeltraade, som fortil synes at staae i Forbindelse med nogle, som i Tungespidsen dækkede Forfladen af Saddelen. — Mikroskopisk undersøgt, viser Saddelen den Structur, som efter mine Undersøgelser ikke mindre end efter de faa tidligere anstillede ⁴⁾ næsten synes at være dette Organ eiendommelig, en Structur, som allerede har været berørt ovenfor hos *Marsenia*, hvor den fuldkommen og aldeles stemmer med den her forefundne. Saddelen samt dens Vinger sees dannede af et Væv, som i Character betydelig minder om Fibrebrusk; det bestaaer af temmelig grove, grenede, nætformig forbundne og i hinanden slyngede Traade, som imellem sig lade vide Masker, der ere fyldte med en fiint-kornet Masse og desuden indeholde enkelte større Celler, hvorom denne atter er mere samlet og sammentrængt. Paa Sadlens Forflade ligesom paa den ydre Deel af Vingernes övre Flade saaes Muskeltraadene uden bestemt Grændse ligesom at tabe sig i dette Væv ⁵⁾.

¹⁾ Tab. III. fig. 13.

²⁾ Tab. III. fig. 20.

³⁾ cf. Lebert (Wieg. Arch. II. 1. (1836) t. XIII. fig. 27—28 (Halyotis), t. XIV. fig. 54 (Limax).

⁴⁾ Tab. II. fig. 13, 14. — Tab. III. fig. 21, 22.

⁵⁾ Tab. III. fig. 23.

Tungehulens (Lacunens) Sidevægge dannes af Inderrandene af tætstaaende muscölöse Blade, der ere stillede skraat indvendigfra udad og fortil, derhos noget sammenrykkede i 3—4 større Masser; de udspringe, den forreste fra Sadelvingens bageste og nederste Deel, de övrige fra Lacunens Bund, og stige med en Böining bagtil alle opefter forat hæfte sig til Undersiden af den Hinde, der danner den övre Flade af Tungens Sidele; det forreste Bundt af samme kommer da til at hvile paa og dækker en stor Deel af hine Vinger. Hulens Bund (d. e. bageste Væg) dannes af Mundcavitets egne Vægge; i dens Gulv opdages fine Tværrækker af korte Muskelbundter, som med Enderne gribe ind i hinanden; mindre tydelig vise sig tre efter hele Hulens Længde forløbende Strænge, som fortil synes at hefte sig til Sadelens nedre Rand, bagtil at staae i Forbindelse med det Lag af tværløbende Muskeltraade, som bagtil lukkede Hulen¹⁾. Nogen Communicationsaabning mellem denne Hule og den større, hvori hele Mundpartiet hos Gastræpoderne er befæstet, var ikke til at opdage. — Ovenfor omtaltes tvende Muskelpar, som bagfra hæftede sig til Tungens Rod; de gik over, det övre og ydre i det Muskellag, som fremkom ved den opad og nedad stedfindende Sammenflyden af hine Muskelblade; det nedre og indre syntes at opløse sig imellem de i Hulens Gulv forefundne Muskelelementer.

Den paa Tungen hvilende **Raspeplade**²⁾ havde hos begge undersøgte Arter samme absolute Længde (c. $9\frac{1}{2}^{\text{m.m.}}$) og næsten samme Brede (hos *O. grønlandica* $\frac{3}{5}^{\text{m.m.}}$; hos *O. carnea* $\frac{3}{4}^{\text{m.m.}}$ ³⁾), var altsaa hos den noget større *O. carnea* af en relativ mindre Størrelse. I sin bagtil liggende, opadkrummede og i en Skede indesluttede Deel er Pladen noget sammenböiet fra den ene Side til den anden, saaledes at de midterste Tænder komme til at ligge dybest, og Pladen derved i denne Deel synes mindre bred; den i Mundhulen liggende Deel er næsten flad, især fortil, dog med lidt hævede Rande. I Mundcaviteten breder Raspepladen sig som sædvanlig til hver Side ud i en Vinge, der hviler paa den övre Flade af Tungens Sidele; denne vingeformige Deel böier sig ned om Tungens Spids og Sider og skyder sig med sin Rand ind under det paa sammes Underside værende stærke, tværløbende Muskellag; ligesom Vingerne oventil krybe ind under den til Tungeskeden hørende Muskeludbredning. Paa Tungens övre Flade have Vingerne nærmere ved den tandbesatte Deel af Raspepladen en Tykkelse af c. $0,015^{\text{m.m.}}$, paa Underfladen var den kjendelig tyndere, (= $0,003^{\text{m.m.}}$ og omtrent af samme Tykkelse fandtes selve den tandbevæbnede Plade. I histologisk Bygning stemmede Raspepladen her med den hos Marsenien; dog vare Celleelementerne i den vingeformige Sideudvikling mere tydelige, indad imod den tandbesatte

1) Tab. III. Fig. 21, 22.

2) Tab. III. Fig. 13.

3) Maalt i Mundcaviteten.

Deel vare de mere tæt sammentrængte og polygone, udad mindre tætstaaende og runde. Som hos Marsenia indfattedes den tandbesatte Deel af radula med en indvendig fra udhulet Kant, der dog var mere ligeløbende, mindre bred samt mindre mørk og i selve den indre Kant, idetmindste ovenfra, viste sig fuldkommen farveløs og gjennemsigtig; ved Tryk deelte den sig ikke saa let som hos Marsenia, ikke heller i saa regelmæssige (til hver Tandække svarende) Stykker; mere fortil syntes denne Kant nærmest sammenhængende med og ligesom en Fortsættelse af Vingens övre længdestribede Lag.

Indenfor denne Randliste er Raspepladen efter hele sin Længde besat med Tværrader af Tænder, kun længst fortil mangle nogle enkelte saadanne; snart saaes Mediantanden udfalden (*O. grönlandica*), snart Lateraltænderne (*O. carnea*); utydelige Spor af Tilhæftningsstederne vise sig paa Raspepladen baade der og andetsteds, hvor Tænderne borttages.

Tandrækkernes Antal var noget mindre hos *O. grönlandica* end hos *O. carnea*, hvor det beløb sig til c. 72, hvoraf de 27 paa den i Mundcaviteten liggende Deel (hos *O. grönlandica* var Antallet *der* omtrent det samme (26)). Hver Tandække sammensættes af 7, en uparret Median- og til hver Side 3 til hinanden svarende Lateraltænder.

Mediantænderne²⁾ ere næsten regelmæssig fiirsidige med svagt udhulede især Side-Rande og afrundede Vinkler; de ere i det Hele svagt sammenböiede efter Bredden, saaat den övre Flade er svagt convex fra Side til Side; Forenden er skarpt opad og bagtil omböiet, den omböiede Deel ender med en convex Rand, som har en større Tak i Midten og til hver Side flere (4—5) mindre. Disse Tænder staae saa tæt sammen, at den ene med sin Forende netop dækker Bagranden af den foranliggende.

Den Tand³⁾, der støder op til Mediantanden, har væsentlig samme Grundform, men er større, sees derhos som Følge af sin Tilhæftning til Raspepladens noget hævede Sidedeel under Mikroskopet i nogen Forkortning, frembyder saaledes optisk mere Masse og er da noget mørkere; — den er i det Hele mere sammentrykt end Mediantanden, dens övre Flade viser sig fölgelig mere convex, dens nedre mere concav; dens Basisrand er temmelig skraat indad afskaaren; den krogformede Deel er længere, mindre skarpt omslaaet, derhos mere spidst tilløbende og i Randen forsynet med en meget stor Median- og flere mindre Sidetakker. Med Spidsen af Krogen staaer denne Tand oftest lidt indenfor Sideranden af Mellemtanden. Tandens fortsættes ved sin Grund med en mindre fast, kort, farveløs Forlængelse indsænket i Raspepladen. Bagenden af Tandens samt den ved

1) De forreste, ufuldstændige Rader iberegnete.

2) Tab. II. fig. 16 a, Tab. III. fig. 19.

3) Tab. II. fig. 16 b, Tab. III. fig. 18.

dennes Forlængelse frembragte Prominents oplages i den bagved liggende Tands concave Underside.

Til hver Side af denne større Tand findes et Par indbyrdes i Form temmelig lige, næsten spidshammerformige Tænder¹⁾; de ere mindre, noget fladtrykte og have manubrium forlænget i en farveløs, indad böiet Fortsættelse, som nøie er hæftet til (Overfladen af) Raspepladen, og hvis bageste Deel dækkes af den bagved liggende Tand; denne Fortsættelse er paa den ydre af disse Tænder noget længere end paa den indre. Paa Grund af det lidt dybere Leie af Raspepladens midterste Deel iagttages disse Tænder næsten ganske i Profil og med Spidserne naaende, den indre heelt henover, den ydre til Midten af den indre Sidetand. Manubrium af den ydre Tand er kortere end paa den indre, dens Hoved derimod noget mere bagtil fremtrædende; Spidserne have paa begge omtrent samme Længde, kun er Ydertandens noget mere lige²⁾

Tænderne vare alle meget skraat tilhæftede til Pladen; de vare temmelig haarde, af gulig Farve, og bevarede — de henimod og i selve Pulpen liggende fraregnede — omtrent den samme Størrelse efter hele Længden af radula. — Tænderne stemmede hos begge Arter fuldstændig med hinanden, og Tandbeklædningen synes saaledes ikke heller her af noget Værd som *specifisk* Mærke; thi at Mediantanden over basis hos *O. carnea* maalte $0,13^{\text{m.m.}}$, hos *O. carnea* oftest lidt mere ($0,15—0,16^{\text{m.m.}}$), tør vel neppe betragtes som noget saadant.

Den bageste palpöse Deel af radula ligesaavel som den omsluttende Skede stemmede i Strukturforhold nøie med Marseniernes. I det mellem Skeden og den övre Flade af Raspepladen liggende Cellelag syntes Pigmentkorn ikke at mangle.

Foran det lodrette Skillorum, der som sædvanlig hos Gastræopoderne — og her, som det synes, i umiddelbar Forbindelse med Diaphragmet, — deler Legemshulen i 2 Afdelinger, laa en glandulös Masse, som hvilede paa og tildeels omgav Spiseröret; det var Spyttekjertlerne³⁾, der her altsaa som hos mange andre Gastræopoder (saaledes hos de ikke meget fjerntstaaende Tritonier, Muricider og hos a.) ere sammensmeltede i een Masse. Deres Udföringsgange har jeg neppe seet; hos *O. grønlandica* fandt jeg et Rör⁴⁾ af temmelig stort lumen, som med de store Retractorer traadte gennem Nerveringen og gjennemhorede Mundhulens nederste Væg under Udtrædelsesstedet for Raspepladen. Var dette den ene Spyttekjertelgang? Efter dets Insertionssted skulde jeg snarere ansee det

1) Tab. II, fig. 16 c, d. Tab. II, fig. 17.

2) Tab. II, fig. 16 c, d.

3) Tab. III, fig. 6.

4) Tab. II, fig. 11*, 12*.

for tilhørende den forreste Green af Aorta cephalica (saaledes som fundet hos *Aplysia*, *Helix* o. fl.).

Mundhulen fortsatte sig gennem en aflang Aabning ¹⁾ op i Spiserøret, som derefter steg nedad, med en Knæböining — ved hvilken det omfattedes af Nerveringen — bagtil, hvor det da udvidede sig noget, derpaa atter forsnevrede sig og, omfattet af Leveren, paany udvidede sig til en temmelig rummelig Mave, som bagtil træder meget nær ud til Kappens Overflade og til Höire med en ovenfra nedad aflang recessus udad mod höire Side; herved træder da saaledes det ovenfor denne liggende Leverparti stærkt indad i Maven, som, da Pylorusaabningen — der er temmelig snever — findes her, under en Vinkel böier om i Tarmkanalen. Tarmen stiger først lodret iveiret op bagved Hjertet, böier sig saa under en næsten ret Vinkel til Höire og forløber noget udvidet parallel med Tykkapperanden for, fra det Sted, hvor samme Rands bageste Deel slaaer sig om i den höire, atter forsnevret at løbe parallel med, først lige under, siden indenfor samme, idet den til Höire lader den lille ovenfor beskrevne Hule (Nyren) ²⁾; Rectum ender paa en temmelig fremstaaende Analpapel.

Fordöielsescanalens hele Længde beløb sig til omtrent $2\frac{1}{2}$ Gange Legemets.

Spiserøret viste temmelig stærkt udviklede Længdemuskler; indvendig var det i sin udvidede Deel forsynet med et Par tydelig fremspringende Længdefolder ³⁾ og flere mindre tydelige; de tabte sig alle ved Indgangen til Maven; hos *O. grönlandica* fandtes her tillige en udvendig meget tydelig Kredsfold ⁴⁾. Mavens Vægge vare glatte; gennem dens tynde Sliimhinde lod den ogsaa for det blotte Oie tydeligt acinöse Lever sig tilsyne; fortil tæt ved Mavens Cardiaaabning saaes Indmundingen af et Par større Levergange; nedentil i hiin omtalte recessus (altsaa som sædvanlig nær Mavens pylorus-Deel) udmundede ligeledes flere Levergange, dog alle mindre, skjönt af forskjellig Vide, — og nær samme i Mavens övre Væg endnu nogle videre og mere bagudgaaende; de større Levergange lode sig forfølge et Stykke ind i Levermassen og viste paa deres indvendige Side Aabninger til mindre Sideudførselsgange ⁵⁾. I den største Deel af Tarmkanalen var Sliimhinden glat, i dens Rectaldeel fiint og tæt længdefoldet.

I Maven og især i Begyndelsen af Tarmkanalen fandtes Rester af fordöiede (dyriske) Dele, hvis Natur ikke nærmere lod sig bestemme.

¹⁾ Tab. III. fig. 8.

²⁾ En forefunden Communicationsspalte mellem denne og Rectum maa jeg — uagtet dens Udseende — ansee for tilfældig opstaaet under Præparationen.

³⁾ Tab. II. fig. 17.

⁴⁾ Tab. II. fig. 8**.

⁵⁾ Undersøgt under Mikroskopet viste en af de større baade et Celledag og et andet, bestaaende af circulaire Fibre.

Kredslöbsredskaber.

Hjertet fandtes paa sin sædvanlige Plads ved den bageste Ende af Gjællerne; Forkammeret var temmelig tyndvægget, indvendig næsten glat, men viste under Mikroskopet (ved meget svag Forstørrelse) stærke i hinanden slyngede Muskeltrabecler; Hjertekammeret¹⁾ var betydelig (3—4 Gange) tykkere i sine Vægge end Forkammeret; ved Basis af Hjertekammeret var sammes Tykkelse større end ved Spidsen; indvendig viste det meget stærke, nælformig i hinanden slyngede Muskelbundter, der laae i flere indbyrdes sammenvævede Lag, og endog dannede ligesom enkelte Mm. papillares. Forbindelsesaabningen mellem Forkammer og Kammer var temmelig snever, laa over mod den ene Side og dækkedes af en enkelt, men stor og skraatstillet Klap²⁾. Den fra Kammeret udspringende Aarestamme syntes strax at dele sig i en Aorta cephalica og abdominalis; sammes Vægge viste baade et Celle- og et tydelig udviklet Circulartraad-Lag³⁾.

Aandedrætsredskaberne

ere allerede ovenfor omtalte.

Afsondringsredskaber.

Spyttekjertlerne ere alt tidligere beskrevne; naar jeg ikke har fundet Udföringsgangene fra samme, da finder dette maaskee sin Forklaring deri, at jeg har antaget samme for til Spyttekjertlen gaaende Nerver (cf. tab. III. fig. 6).

Leverens Masse er temmelig betydelig og omslutter overalt og er nøie tilhæftet til Væggene af Maven samt største Delen af Tarmcanalen; udad imod Peritonealfladen bestod den af tæt sammentrængte, langstrakte ($1\frac{1}{2}$ —3^{mm} lange) Follicler, som stode lodrette paa hin og ofte saaes forenede i større og mindre Knipper. Folliclerne dannedes af en tynd Hinde; deres Indhold var meget smaa og tæt sammentrængte Celler. — Ved under Vand nøiere at undersøge det løsnede forreste Leverparti (hos *O. carnea*) fandt jeg over imod høire Side ikke langt fra Tarmen en fladtrykt, lille, ægformig Blære⁴⁾ (i Størrelse omtrent = Hjertekammeret), som under en meget spids Vinkel gik over i en Gang, til hvilken Blæren næsten laa an; i Vinkelböiningen fandtes korte Traade, der holdt Blæren i denne Stilling og forhindrede den fra at rettes ud; — Udföringsgangen steg næsten

¹⁾ Tab. III. fig. 24.

²⁾ Tab. III. fig. 24*.

³⁾ Hos *O. grønlandica* fandt jeg i den udvendige, Skallen dækkende Kappe nedad mod dennes Tilhæftningsrand en sinus af ikke ganske ringe lumen især paa venstre Side og med Aabninger, hvorigjennem den communicerede med ovenfra kommende mindre sinus. Det var vel venöse sinus?

⁴⁾ Tab. III. fig. 31.

horizontal fortil og til Höire, derefter under en noget spids Vinkel nedad og til Höire; jeg maa meget beklage, at jeg ikke tidligere var bleven dette Organ var, hvis Udmundingssted jeg nu ikke mere seer mig istand til at bestemme; efter Retningen af den iagttagne Udföringsgang skulde jeg næsten troe, at samme vilde have aabnet sig nær Aabningen for Nyren eller, krydsende Rectum, indmundet i selve Nyrens Hule. Blæren var tom, dens Vægge kjertlede og neppe forsynede med noget Muskellag; Udföringsgangen var saa vid, at en finere Sonde overalt lod sig indbringe igjennem den; indvendig var den, især længere borte fra Blæren, meget fiint og tæt længdefoldet¹⁾.

De hos Gastræopoderne almindelig forekommende Sliimfolder (feuillet's muqueux (Cuv.), aut.) forefandtes ogsaa her, dog temmelig svagt udviklede.

Nyren har allerede ovenfor været omtalt; den var af noget usædvanlig Form og noget usædvanlig beliggende, nemlig temmelig langt fortil og udenfor Endetarmen; Udmundingsstedet, som man skulde have ventet, som hos nogle af de beslægtede Former, længere bagtil i Gjællehulen, laa heelt fortil nær Analaabningen.

Forplantningsredskaber.

Af begge de Arter, jeg har havt til anatomisk Undersøgelse, har jeg kun havt Hanner for mig.

Sædstokken laa som en flad, hvidguul Kjertelmasse paa den övre Flade af Leverens forreste höire Deel, med hvilken den var nöie forbunden, og fra hvilken den udvendig neppe kunde skjernes; opad dækkedes den næsten ganske af Skallen. Under Mikroskopet viste de tynde, fladtliggende og i hinanden slyngede Blade, hvoraf den allerede for det blotte Öie saaes sammensat, aarelignende Forgreninger, der gjennemskar et af temmelig store, rundagtige Celler bestaaende Væv. Udföringsgangen (vas deferens) løb som sædvanlig i Flugt med Rectum; den i Legemscaviteten frit liggende Deel af samme var meget kortere end hos Marsenierne; som ductus ejaculatorius traadte den da over i penis, igjennem hvilken den forløb i Slangegang som hos Marsenierne; hos *O. carnea* var ductus ejaculatorius meget løst befæstet og traadte ved en meget let Trækning aldeles ud af penis; hos ingen af de undersøgte Arter var Enden af ductus ejaculatorius traadt frem; paa Spidsen af penis hos *Onch. grønlandica* saaes en lille rund Aabning²⁾, hvorigjennem denne Fremtræden formenes at finde Sted. Penis er hos denne Slægt i det Hele mindre stærkt udviklet end hos Marsenierne; i Formen af samme fandt en ikke saa ringe Forskjellighed Sted mellem

¹⁾ Tanken ledes her hen paa (de lignende) Blærer paa næsten tilsvarende Sted hos *Doris sofea*, lacera (cf. Cuv. Mém.), hos *Tritonia* (cf. delle Chiaje, Mem.).

²⁾ Tab. II. fig. 15. A. B.

de to Arter; hos *O. grönlandica* var den mere trind og stærkere böiet, dertil i det Hele mindre¹⁾; hos *O. carnea* var den mere nedtrykt (lignede i saa Henseende mere Marsenierne), mindre böiet, ligesom ogsaa kraftigere.

Nervesystemet.

Undersøgelsen af de øvrige Organsystemer tillod mig ikke saa meget, som jeg havde ønsket, at skaane Nervesystemet og tilstedede mig mindst en nøiagtigere Forfølgelse af Nervernes Forløb.

Spiserørsringen omfatter Spiserøret der, hvor samme gjør sin Knæböining tilbage; igjennem Ringen træder endnu et Par Retractorer til Mundpartiet (og Spytkjertelgangene). Ringen bestaaer som sædvanlig af et Par øvre Ganglier, som ved Commissurer ere forbundne med de nedre. De øvre Ganglier (*G. cerebraalia*) vare (hos *O. carnea*) ved en yderst tynd Peritonealfold forenede med Bagfladen af Mundpartiet, ligesom bagtil ved en lignende med Spyttekjertlerne; disse Ganglier vare temmelig store, af ovalt Omrids, noget nedtrykte og indbyrdes forenede ved en stærk, kort og temmelig bred Commissur²⁾; de afgave hver fortil en større Stamme, som tabte sig paa Krængemunden, og en lidt mindre, som traadte op til det samsidige *Gl. stomato-gastricum*; udad og bagtil afgik flere større og mindre, af hvilke den forreste traadte ned mellem det egentlige Mundparti (*bulbus pharyngeus*) og Krængemunden, derefter ud paa samme³⁾; — paa høire Side tillige en Nerve ud til Penis, som traadte ind i samme efter først at have afgivet en Hudgreen; af de andre Grene gjennemborede een Spyttekjertelmassen, deelte sig i flere (3) Grene og traadte igjennem Skillerummet bag hiin over i Leveren; endelig afgik endnu en Green fra den nedre Flade af Gangliet ind imod Commissuren; Forholdene tillode mig ikke videre at bestemme sammes Forløb. De nedre Ganglier syntes hvert sammensat af 2 næsten ligestore Knuder, som tilsammen dannede en Masse, lidt mindre end Cerebralgangliet; indbyrdes vare disse Ganglier forbundne ved en lang og temmelig tynd Commissur; bagtil afgave de flere Nervestammer, af hvilke een lod sig forfølge temmelig langt tilbage paa Fodens øverste Flade.

De til den forreste Afdeling af det sympathiske Nervesystem hørende *Gl. stomato-gastrica* vare meget tydelige og beliggende paa samme Plads, som hos Marsenierne; den sædvanlige Commissur imellem dem var ogsaa tilstede.

Det Ganglierne indhyllende Neurilem viser sig sammensat af yderst fine (tyndere

¹⁾ Tab. II. fig. 15. A. B.

²⁾ Tab. III. fig. 7.

³⁾ Tab. III. fig. 6.

end Nerveprimitivtraadene), krydsende, farveløse Traade og rundagtige eller ovale Celler (0,01—0,005^{mm})¹⁾; paa Nerverne er Neurilemet meget svagere, Traadene næsten forsvundne og Celleelementerne af lidt mindre Størrelse. — Ganglierne sammensættes næsten heelt af Gangliceller; dog saaes ogsaa Bundter af Nervetraade i forskjellige Retninger gennemkrydsende samme, og i Commissurerne mellem de sammenhørende Ganglier optræde disse i overveiende Mængde; Ganglicellerne²⁾ vise sig meest ægformede, dog og af andre Former (see Marsenia) og af endnu mere varierende Størrelse end Form; Størrelsen beløber sig fra 0,05—0,2^{mm} og derover; mod deres ene, hyppigst den stumpe Pol, indeholde Cellerne en stor rund Kjerne, som ligeledes var en Celle, der med sit kornede Indhold aftegner sig meget tydelig imod Cellen; skjönt der og forefandtes apolare Celler, synes den største Mængde dog at afgive Udspring for Nerveprimitivtraade, og hyppigst udspringer da en enkelt fra Cellernes spidse Pol. Nerveprimitivtraadene ere meget fine, farveløse, og have enkelte Contourer. Baade om Ganglicellerne og Nervetraadene fandtes den sædvanlige formatio granulosa³⁾.

Sandserskaber.

Öiet var temmelig stort (hos *O. carnea* c. 0,38^{mm}) og dækkes udad imod Overfladen af en fortyndet, pigmentløs Hud. Det bestod yderst af en temmelig stærk og ikke ganske tynd, bagtil om Indtrædelsesstedet af *N. opticus* især tykkere Sclerotica; denne viste sig sammensat af smaa (c. 0,015^{mm}), regelmæssige, rundagtige Celler med flere Kjærner og et fiint kornet Indhold; Cellerne⁴⁾ laae i eet Plan, ikke tæt til hinanden, og lode saaledes ligesom et underliggende af samme Beskaffenhed til Syne. Indenfor Sclerotica⁵⁾ findes et Lag af sort Pigment, dannet af meget smaa, uregelmæssig kantede Celler, fyldte med en sort (kornet?) Masse; imellem disse forekom dog ogsaa enkelte Celler uden saadant Indhold. Sclerotica og Pigmentlaget efterlode fortil en rund Pupil; dog synes hiin med en smal Kant at træde frem foran Pigmentet. Linsen er kuglerund, noget mindre end hele Öiet, hornguul, gennemskinnende, tilsyneladende structurløs, men bestaaer dog ligesom af concentriske Lag, hvis Tæthed tiltage indefter; til Linsens Bagflade hæftede nöie det mere geleeagtige, ligeledes structurløse Glaslegeme. — *N. opticus* gjennemborede Öiet excentrisk; ogsaa her saaes samme en Strækning liggende i Skede med *N. tentacularis*.

1) Tab. III. fig. 26 β .

2) Tab. III. fig. 25.

3) Tab. III. fig. 26 α .

4) Tab. III. fig. 27.

5) Tab. III. fig. 28.

Öret har jeg trods særlig Sögen ikke kunnet finde, tvivler iøvrigt ikke om sammes Nærværelse.

Tentaklerne viste under Epitheliallaget det sædvanlige Lag af Kredsmuskler, og bestode iøvrigt mest af Længdetraade.

Muskler.

Musklernes almindelige histologiske Forhold var som hos Marsenerne.

Kappen er rundtom hæftet til Roden af Foden og slutter sig overalt nøie til de indenfor liggende Dele; bagtil bliver der et lille indtrykt Rum mellem hiin, den övre Flade af Foden og den nedre af Leveren; Peritonæalhinden er i denne Strækning, hvor Leveren frit hviler paa Foden, tykkere og findes der, hvor Leveren nu begynder at stige iveiret, udviklet til et smalt musculöst Baand¹⁾, som fortsætter sig henad begge Sider; fra dette udspringe eller med samme staae idetmindste i Forbindelse de store Retractorer til den bageste Flade af bulbus pharyngeus²⁾.

Foden viste yderst et Lag af langstrakte, paa Fodfladen lodret staaende Celler (der hist og her dækkedes af ligesom lösenede, smaa, rundagtige og aflange Celleelementer); indenfor samme ligger Corium, sammensat af rundagtige Celler med iblandede Traade, der afgaae fra de til Huden lodret og skjævt nedstigende Muskelknipper. Fodens Hovedmasse bestaaer, især bagtil, aldeles overveiende af longitudinelle Muskelknipper, gennem hvilke lodrette og skjævt løbende bane sig Vei ned til Huden. Oventil imod Legemscaviteten fremtraadte iblandede, rigelige Celleelementer, medens selve den nedre Begrændsning af Legemshulen dannedes af et Lag stærkt udviklede Tværmuskler³⁾, under hvilke der til den ene Side (hos *O. grønlandica*) forløb en Nervestamme.

1) Tab. III. Fig. 30.

2) En meget fin Stræng, som hos den unge *O. carnea* (= *recondita*, (Kr.) s. ndf.) sees løbende langt nede paa Siden, derefter heelt bagom og om paa den anden Side (Tab. IV. F. 4), var formodentlig det samme Baand.

3) Tab. II. Fig. 19.

C. Marsenina, Gray.

(Hertil Tab. IV. B.)

Af Slægten Marsenina har jeg havt den ene og nye Art, *M. micromphala* (mihi) til anatomisk Undersøgelse; ogsaa denne skylder jeg Prof. Eschricht, som overlod mig det ene af de 2 i Universitetets zootomiske Museum forefundne Exemplarer til saadan Afbenyttelse; det var en Han.

Medens Kappelbræmmen hos Marsenia havde udviklet sig heelt op over Skallen og aldeles indesluttet samme, omgiver den hos denne Slægt kun hele Omfanget af sidste Skalkvinding og lader (en stor eller) største Delen af Skallens Overside blottet. I sin indre og øvre Deel er Kappelbræmmen tyndere; i dens nedre og ydre tykkere; denne sidste Deel var paa begge (Spiritus) Exemplarer tillige stærkt nedadbøiet og havde saaledes, naar Dyret ikke sees fra Undersiden, hele Udseendet af Foden, som den ganske skjuler¹⁾. Fortil, dog lidt over mod venstre Side, fandtes den hos denne Familie sædvanlige Fold, som førte ind i den tydeligt betegnede og temmelig dybe, i Gjællespalten endende Halvcanal. Under Mikroskopet viste den hele Bræmme en fremherskende cellulös Bygning med mange og især i den tykkere Deel stærkt udviklede Traade og Traadbundter.

Muskelindtrykkene paa Skallens Indside ere meget utydelige.

Efter Borttagelse af Skallen sees Tyndkappen, indfattet af en meget smal, lidt opad ombøiet (hvidlig) Kapperand; den smalle Indsænkning, som ledsager samme, udvider sig paa høire Side henimod Spiret ligesom til en lille triangulær Fordybning, foran hvilken laa den, skraat bagfra nedad og fortil løbende, langstrakt ægdannede Muskelplet. Paa den bageste tredie Deel af sidste Vinding saavel som paa Spiret skinnede den tydeligt acinöse, guulagtige Lever igjennem; mod venstre Side sees Leveren ligesom tolappet, idet et blegt, graaligt, trekantet Parti fra Underfladen ligesom skyder sig noget ind i den; — Spirets sidste Omgang har en anden Character, var mere homogen af Udseende og af hvidlig Farve. Foran den fortil temmelig skarpt begrænsede Lever sees de stærkt udviklede Sliimblade skinnende igjennem Gjællehulens Loft, og mere mod Venstre Hjertet; — længere fortil begge de næsten transverselt tilhæftede Gjæller; paa venstre Side af den forreste, og stødende lige op til samme, sees den venstre Muskelplet, som altsaa er usædvanligt langt fortil beliggende; samme er lidt længere end den høire, i sin forreste Ende udad ombøiet og fortsætter sig bagtil med en smal Forlængelse hen til Kapperanden²⁾.

Gjællespalten er, som sædvanligt, snæver og Gjællehulen af Størrelse som hos Mar-

¹⁾ Tab. IV. Fig. 1.

²⁾ Tab. IV. Fig. 4, 5.

senierne. Gjællerne¹⁾ stemme baade i almindelig Form og Gjællebladenes Beskaffenhed med de hos Onchidiopsis, kun ere Spidserne af dem i den større frie. Bag Gjællerne sees Sliimbladene; den hele Region her var noget tykkere end hos de foregaaende Slægter. Til Höire indenfor Gjællespaltens Hjørne laa anus. Nyrrer har jeg ikke kunnet finde; en Pröve, anstillet efter Murexid, paa Dele, tagne fra Gjællehulens höire Side samt Loft, gav intet paalideligt Resultat.

Diaphragmet viste under en særdeles smukt udpræget Epithelialbeklædning den sædvanlige musculöse Struktur.

Efter Gjennemskjæringen af Mellemgulvet saaes Mundpartiet blottet. Krængemunden var trukken aldeles tilbage indenfor den uvendige Mund, den sædvanlige Tverspalte. Paa Krængemundens Spidse ligger den egentlige Mundaabning som en lille vertical Spalte, hvis Læber ere fiint furede. Indenfor Læberne og noget længere tilbage end sædvanligt²⁾ fandtes den stærke Hornbeklædning og ovenfor samme et meget smukt (Plade-) Epithelium; Hornpladerne stemmede i Form med dem hos Onchidiopsis³⁾ og viste under Mikroskopet den samme siirlige Bygning. Bulbus pharyngeus og Spiserøret stemmede i de almindelige Forhold med Onchidiopsis.

I Mundhulen fandtes Tungen, i Form samt — forsaavidt jeg har undersøgt eller kunnet undersøge det — i ydre og indre anatomiske Forhold stemmende med den hos Onchidiopsis; Tungespidsen viste saaledes da den samme musculöse Bygning, ligesom der indvendig fandtes et lignende brusket Grundlag af sædvanlig fibro-cartilaginös Structur. — Radula⁴⁾ var temmelig lang (c. 5mm.), dens bageste Ende opad omböiet; dens forreste, i Mundcaviteten fremliggende Deel, forsynet med de sædvanlige Vinger; i histologiske Forhold stemmede Raspepladen samt dens Vinger fuldstændigt med begge foregaaende Slægter. Paa den i Mundhulen fritliggende Deel fandtes omtrent 16 Tværrader af Tænder, paa den i Skeden indesluttede omtrent 36 (eller lidt derover); som hos Onchidiopsis sammensættes hver Tandække af 7 Tænder. Den egentlige Raspeplade indfattes af den sædvanlige Randliste (som iövrigt synes at være den fortykkede Sidedeel af en tynd Skede; der ogsaa inden i den ydre Skede omslutter Raspepladen, og som viser sig stærkest udviklet paa den övre Flade, ulige svagere paa den nedre. Eftersom Raspepladen bagfra skydes længere frem og blottes ved Udtrædelsen af sin Skede, forsvinder denne Membran, og Randlisten bliver alene tilbage); den viser den ovenfra bekjendte histologiske Bygning.

1) Tab. IV. Fig. 7.

2) — Fig. 8.

3) — Fig. 9 A, B.

4) — Fig. 13.

Mellemtanden¹⁾ er en tynd Plade, noget sammenböiet fra Side til anden saaledes, at den överste Flade fra Midten falder skraat ud til begge Sider. Tandens Omrids er næsten fiirsidig; den forreste Rand convex, den bageste i Midten lidt excaveret, Siderandene temmelig stærkt udrandede; Tandspidsen er svagt tilbageböiet eller næsten opret og har en stor median Od og flere (3—4) Randtænder til hver Side af samme.

Den store, op til Mediantanden stödende **Sidetand**²⁾, er i det Væsentlige bygget som hos Marsenia og Onchidiopsis og af noget lignende Form, dog mere langstrakt. Den dannes af en Plade, hvis övre Deel udbreder sig i en tresidig, flad, indad mod Tungemembranens Midte rettet, næsten under en ret Vinkel böiet Hage eller Spidse; men som forneden er efter Længden sammenböiet i en udad (d. e. mod Randlisten) aaben Halvcanal, som ved sin indsnevrede Grund halvskeleformigt omfattes af den bagved liggende Tands Halvcanal. Foroven og ned langs den ydre Rand af de to ved Sammenböiningen dannede Blade er Tandpladen aldeles gjennemskinnende og næsten farvelös; forneden er Tandens derimod mindre gjennemsigtig og gulagtig farvet; hiint lyse Parti knækker let af fra den övrige Grad af Tandens (F. 15 b'). Betragtes en saadan Tand under Mikroskopet i sin sædvanlige Stilling (in situ), da seer man Spidsen i skraa Retning, tildeels under Forkortning, men af det övrige kun den ydre Overflade af den ene Sidehalvdeel. Pladens nedre Deel viser sig da af en næsten aflang-fiirsidig Figur, omtrent dobbelt saa lang som bred; Profillinien indad (o: mod Tungemembranens Midtlinie) har omtrent ved Midten en lille Udbugtning, Sideranden ligeoverfor (o: den udadvendende) en tilsvarende Udranding; Pladens nedre og ydre Hjørne er lidt fremtrukket, men but, det indre skjules aldeles af den bagved liggende Tand. Spidsen er skjævt-tresidig, dens Grundlinie viser sig let udrandet, fortil löber den ud i en forlænget Od, indenfor hvilken paa den ene Side sees een, paa den anden tvende smaa Randtænder.

Under den mikroskopiske Manipulation brækkes Tænderne let; undertiden lösnes en enkelt dog heel, alligevel kan man ofte længe arbeide forgjæves paa at bringe den i saadanne Stillinger, at dens forskellige Sider kunne iagttages. Naar man faaer Tandens saaledes placeret, at den in situ indadstaaende Flade vender opad mod Iagttageren, viser den et næsten spateldannet Omrids (s. 15 b''); dens Grund er sammentrukket til et lille, stilkliggende Parti, der omtrent optager $\frac{2}{7}$ af hele Tandpladens Höide, er omtrent ligesaa bredt som langt, næsten fiirsidigt med skraat afskaaren, svagt indbugtet Grundlinie; opad udvidet, gaaer Stilkpartiet efterhaanden over i et næsten kvadratisk Midtparti med afrundede Hjørner. Dettets överste og forreste Rand böier sig om og danner den nu fremliggende

1) Tab. IV. Fig. 14, 15 a, a', a'', a'''.

2) — Fig. 15 b.

Spidse, hvis Midtod strækker sig frem fra Overranden i en Længde af omtrent $\frac{2}{3}$ af hele Tandpladens Höide, medens Sidetænderne befinde sig i ikkun omtrent den halve Afstand fra Overranden (og den enkeltstaaende oftest mindre langt fremskudt end de 2 paa den anden Side liggende (Fig. 15 ^{b'}, ^{b''}, ^{b^{iv}})). — Vanskeligst er det at stille Tandens saaledes, at dens udadvendende Overflade kan beskues, da Spidsen derved kommer til at ligge nedad og saaledes oftest forhindrer Tandens fra at indtage denne Stilling; man maa sædvanligst nøies med at faae denne Side at see i en noget skraa Retning (Fig. 15 ^{b^{iv}}); dog erkjendes let Krumningen af Pladens nedre Deel, som, idet Siderne böie sig mod hinanden, danner en udad aaben Halvcanal med ikke fuldkommen ligestore og ligedannede Sider, og som opad böier sig frem under en næsten ret Vinkel i Pladens Spids. I denne Stilling sees ogsaa tydelig den buglede Udvidning i Midten af Grundpartiet, hvis Tilværelse den ovenfor omtalte Convexitet i Profillinien (Fig. 14, 14 ^b) bebudede; og endnu tydeligere sees dette i et Brudstykke, hvor Tandens övre Deel er frabrudt, og som derfor kan bringes udstrakt lige mod lagttagerens Öie (15 ^{b^v}). Den lösenede Tandspids viser sig fra Rygsiden lidt hvælvet, især ved Grunden, og noget krogböiet (Fig. 15 ^{b''}); den har langs Undersiden en afrundet fremstaaende Rygning og er paa de lidt nedadböiede Siderande forsynet med Tænder (paa den opadvendende 1, paa den nedadvendende 2); som ovenfor omtalt, ligge disse nærmere, hiin fjernere fra Spidsen, sjældent findes Forholdet omvendt (Fig. 15 ^{b'}, ^{b''}, ^{b'''}). — Endnu maae vi tilføie, at Tandpladens Grundrand er fæstet til Tungemembranen ved et tilsyneladende blödere Legeme, der ligner en bulbiform Udvidning, men hvis Substant og övrige Beskaffenhed jeg ei har været istand til nöiere at erkjende; det synes at være ved samme, at Tandens holdes bunden i Kanalpartiet af den bagved liggende, ældre Tand. (Er det et musculöst Organ?).

Vi have opholdt os noget længere ved Fremstillingen af denne Tands Udseende, betragtet fra forskjellige Sider, for at skaffe Læseren en klarere Forestilling om dette höist mærkelige og hidtil ikke rigtigt iagttagne Forhold, som Bygningen af Tandens udviser, og som vil bidrage til at klare det Gaadefulde i den sædvanlige Fremstilling af Tandbygningen hos Conidae¹⁾ og flere andre Former.

Udenfor de store Sidetænder følge de mindre **hageformige**, et Par til hver Side; en indre, som er lidt længere, i Spidsen mere krogdannet og der forsynet med en Tak (sjældnere med 2); langs sin ydre Rand er den hævet i en bagtil bestandig höiere

¹⁾ Conus-Dyret skal have et giftigt Bid, og Giftapparatet sin Plads i Tungen. Capt. Belcher blev saaret i Haanden af en saadan (s. voy. of the Samarang).

Kjöl (Fig. 15 c, c', c'', c'''); — og en ydre, som er lidt mindre og har en mindre og kortere Krog uden Tand¹⁾.

Tænderne vare især mod deres Grunddeel guligtfarvede, de heelt bagtil henimod den sædvanlige pulpöse Deel liggende fuldkommen farveløse.

Tungeskeden var af sædvanlig Bygning. Baade paa den i Munden frit liggende og i Skeden indesluttede Deel af Raspepladen fandtes Mellemrummene mellem Tænderne opfyldte med en brunlig, cellet og kornet Masse, som mindede om den, der pleier at sammensætte den i Skedens blinde Ende indesluttede pulpöse Deel.

Det jeg om den øvrige Deel af Fordöielsesorganernes (saavel som om de andre Organsystemer) endnu kan have her at tilføie, kan naturligviis ikke være ret Meget; mit hele Materiale til Undersøgelsen af dette i og for sig lille Dyr var jo kun et eneste Individ.

Det ovenfor omtalte blege, graalige, trekantede Parti, som paa venstre Side fra Underfladen skyder sig ind i Leveren, synes at have været frembragt ved Maven.

Spirets sidste Omgang syntes at indtages af Forplantningskjertlen (Testis), som derefter ligesom bredte sig lidt ud over Leverens øverste-höire Deel. I Kjertlens Follikler viste sig indeholdt en Mængde Celler med afrundede, men tildeels meget uregelmæssige Omrids og af en meget betydelig Tykkelse; i Størrelse varierede de meget (0,18—0,09mm); deres Indhold var en fiint-kornet, brunagtig Masse, desuden vare de forsynede med en lysere Kjærne, som ogsaa var en Celle, der atter viste en tydelig Kjærne²⁾. Oppe i Spiret udsprang allerede vas deferens med flere Grene, men lod sig kun forfølge en ganske ringe Strækning. Penis lignede den hos de andre Slægter, men var forholdsviis meget tykkere.

Nödvendigheden af en nöiagtigere Undersøgelse af Munddelene tillod mig heller ikke her at skaane Nervesystemet saameget som jeg havde ønsket. De 2 Cerebralganglier

¹⁾ Hvor lidt udtømmende og klar den Forestilling er, som i mange Tilfælde en enkelt (Profil-) Afbildning af en Tand formaaer at give, derom ville vel de her og ovenfor givne Afbildninger, sammenlignede med de andetsteds leverede, tilstrækkeligt vidne, og vil end yderligere vise sig hos flere andre Former, især hos Chitonerne, saaledes som jeg skal oplyse det i nogle „Bemærkninger angaaende Tungen hos nogle Gastræopoder samt om dette Organ hos Molluskerne i Almindelighed“ — hvilke jeg haaber snart skulle see Offentlighedens Lys.

Hvor möisommelige og tidslugende disse Undersøgelser ofte maae være, hvor mange mislykkede Forsøg paa at bringe de endelig i heel Tilstand lösuede Tænder i de passende Stillinger, hvor mange der ofte maae til for at bane Veien for eet heldigt, veed kun den, som selv har beskæftiget sig med deslige.

²⁾ Tab. IV. Fig. 17. Disse vare vel Sædceller, hvoraf Zoospermer skulde have udviklet sig.

vare i Omrids næsten trekantede og indbyrdes forbundne ved en meget kort Commissur; de nedre Ganglier saacs sammensatte af 2, af hvilke det ene (forreste) alter var tolappet. Commissuren mellem de övre og nedre Ganglier viste sig idetmindste foroven og nedentil dannet ved en Forening af to. Om Nervernes Forløb kan jeg intet Sikkert angive; en fra det ene nedre Ganglie afgaaende Nerve stod i Forbindelse med en Nerveknude, om hvis oprindelige Leie og övrige anatomiske Forhold jeg Intet veed¹⁾. Nerveelementerne stemmede aldeles med de ovenfor, ved de andre Slægter beskrevne.

Öret har jeg ikke fundet (Gangliet Fig. 16* var intet saadant).

Öiet sees heftet paa en Öienstilk, som er endnu tydeligere udviklet end hos Che-lyonoterne; det stemmede iövrigt i alle anatomiske Forhold (saaledes da ogsaa i Bygningen af Sclerotica) med Onchidiopsis.

Foden var bygget som hos Onchidiopsis; de store Retractorer til Mundens bageste Side udspang som hos denne Slægt langt tilbage.

¹⁾ Tab. IV. Fig. 16*.

III.

Zoologisk Afdeling.

III.

Zoologisk Afdeling.

(Hertil Tab. V).

Fam. Marseniadae (Leach.), Bgh*).

Leach. Br. Mus. 1820.

= Lamellariacea, Lovén Öfvers. 1847. p. 192.

Lamellaridae, Gray figg. mollusc. anim. IV. p. 75.

Mollusca gastraeopoda, perobranchiata²⁾, pectinibranchiata.

Pallium ampliatum, incrassatum, continuum, testam recondens — vel culmine fissum, testam pro parte detegens; limbus pallii amplus, planus, ultra margines laterales podarii productus, pro siphone antice in pagina inferiore limbi semicanali exaratus cum plica marginali vel emarginatura.

1) Vi have foretrukket den ældre Leachske Benævnelse Marseniadae for de af Gray og Lovén anvendte, saa meget mere som den slutter sig til det Navn, som den typiske Slægt, efter hvad vi ovenfor have viist, maa komme til at bære.

Naar Pfeiffer (Mke. Ztschr. 1847. p. 102) dolerer over den Mangel paa Overensstemmelse, der hos de forskjellige Forfattere finder Sted i Familienavnenes Endelsesmaade, men derhos vil have — **acea** indført som almindelig Familie-Endelse, da kunne vi i det sidste Punct ikke være enige med ham. Det maatte vel snart være paa den høie Tid definitivt — forsaavidt Sligt nogensinde vil blive muligt — at faae Love for Nomenclaturen satte igjennem, for saaledes at sætte Grændse for Forøgelsen af den paa mange Puncter snart babelske Forvirring og aabne en Mulighed til en Ordning af den allerede stedfindende. De af Brit. assoc. 1842 vedtagne Regler indeholde — om og maaskee Et og Andet, der mindre kan billiges, — ogsaa meget Sandt og Rigtigt; det vilde neppe være blevet til Skade for Videnskaben, om de ogsaa udenfor England vare blevne mere overholdte, end skeet er. I Overensstemmelse med disse ender Gray o. A. bestandig Familienavnene paa — (i) dae, Underfamilierne paa — (i) nae, lagte til den typiske Slægts Navn.

2) Benævnelsen Perobranchiata* har Dr. Beck i mange Aar anvendt for en naturlig Gruppe af Mollusker, som omfatter de Cuvierske Pectini- og Scutibranchier, og hvis væsentlige Mærke, det at Gjællerne ere indesluttede i en Gjællecavitet, fuldkomment berettiger den som en af de store Grupper indenfor Gastraeopodernes Classe.

* *πύρα*; Puse.

Cavitas branchialis duabus branchiis instructa, altera antica, minore, foliolis homomallis, — altera postica, majore, foliolis secundis. Caput depressum, apice truncatum.

Vibracula ex angulis capitis orta, teretia, basi depressa, vel subcylindrica vel subconica. Oculi in vibraculorum basi externa sessiles vel ophthalmophoriis brevioribus inserti.

Rostrum retractile, longum, validum; rima orali verticali interne indumento epitheliali (cornino), validiori armata.

Radula linearis, valida, longa, postice libere prominens et spiraliter involuta; armatura mire diversa e dente mediano semper solitario, apice recurvato cum acie unicuspide, utrinque denticulata, basi truncato vel bifido; — et dentibus lateralibus numero variis.

Podarium oblongum, antice truncatum vel subemarginatum, margine antico sulco exaratum; postice acuminatum, apice subtruncatum; operculo lobuloque operculigero nullis.

Penis validissimus, pone vibraculum dextrum exsertus, falcatus, apice incurvatus, sub inertia intra marginem cavitatis branchialis recondendus.

Apertura genitalis foeminina: verruca perforata intra angulum dextrum fissurae branchialis sita.

Testa semper adest ut plurimum oblecta, interdum partim denudata —; tum rudimentaria, scutiformis, absque spira, tum submembranaceo-cornina; tum spiraliter convoluta, paucigyra, tum calcarea, tenuis, semper absque margarita —; margine columellari simplici arcuato antice cum flexurae vel emarginaturae vestigio distincto.

Animalia marina, solitaria, segnia, verisimiliter melicertigena (evolutione nondum cognita).

Bgh.

Af de 3 Slægter, som nu sammensætte denne Familie, er den ene ganske ny (Onchidiopsis), den anden för saa godt som ubekjendt (Marsenina), den tredie og artsrigere (Marsenia) have tidligere Forfattere ogsaa siden Cuviers Tid bestandig — saaledes som ovenfor er viist — forvexlet eller sammenblandet med de meget differente Stomatier (Cryptostomer), ligesom de paa Grund af en lignende flygtig Overeensstemmelse i Skalform ere blevne sammenstillede med andre, tildeels höist ulige Dyr.

Cuvier, som i første Udgave af *Régne animal* (II. p. 445) for dem havde dannet en egen Familie af Pectinibranchiernes Orden parallel med Trochoidea og Buccinoidea, samlede siden i 2den Udgave af samme Værk (III. p. 90) i Capuloidernes Familie vore Marsenier („Sigaretus” og „Coriocella”) med Cryptostomus og nogle end mere heterogene

Slægter; næsten uforandret staaer Capuloidernes Afdeling saaledes endnu hos van der Hoeven (Handb. der Zool. 1850. p. 764). Hos Blainville (Man. de malac. p. 466) dannedes Chismobranchiernes Orden af vore Former samt Oxynoë, Cryptostomus, Stomatella og Velutina. Rang, som efter Cuvier og Ferussac (Tableau p. XXXVI) benævnedes Gruppen Sigarets, optog i samme af fremmede Former Velutina, Stomatia og Stomatella; og i samme Forstand, kun med Udelukkelse af Stomatierne, finde vi den eensbenævnte Gruppe hos Menke (Synopsis. ed. 2. p. 87.). Endnu 1841 sætter Gray¹⁾ disse Former („Coriocella”) som Biled til Ctenobranchiata zoophaga efter Cypræaderne, medens Swainson samme Aar indfører sit genus summum Chelinotus (indbefattende Velutina, Chelinotus, Coriocella) mellem (de nacrerede) Haliotider. Endnu 1848 forenede Adams og Lovell Reeve²⁾ derimod vore Former med Natica og Sigaretus i Neritaceernes Familie. — Lovén, som tidligere havde sammenført Marsenerne („Lamellaria”) med Velutina, opstillede dem endelig 1847 som en særegen Familie Lamellariacea. Gray, som næsten samtidig (Proc. z. s. 1847. p. 143) indlemmede dem i Cypræaderne, har senere³⁾ atter fjernet dem fra samme, og for dem ligeledes dannet en egen Familie, Lamellariderne, som han anviser sin Plads efter Cypræaderne som sidste Led af de zoophage Pectinibranchiers Orden.

De ovenfor (i forrige Afsnit) behandlede typiske Dyreformer synes — idetmindste for Öieblikket — at forene sig til en lille, ret naturlig Familie. Sammes væsentligste ydre (habituelle) Mærke bliver den stærke Udvikling af Kappebræmmen i Forhold til Skallen, som den næsten aldeles omhyller (Marsenina) eller aldeles indeslutter (Marsenia, Onchiopsis), medens den til Siderne fortsætter sig ud over og aldeles skjuler Foden; — en særskilt Siphonal-Udvikling mangler, men erstattes ved den fortil paa Kappebræmmens Underside dannede Halvcanal, som forrest böier Kapperanden opad som en oventil fremstaaende Hudfolde (eller fortil undertiden ender (?) mellem 2 fingerformigt udtrukne Forlængelser (Chelyonotus)). Foden opdages først tydeligt, naar Dyret betragtes fra Undersiden; muligviis finder dette ogsaa (ligesom Pyrula⁴⁾) under Gangen et Støttepunkt paa Kappebræmmen; Foden er aflang; den dybe, hos adskillige Familier af gjælleaandende Gastræopoder tilstedeværende Fure i Forranden mangler aldrig; — der findes intet Operkel, ligesaa lidt som Spor til Udvikling af en lobus operculiger, og turde det saaledes synes noget unaturligt, naar Forfattere (s. ndfr.) ville tilskrive denne Indhylling af Skallen en Udvikling af lobus operculiger. Penis er meget stærkt udviklet, altid udvendig (exsertus) som hos de typiske Former af Pectinibranchier, men optages og skjules i den for-

1) Synopsis of the contents of the Brit. mus. 1841. p. 88 & 124.

2) Zool. of voy. of the Sulphur. Moll. p. 54.

3) Figg. mollusc. anim. IV. (1850) p. 75.

4) Cf. Örsted. Vidensk. Meddel. fra den naturhist. Foren. i Kbhvn. 1850. p. 9.

reste Deel af Gjællehulen; den er mod Enden noget tilbageböiet, tiltager altid i Størrelse mod Spidsen, er i Almindelighed sammentrykt, sjeldnere trind; gennem den løber efter hele dens Længde Enden af Sædgangen (ductus ejaculatorius), hvis Spidse kan træde frit frem gennem en Aabning ud imod Enden af Lemmet; — vulva sees som en gennem-boret Vorte indenfor Gjællespaltens höire Hjørne.

Gjællehulen er hos hele denne Gruppe forholdsviis stor og rummelig, skjönt (formedelst Skallen) i Almindelighed noget nedtrykt; til dens Loft ere hæftede 2 Gjæller, en forreste mindre med modstaaende Gjælleblade, en bagtil liggende større med eensidige. Gjællebladene i den forreste ere altid befæstede med deres hele övre Rand; de i den bageste have enten en (næsten) fuldstændig-fri övre Rand (Marsenia) eller kun Spidsen fri (Marsenina) eller ere tilhæftede med hele hiin Rand (Onchidiopsis). Det bag Gjællerne liggende sliimafsondrende Apparat er ofte temmelig stærkt udviklet. — Krængemunden er meget udviklet; den har en vertical Mundspalte med furede Læber og indenfor samme altid en stærk Hornbeklædning, som ofte (Marsenia, Onchidiopsis) viser en meget sammensat histologisk Bygning. I Mundhulen findes en meget udviklet Tunge; denne bestaar af 2 musculöse Sidelegemer, som oventil ere forenede ved en stærk Membran, saa at Tungens Axe altsaa indtages af en central langstrakt Hule¹⁾; Muskelmasserne tage deres Udspring fra Sidedelene (Vingerne) af en fibrocartilaginös, indenfor Tungespidsen liggende **Saddel**. Midten af Tungens övre Flade indtages af den forreste Deel af Raspepladen, som, hvilende i den ved hiin omtalte Membran frembragte Fordybning, til hver Side breder sig ud i en Vinge, der saaledes som almindeligt hos de Gastræopoder, hvor den tandbesatte Deel af Raspepladen er smallere end Tungens övre Flade, hviler paa dennes Sidedele. Bagtil paa Tungen findes en Aabning, hvorigjennem Raspepladen fortsætter sig i en Skede, som omgiver sammes bagtil liggende, frie, oprullede Ende. Tandbeklædningen bestaar hos alle Slægterne af en temmelig stor Mellem- og en større Sidetand; Mellemtanden er svagt udrandet ved basis eller undertiden dybt klövet (Marsenia), Spidsen altid omböiet bagad og løber ud i en stor Od og flere smaa Sidetakker (Denticulationer); — Sidetænderne ere store, mere langstrakte, smalle, næsten trapezoidale; deres Spidse er omböiet indad mod Middellinien og løber ud i en stor Od, som paa Siderandene bærer flere Saugtakker; Mellemstykket af Sidetænderne er tvyklövet efter hele Længden af sammes Ryg eller, om man vil, sammenböiet, saaledes at det danner en Halvcanal; — hos de 2 Slægter (Marsenina, Onchidiopsis) ere tillige et Par krogböiede Tænder tilstede udenfor de forrige (d. e. udad imod Siderandene af radula). Hiin Udhuling af de store Sidetænder langs hele

¹⁾ Denne Hule, som allerede delle Chiaje synes at have seet hos sin *H. neritoidea*, har en næsten almindelig Forekomst gennem Gastræopod-Classen, saaledes som jeg haaber snart at faae Leilighed til at vise det.

Ryggens Midtlinie er tilstede hos alle de 3, denne Familie for Öieblikket sammensættende Slægter; Sidetænderne ere saaledes befæstede i hinanden og bevægelige paa eller indskydelige i hinanden (naar Tungen bliver kortere og bredere); dette mærkelige anatomiske Forhold har, som ogsaa ovenfor antydet, en mere almindelig Udbredning og turde saaledes paa ingen Maade særligt udmærke denne Gruppe; i Overbeviisningen herom har jeg ikke villet optage det mellem Familiecharactererne, medens jeg dog i denne korte Sciographi ikke turde undlade endnu engang nøiere at henlede Opmærksomheden paa samme¹⁾.

Skallen viser indenfor denne Familie betydelige Forskjelligheder, findes skjoldformig uden Spor af Spiralsnoning og er da hornagtig, eller er spiralsnoet med faa Vindinger og er da altid kalkagtig, men meget skjør. Skallen har udmod hver Side et, dog oftest ikke meget tydeligt Indtryk af Muskelmasser, af hvilke der altid findes en forreste-venstre og bageste-höire.

Hvilken Plads maa denne Familie nu vel indtage i Systemet, eller hvilke ere idetmindste de Familier, til hvilken den maatte have störst Affinitet? Det er först siden Poli's og Cuviers Tider, at Conchyliologerne have indslaaet en mere videnskabelig Vei og fölt Nödvendigheden af at opgive Skalforholdene som exclusivt Classificationsmiddel. Den hele anatomiske Retning, som med Cuvier bröd frem i Zoologien, har saaledes ogsaa gjort sig gjældende i Malacologiens Bearbejdelse; imidlertid er Antallet af de hidtil anatomisk undersøgte Mollusker ikke ret stort, og selve de foreliggende Anatomier ofte ikkun skizzerede og låde saaledes meget tilbage at ønske; de Malacologer, som have deeltaget i videnskabelige Expeditioner, have oftest slet benyttet deres (rigtignok undertiden altfor) rige Materiale og i mange Henseender heldige Stilling. Forfatternes Sammenstilling af Slægtsformer til större Grupper og disses gjensidige Ordning er derfor ofte endnu langt fra at bære mere end den blotte subjective Formenings Præg; deraf ogsaa den Varsomhed, hvorved Gray i sit sidste malacologiske Arbejde (1850) har characteriseret Familierne eller rettere blot har henstillet de fleste uden Characteristik.

Forfatterne have i nyere Tid efterhaanden fölt Nödvendigheden af at haandhæve disse Former en Plads som en særegen Familie, om hvis Stilling i Systemet de imidlertid ikke have været enige. Fleming satte dem som et Appendix efter Strombusidae, Lovén i Nærheden af Velutiniderne²⁾, Gray har i de senere Aar derimod bestandig villet vindicere dem en Plads efter Cypræaderne.

1) Antallet af Tænderne, som kunne optælles paa Tungemembranen efter hele dennes Længde, er ikke ret stort; hos de undersøgte Arter af Slægten Marsenia varierede det fra c. 150 (*M. neritoidea*) til c. 200 (*M. latens*), hos *Onchidiopsis* beløb det sig til c. 500, hos *Marsenina* til omtrent 370.

2) Efter *Velutina*, men i en större Række med *Janthina*, *Scalaria*, *Natica* vil Clark ogsaa have dem stillede (*Ann. mgz. N. H. 2 S. VI (1850) p. 451. „on the Conovulidae, Tornatellidae, Pyramidellidae”*).

Det Materiale af anatomiske Angivelser, Cypræerne vedrørende, som foreligger til Sammenligning, er ikke stort; det indskænker sig væsentligst til Blainville's Artikel Porcellaine i Dict. sc. nat. T. 43. (1826), til d'Chiaje's Angivelser om *C. pyrum*, Gm. (Poli, Test. utr. Sic. III. p. 12. t. 43. f. 18, 27—33) og til dem af Quoy og Gaimard i deres Reiseværk. — Det er vel fornemmelig de habituelle Ligheder, den stærke Udvikling af Kappebræmmen og Mangel af Operkel, som først og oprindelig have bevæget Gray til denne Sammenstilling, som ogsaa synes at ville finde sin Bekræftelse i Leiet af Nyren, Gjællehulens Størrelse, Gjællernes transverselle Tilhæftningsmaade (ikke derimod i sammes Form) samt i Tungens Tandbevæbning. Der forefindes imidlertid ved Siden af disse Ligheder ogsaa betydelige Forskjelligheder mellem de 2 Familier; hos Cypræaderne som hos saamange Pectinibranchier standser vas deferens ved anus, dens Fortsættelse fremad og længere ud paa penis er kun en Halvcanal¹⁾ (hos Muricidae standser denne ved basis af penis; hos Triton nodiferum, Lmk (og beslægtede Former), hos Strombus o. fl. nær Spidsen); penis er ligeledes meget stærkt udviklet, men af anden Form; Kappebræmmens ydre Overflade er ganske anderledes bygget, selve Bræmmen baade for- og bagtil spaltet og saaledes deelt i 2 sondrede Sidelapper. Lovén angiver Cypræernes Mundrør som utilbage-trækkeligt („Rostrum breve prominens, non recondendum”); dette maa vistnok være en Feiltagelse; de synes at have en fremstaaende, contractil Snude (Proboscis, Snabel) og desforuden det indkrængelige Rør (Rostrum s. Haustellum, Krængemund)²⁾.

De om Velutina-Dyret tilstedeværende Oplysninger ere ikke store³⁾. Velutini-derne, som ved Mangel af Operkel, Formforholdene og Krængemunden samt Bygningen af radula nærme sig Marseniaderne, afvige derimod væsentligt i Kappebræmmens mindre og eiendommelige Udvikling ligesom ogsaa tildeels ved Vibraculernes Natur.

Men ikke mindre ere paa mange Puncter (Fodens almindelige Form, Hovedets og Krængemundens Beskaffenhed, penis, Fordöielsesorganernes og Gjællernes Form) Overeensstemmelsen med Tritoniadae (= Tritonium, M.) og ligeledes med de Former, som gruppere sig om Triton nodiferum Lmk (hos hvilken penis dog er af en ganske anden Form og langs sin ene Rand canaliculeret). Medens de egentlige Tritoniadeer ved Tungens Bygning og Bevæbning betydelig adskille sig fra vor Familie, stemmer den sidste Gruppe derimod fuldstændigt med Marseniaderne med Hensyn til Tungens hele Form og indre Bygning. Efter de — iøvrigt ikke meget tydelige — Figurer, som Örsted har be-

¹⁾ Hos Poli synes baade Afbildning og Text (p. 29) at angive en Fortsættelse af vas deferens i penis langs Furen heelt ud til Spidsen.

²⁾ Selv Forfattere som Lovén holde endnu ikke disse 2 Begreber sondrede. Lovén kalder baade Snablen og Krængemunden „Rostrum”

³⁾ cfr. Fabricius, Fauna Grönl. H. haliotoides p. 390. Lovén l. c. p. 193.

kjendtgjort om Tungebevæbningen hos en Art af Slægten *Sycotypus*, Browne¹⁾, synes denne særdeles at nærme sig den hos *Triton nodiferum*, Lmk, af hvis Tunge jeg har havt Leilighed til at foretage en omhyggeligere Anatomi. Uagtet de betydelige Afvigelser, der finde Sted i Angivelserne om *Sycotypus*-Dyrets Formforhold hos Adams²⁾ og Örsted, og som neppe alene ville finde deres Forklaring i de forskjellige Arter, de have havt for sig, synes dog saa Meget at fremgaae af det Foreliggende, at *Sycotypus*-slægten knytter sig nærmere til *Marseniaderne* og *Cypræaderne*; muligviis turde de finde deres Plads i en større Gruppe, hvis ene Endeled blev *Cypræaderne* og som ned igjennem *Marseniaderne* og *Sycotypus*-familien (hvortil *Dolium* (Browne 1756) vil være at henføre) endte med *Bucciniderne*³⁾ (Typ: *Tr. nodiferum*, Lmk).

Om de herhen hørende Dyrformers Udvikling er hidtil Intet bekjendt; de maae vel formodes at være melicertigene. Joh. Müller's „*Entoconcha mirabilis*” (!) (Ber. Berl. Ac. d. W. Apr. 1852 p. 207) (fra *Synapta*) er visselig ikke noget Udviklingsstadium af herhid hørende Former.

Efter hvad vi vide om Familiens nuværende geographiske Udbredning, skulde den synes fortrinsviis at tilhøre de kolde og nordlige tempererede Have; kun en lille Afdeling (*Chelyonotus*) synes indskrænket til tropicale Havstrækninger.

Vor Kundskab til Gruppens geologiske Forhold indskrænker sig til det Lidet, som nedenfor vil blive angivet under de ægte *Marsenier*.

Gen. I. Marsenia, (Leach.) Bgh.

Marsenia, Leach. „Synopsis Mollusc. Brit. 1820.” Ok. Isis. 1823. 2. p. 458.

Wood. Ann. N. T. XI. (1842) p. 528.

= *Helix* (sp.), L., Schröter, Gm., Turt, Dillw, Wood, d'Ch.

Thetys, Ström.

Bulla (sp.), O. Mull, Pulteney, Mtg, Matt & Racq, Turton, Wood, T. Brown &c.

Sigaret, *Sigaretus*, Cuv, Dh-Lm, Bowdich, Risso, Blv, Mich, Flem, Rang, d'Ch., Q & G, Bouch.-Chanter, Philippi, Sws, Forbes,

¹⁾ Dette Navn maa Slægten komme til at bære (*Sycotypus*, Browne 1756. = *Pyrola*, Lmk 1801 = *Ficula*, Sw. 1840).

²⁾ Voy. of the Samarang.

³⁾ Det vil sikkerlig være rigtigt for denne Gruppe at bevare Benævnelserne *Buccinider*; disse Tritoner vare de Gamles „*Buccina*.” Jeg haaber snart at faae Leilighed til udførligere at komme tilbage paa dette og andre Spørgsmaal, som knytte sig til denne Gruppe.

Gould, Möller, Thorpe, Lmk (sec. charact. generic. non sec. sp!).

Lamellaria, (sect. b) Mtg., Lovén, Gray.

Laminaria, Gray 1821.

Coriocella, (sp.) Blv, Dh. E. m., Phil. Sic. II.

Cryptothyra, Mke.

Velutina (sp.) Mich. catal. de Douai.

Oxynoë, Couthw. (nec Rfq).

Chelinotus Swains. 1840.

Animal. Pallium ampliatum, supra continuum, antice vel integrum cum plica respiratoria elevata, vel productum, bifidum.

Rostrum subcylindricum.

Radulae dens medianus basi bifidus; dens lateralis solitarius, (magnus) basi trapezoidalis, apicè acuminato, recurvato, acie unicuspide serrulata.

Vibracula subcylindrica.

Penis forma varians.

Podarium antice truncatum.

Testa interna, spirata, foramine umbilicali dilatato; columella antice sinu profundo excisa.

Bgh

Denne Slægtsform blev først opstillet ved Aaret 1820 af Leach for den anden Afdeling af de Montaguske Lamellarier; den adskiller sig særligt foruden ved Dyres almindelige Formforhold fra Onchidiopsis ved sin kalkagtige, spiraleSkal, — fra Marsenina derved, at samme aldeles indhylles af den stærkt udviklede Kappe. Naar Adams og Lovell Reeve¹⁾ (og senere andre Forfattere) erklære denne Kappeudvikling for noget heelt Andet, for en Udvikling af lobus operculiger, der svagere udviklet hos Natica, stærkere fremtrædende hos Sigaretus, endelig skulde culminere i Udvikling hos disse Former: da er dette en Mening, som vel mangler al anatomisk og physiologisk Begrundelse. Hos ingen af de til denne Familie hørende Former forekommer noget operculum eller Spor af den, dette Organ udviklende Flade; hos den ene Slægt, Marsenina fremtræder den sædvanlige, hos alle Gastræopoda (prosobranchiata) forekommende Kappebræmme (limbus pallii) udviklet saaledes,

¹⁾ Zool. of voy. of the Samarang. Moll. p. 54. — „in Coriocella it not only encloses the shell, but extends beyond it in front and has been erroneously termed the mantle.“

at den dækker hele Skallens periferiske Omkreds og synes at kunne dække ogsaa en Deel af sammes Rygside; en endnu videre skridende Udvikling af denne Brømme vil fremkalde en Lukning over Skallen, som saaledes bliver indvendig; dette er Forholdet hos *Marsenia* og *Onchiopsis*, et Forhold, som altsaa skyldes en Udvikling af Kappen og ikke af *lobus operculiger*.

Efter de hidtil foreliggende Data sikkrere at bestemme denne Dyregruppes nuværende geographiske Udbredning, er neppe muligt. De egentlige Marsenier (Subgenus) synes meest at tilhøre de koldere og tempererte Have. Det med Hensyn til sin Molluskefauna nu ganske godt undersøgte Middelhav frembyder en forholdsviis betydelig Mængde Arter (maaskee 9), hvad dog rimeligviis kun vil findes begrundet i de paa selve Stedet anstillede Undersøgelser, hvor saaledes disse Dyr's store Formforanderlighed (ved Spiritus) og Fragilitet i Skallen have lagt samme færre Hindringer i Veien. Fra Ishavet og den nordlige Deel af Atlanterhavet ere adskillige Former (idetmindste 5) bekjendte, og i den tropicale Deel af Atlanterhavet ved de vestindiske Öer synes en Art ogsaa at forekomme. Fra den nordlige Deel af det stille Hav er ingen Art bekjendt (Middendorff omtaler ingen herhid hørende Form), men i seneste Tid synes en saadan at være funden i den sydlige Deel, ved Ny-Zeeland¹⁾. — *Chelyonotus*gruppen synes hidtil kun bekjendt fra Havet om Isle de France.

Med Hensyn til de locale Forhold, under hvilke disse Dyr leve, da er vor Kundskab i denne Retning ikke stor; af egen Erfaring veed jeg Intet herom; under de Undersøgelser, jeg med Skrabe har anstillet i Sundet, den sydlige Deel af Kattegat og ved den nordjydske Kyst, har jeg ikke mödt nogen af de ved vore Kyster forekommende Arter (hidtil maaskee 2). De synes i det Hele at elske dybt Vand og Klippegrund (saaledes efter Angivelser af Mtg, Flem, Rang), kun *Chelyonoterne* at foretrække Sandbund. — De synes i det Hele temmelig apathiske, lysskye og ere sikkerligt kjödædende.

Om denne lille Grupper Forhold i foregaaende Jordperioder vides kun saare Lidet; Skallernes store Fragilitet tör vel for en ikke ringe Deel antages at være Skyld heri. Philippi angiver sin *Coriocella perspicua* som ogsaa funden i Basalttuff ved Militelli og i Kalksteen ved Palermo; Wood *M. producta* som ogsaa tilhørende Cragformationen og har fra samme endnu en anden Art, *M. depressa*; subfossil har Dr. Beck seet *M. latens* fra Blaaleeret af de hævede Havstokke ved Bergen. Hertil turde vel indskrænke sig hvad der for Öieblikket om Slægtens geologiske Forhold er bekjendt²⁾. — Den af Fischer (advers.

¹⁾ Hverken Krauss (die südafric. Moll. 1848), Webb & Berthelot (hist. nat. des iles Canaries), d'Orbigny (voy. dans l'Amér. mérid.), eller Adams „contributions“ af nye (især Jamaica) Conchylier — nævner nogen Art af denne Gruppe.

²⁾ Den i Journ. of the acad. of nat. sc. of Philad. I. pt. 2. 1848 omtalte og afbildede (pl. XI. f. 9.) *Sig. missipiensis*, Conrad fra Eocenformationen ved Vicksbury (Mississippi) er vel en *Stomatia* (Hill.).

zool. 1819 p. 84) beskrevne og afbildede (t. III. f. 1) Ploearhia, som han anseer for at have været en indvendig Skal — („uti animal Parmacellae, Sigareti" —) kan vel paa ingen Maade med Sikkerhed paastaaes at have tilhørt en Mollusk (cf. Ferr. Bull. 1826. I. p. 128). Dr. Beck saa i Caron's Samling forvittrede Exemplarer fra Sicilien; de svarede til den af Fischer givne Diagnose, men deres Natur kunde ikke nærmere bestemmes.

Fortegnelse over Arterne af Slægten Marsenia (Leach), Bgh.

Subg. I. Marsenia, Leach.	Subg. II. Chelyonotus, Sw.
1. M. latens (O. M.), Beck.	1. Ch. Tonganus (Q & G.), Sw
2. M. glabra (Couthw), Bgh.	2. Ch. Mauritianus, Bgh.
3. M. tentaculata (Mtg.), Bgh.	3. Ch. Cuvieri, Bgh.
4. M. producta, Leach.	4. Ch. niger (Blv), Bgh.
5. M. perspicua (L.), Bgh.	
6. M. Kindelanina (Mich.), Bgh.	
7. M. stomatella (Risso), Bgh.	
8. M. Rangii, Bgh.	
9. M. Audouini (Cantr.), Bgh.	
10. M. zonifera, Bgh.	
11. M. neritoidea (d'Ch.), Bgh.	
12. M. Adansonii (d'Ch.), Bgh.	
13. M. Morelli (d'Ch.), Bgh.	
14. M. flava (d'Ch.), Bgh.	
15. M. ophione (Gr.), Bgh.	
16. M. grönlandica (Möller), Bgh.	
17. M. translucida (Blv), Bgh.	
† 18. M. depressa, Wood.	

Subgen. I. Marsenia, Leach.

(Hertil Tab. V A.)

Animal. Pallium antice emarginatum vel subplicatum nec productum; lateribus et postice infra, intra limbum (angustiozem) radiatim striatum.

Ophthalmophoria sessilia, tuberculiformia.

Penis compressus, falcatus.

Podarium latum (tertiam pallii latitudinis partem vel aequans vel superans).

Bgh.

Denne Underslægt synes kun ved Dyrets almindelige Formforhold (ikke ved Skallen) at adskille sig fra den følgende. Kapperanden frembyder fortil en opad fremstaaende Hudfolde, som antyder Begyndelsen af den til Gjællespalten förende Halvcanal; den ligger snart mere median, snart mere over imod Venstre eller imod Höire; jeg kan ikke, som Lovén, i Beliggenheden af denne Föld see et brugeligt Artsmærke. Betragtes Dyret nedefra, vise sig bagtil og til Siderne indenfor Kappebræmmen hine i forrige Afsnit nærmere omtalte og beskrevne Striber. Öiet sidder paa en lille Fremragning ved Roden af Fölehornene, og egentlige fremstaaende ophthalmophorer mangle altsaa hos denne subgeneriske Afdeling, som desforuden ved sin flade, mod Spidsen bredere penis ligesom ogsaa ved sin bredere Fod adskiller sig fra den følgende Underslægt.

Denne Gruppe kan maaskee mere end den følgende siges at tilhöre de koldere og tempererede Have.

1. M. latens (O. M.) Beck. Tab. V. f. 1.

= Thetys auriculis nullis, margine antico fisso prominulo. Ström, Skr. som udi det

Kbhvske Selsk. ere fremlagte og oplæste. X. (1770) p. 10. t. V. f. 1—4.

Bulla latens. O. M. pd. Z. D. p. 242. Nr. 2923.

Sigaretus Strömii. Sars, Beskr. og lagt. 1835. p. 67. (Isis 1837. p. 754).

Marsenia latens. Beck, Aml. Ber. über die 24 Versamml. d. N. u. A. in Kiel 1846. p. 116. Nr. 45¹⁾.

Lamellaria latens. Lovén, index mollusc. 1846. p. 15.

Pallio tenui, ovali, supra convexo noduloso fusco; plica respiratoria mediana. Podario postice rotundato. Vibraculis depressiusculis (brevioribus).

Dentes radulae numerosiores.

¹⁾ Ved en Feiltagelse staaer Synonymet Sig. Strömii som 44).

Dimensiones (specim. in sp. v. asserv.): long. 8, lat. 6^{mm}.

Testa subrotunde ovali, repanda, striis evanidis; spira laterali, depressa, ad tertiam longitudinis partem sita.

Bgh.

Denne ikke meget fuldstændige Diagnose er udkastet efter Undersøgelse af et Exemplar, tilhørende Universitetets zootomiske Museum (nedsendt fra Bergen af Koren), en ♂. Penis var af den sædvanlige, betydelige Størrelse og af sædvanlig Form; Spidsen af vas deferens ragede forholdsviis meget tydeligt frem. Antallet af Tandrækkerne synes hos denne Art større end hos nogen af de andre af mig undersøgte; der taltes idetmindste 66 saadanne Rader (s. ovf. p. 284); selve Tænderne vare smækkere og mere gjennem-sigtige end hos de andre Arter¹⁾.

Ström, som först gjorde os bekendt med denne Art, har af samme leveret en ret taalelig Beskrivelse og Afbildning; den beskrives som oval, ophöiet paa Ryggen og der besat med smaa Vorter, den övre Side bruun, Undersiden hvid. Ström har ogsaa bemærket Vibraklerne med Öinene samt Munden; Folderne i dennes Spidse tyder han som Tænder.

Ström angiver Arten levende „nær Strandbredden“, men intet Nærmere om de særegne Localitetsforhold, under hvilke han har truffet den; han har iagttaget den levende og seet, hvorledes Dyrets brede Kapperand kan skjule hele Foden. O. F. Müller, som optog Ströms Form blandt sine Bullae, har kun tilföiet en kort Angivelse af Skallens Formforhold. Baade Sars og Lovén anföre den i deres Fortegnelser over Skandinavians Mollusker, begge fra den Bergenske Kyst; iövrigt have de ikke foröget vor Kundskab til denne Form, som i det Hele synes temmelig sjelden. — Efter Meddelelse af Dr. Beck forefindes den ikke ganske sjeldent i Blaaleret af de hævede Havstokke i Nærheden af Bergen; han fandt den mellem andre ham af Lyell derfra meddeelte Skaller.

2. *M. glabra* (Coutho), Bgh. Tab. V. f. 2.

= *Oxynoë glabra*, C. Bost. Journ. II. (Jan. 1838) p. 90. t. 3. f. 16²).

Sigaretus haliotoideus, Gould rep. of the invertebr. of Massachusetts. p. 244.
(excl. synonym. plur.) f. 158.

Animal ignotum.

T. obovato-ovalis, supra modice convexa, laevi, nitida, albida; anfractibus 2; spira depressa laterali ad quartam longitudinis partem sita.

(e figg. et descript.) Bgh.

¹⁾ Tab. I. f. 27—30.

²⁾ „T. ovalis, parva, ventricosa, subumbilicata, alba, fragili; spira brevi, laterali; labro integro; columella arcuata; apertura valde effusa. 6₁₀“ long, 8₁₀“ lat.”

Arten blev først bekendtgjort af Couthwoy, der neppe kjendte Mere end Skallen, som han paastaaer, er aldeles ydre; han tilstaaer dog tillige, at de af ham undersøgte Exemplarer vare halvt opløste i Fiskemaverne, hvorfra de udtoges. Han henførte Arten til Rfq's Oxynoë, med hvilken den under ingen Omstændigheder kan have Noget at gjøre (see I. Afsnit). Under Navn af Sigar. haliotoideus gik denne Form over i Gould's Arbeide; Gould, som iøvrigt ligeledes kun kjendte den i mutileret Tilstand, nemlig ogsaa kun fra Fiskemaver, ansaa den for en Coriocyella; da Skallen virkelig synes at tilhøre en Marsenia, har han forsaavidt Ret, ikke derimod, naar han identificerer den med Helix haliotoidea, L., — som er Typus for en heel anden og tilmed til en anden Familie henhørende Slægt — eller med Bulla haliotoidea, Mtg., som er en beslægtet, men dog forskjellig Art. Lovén (ind. mollusc. p. 15) og efter ham Menke (Ztschr. für Malacol. II. p. 71) ansaa den som identisk med Linnés Helix perspicua, fra hvilken den tilvisse er forskjellig; men heller ikke med Lovén's Lamellaria perspicua (som ikke er H. perspicua, L. men Mars. producta, Leach (= B. haliotoidea, Mtg.)) mene vi, at den kan identificeres; den synes efter Sammenligning af Gould's temmelig korte Diagnose og Beskrivelse med den velbekjendte europæiske Art at maatte danne en særegen Art, for hvilken vi have retableret det af Couthwoy givne Artsnavn; for en saadan Anskuelse turde dens Forekomst paa den anden Side Atlanterhavet vel ogsaa tale.

3. *M. tentaculata* (Mtg.), Bgh, Tab. V. f. 3.

= Lamellaria tentaculata. Mtg. Linn. Trans. XI. (1811) p. 179. t. 12. f. 5—6.

Jonst. Loud. ann. & mgz. 1836. p. 229. f. 2—5.

Lovén. ind. mollusc. p. 15. Nr. 109.

Bulla tentaculata. Turt. Conch. Dict. 1819. p. 25 (e Mtg.).

Sigaretus tentaculatus. Flem. br. an. p. 360. Nr. 356.

Thorpe, br. mar. conch. p. 154. f. 3.

Thompson, report on the Fauna of Ireland. 1844. (britt. ass. f. adv. of sc. 1843. p. 258).

Pallio suborbiculari, depresso, subverrucoso, flavente, sulphuree vel rufe maculato, verrucis punctisque nigris. Podario postice acuminato. Vibraculis elongatis, gracilibus. (long. c. 1').

Testa obovata, subconvexa, striis evanidis; anfractibus 2; spira prominente tumidula, ad partem longitudinis quartam sita.

Var. latior, absque maculis nigris, flavis illis magis viridibus.

(ex descript. autt.). Bgh.

Formen blev opstillet af Mtg. 1811; han beskriver den meget omhyggeligt og gjør opmærksom paa Forskjellighederne mellem samme og den nærstaaende Bulla haliotoidea,

Mtg. Test. Britt. (= *M. producta*, Leach.); Skallen, bemærker han, er hos hiin Art mere flad og mere opak, dog ikke i større Grad, end at man uden Dyret neppe skulde kunne skjelve begge Former fra hinanden; vor Art viser sig i det Hele fladere, har længere Følehorn og er ganske anderledes farvet. Thorpes Afbildning synes ganske godt at gengive Skallens specifikke Character. Mtg afbilder en ♀, Johnston baade ♂ og ♀.

Mtg. har en var. af denne Art uden sort Tegning og med den gule Farve mere livligt fremtrædende; samme Varietet skal ogsaa udmærke sig ved en større Brede.

Arten forekommer udbredt over den nordligere Deel af Atlanterhavet; fra Irlands Kyst er den bekjendt ved Thompson, medens Montagus Exemplarer hidrørte fra Kysten af Devonshire; paa den anden Side af Nordsøen fandt Lovén den langs Båhuslehn og ifølge Dr. Beck skal den være tagen ved Aggercanalen.

Den fossile *M. depressa*, Wood er neppe den samme Art, men rigtignok ikke meget fjerntstaaende.

4. *M. producta*, Leach. Tab. V. f. 4.

= *Bulla haliotoidea*. Mtg. Test. Br. 1803. ed. Chenu. p. 92. pl. 3. f. 6.

Matt & Racq. Linn. Tr. VIII. p. 123. Nr. 7.

„Pulteney Dorset. catal. ed. 2. p. 43. t. 22. f. 5.”

Turton, Conch. Dict. p. 24. Nr. 13.

„Brown, Enc. Edin. VI. p. 435. p. 35.”

Lamellaria haliotoidea. Mtg. Linn. Tr. XI. p. 184.

Helix haliotoidea. Dillw, descr. catal. of recent shells. II. p. 973.

Marsenia producta, Leach, Syn. of Br. Moll. (Ann. & mgz. 1847).

Sigar. haliotoideus. Brown, illustr. of the conchol. of Gr. Brit. and Ireland 1827
pl. 44. f. 1—2.

Flem, br. an. p. 360. Nr. 355.

Sigar. convexus. Bouch. Chanter. catal. des moll. mar. — du Boulonnais p. 149¹⁾.

Sigar. perspicuus. Forbes, malac. Monensis 1838. p. 29. (excl. syn. e L, Ph.)

1) Muligviis hører den af Blv. i Dict. sc. n. T. XLIX. p. 112*) anatomisk undersøgte *Sig. convexus* herhid; den var fra Canalen og Blv givet af Dr. Leach; hvis det er denne, Bouch. Chanter's Citat af Blv skulde gjældt, da er dette muligviis rigtigt; den af Blv i Man. de malac. p. 467. t. 42. f. 2, 2^a omtalte og afbildede *Sig. convexus* hører derimod visselig ikke herhid, men lader sig efter det forhaanden værende Materiale ikke nærmere bestemme; Fig. synes næsten at angive en udvendig Skal. Forbes og Hanley, hist. of brit. mollusca and their shells, som jeg kunde have ønsket at sammenligne for de engelske Arters Skyld, findes for Öieblikket ikke i Kjöbenhavn.

*) „Coq. fort mince, fragile, ovale, un peu alongée, finement striée en travers, à spire courte mais saillante comme mamelonnée, à cavité prolongé jusqu'au sommet, par absence totale de la columelle; le bord gauche un peu rentré en dedans à son origine: Couleur toute blanche. 6^{lignes} de long sur 4—5^{lignes} de large.” Blv.

Thompson. l. c. p. 258.

Thorpe. l. c. p. 154. f. 77 (bona!) (excl. syn. e L, Blv.)

Lamellaria perspicua. Lovén, ind. moll. p. 15. Nr. 108. (excl. syn. e L, Gr, Ph, Gould).

Coriocella perspicua. Lovén, Öfvers. 1847. p. 193.

Pallio ovali, domato, tuberculoso, colore vario (tum cinerascente, nigro striolato, fulvo maculato; tum brunneo-rubescente). Vibraculis brevibus, planulatis; ophthalmophoriis sat prominentibus. Podario posterius rotundato. Plica respiratoria subdextra vel media.

(dimens. long. usque — 2").

T. obovata, convexa, nitida, pellucente; anfractibus 2; spira prominente, tumidula, ad quartam longitudinis partem sita.

(dim. long. ($\frac{3}{4}$ "): lat. ($\frac{1}{2}$ ") = 3 : 2.)

Bgh.

Med det her brugte Navn blev Arten först opstillet af Leach og rimeligviis benævnet producta formedelst det fremragende Spir; det var for at undgaae en Forvexling med Linnés Helix haliotoidea, at Leach forandrede den ældre Montaguske Benævnelse, en Fremgangsmaade, som vi maae ansee for berettiget og nødvendig og saaledes ogsaa have adopteret. Den er identisk med Mtg's og senere engelske Forfatteres Bulla (og Sigaretus) haliotoidea. Mtg opstillede sin Art vistnok uden at kjende Linnés H. haliot; den tilfældige Sammentræffen af Trivialnavnene for Arter, henhørende til forskjellige Genera, kunde ikke berettigede senere Forfattere til at identificere denne Art med Linnés's. Forbes synes först at have sammenblandet denne nordatlantiske Form med Linnés's, fra Middelhavet udtrykkelig angivne Helix perspicua; han har siden fundet villige Partisaner for denne Anskuelse, fra hvilken selv Lovén ikke har formaaet at frigjøre sig. Sammenblandet er Arten da endelig ogsaa bleven med den betydeligt forskjellige M. glabra.

Dyret synes ikke lidet at variere med Hensyn til Farvning; Lovén angiver den som graa, sortstribet og gulplettet; Bouch. Chtrx. som grøn med mørkere Pletter; et Exemplar i Universitetets zoologiske Museum synes og at have været saaledes farvet¹⁾; Mtg beskriver den og som rødlig eller brun, undertiden endog næsten hvid. I Formforhold synes Arten derimod meget constant, idetmindste stemme saavel Mtgs som Bouchards og Flemings Angivelser om Fod og Vibrakler ganske overeens. Baade heri og i Skalforholdene adskiller denne Art sig saavel fra den foregaaende (M. tentaculata) som efterfølgende (M. perspicua). — Lovén angiver i sin korte Diagnose Skallen prydet med „fascia

¹⁾ Fra Canalen (dimens. long. $33\frac{1}{2}$, lat. 14, alt. 9mm.).

spirali, media, nebulosa"; hos de øvrige Forfattere omtales intet Sligt; muligviis forekomme saadanne Baand hos flere Arter af denne Slægt, dog oftest vel ikkun som individuelt, ikke som specifikt Mærke. — G. B. Sowerby gjorde (Z. J. I. (1825.) p. 427.) opmærksom paa den Tilfældighed, at der mellem 12 af ham undersøgte Exemplarer kun fandtes 2 Hanner.

Arten synes at have Udbredning tilfældeds med den foregaaende; Mtg har den fra Kysten af Dorset- og Devonshire samt Weymouth; Forbes fra Man („very rare"); Fleming og Turton fra de skotske, ligesom Thompson og Turton fra de irske Kyster; Bouchard fra Canalen, Lovén fra Båhuslehn og den norske Kyst¹⁾; speciellere Localitetsangivelser søges som oftest forgjæves, kun Mtg anfører den fra dyb Bund mellem Klipper; dens Bevægelser synes efter samme Forfatter ogsaa noget livligere end den anden Arts²⁾.

Wood angiver den fossil fra Cragformationen.

5. *M. perspicua* (L) Bgh. Tab. I. f. 5, 5*.

= *Helix perspicua*, L. S. N. ed. X. (1753) I. p. 775. Nr. 620.

Mus. Lud. Ulr. (1764) p. 673. Nr. 381.

S. N. ed. XII. I. 2 (1767) p. 1250. Nr. 712.

Gm. S. N. ed. XIII. VI. p. 3663. Nr. 451.

Schröter, Einleit. I. p. 175. Nr. 58. (nec Dillwynn).

Vitrina ampullacea, Chr. & Jan. ex. auctoritate Philippii (& Pfeiff.)³⁾.

Sigaretus perspicuus, Ph. en. moll. Sic. I. (1836) p. 165. t. X. f. 1. a, b, c.

Coriocella perspicua, Ph. I. c. II. (1844) p. 142. (excl. syn. e Mtg & Flem.).

Animal pallio subovali, supra convexo, colore magnopere ludenti; (plica respiratoria mediana). Podario oblongo, postice acuminato, apice obtusato; vibraculis gracilibus, attenuatis.

Testa obovata, convexa, fragilissima, lactea, diaphana, laevis, anfractibus ultra 3; spira ad $\frac{1}{4}$ longitudinis partem sita, prominente, acutiuscula, anfractibus ultra 2; apertura ampla, ovata, patente usque in fundum.

Dimens: long: lat. = 1 : 0,7 (?).

(ex figg. et descript.). Bgh.

¹⁾ Dersom den i Mac Andrews Fortegnelse over Mollusker fra Vigobugten (Ann. & mgz. N. H. 2 S. III. (1849) p. 512) omtalte *Sig. perspicuus* („animal of bright orange colour") hører herhid, vil denne Art saaledes ogsaa være bekjendt fra den nordlige Kyst af Spanien. Dr. Beck har meddeelt mig, at der mellem en Samling af portugisiske Mollusker, samlede ved Setubal og ham meddeelte af vor Gesandt Olinto dal Borgo, ogsaa befandtes 3, men næsten knuste Exemplarer af en med denne identisk eller aldeles nærstaaende Art.

²⁾ Asbjørnsen (Bidrag til Christianiafjordens Litoralfauna. 1853) fandt hverken denne eller foregaaende Art.

³⁾ og efter Originalexemplar, Dr. Beck meddeelt af Christophori.

Skjönt jeg, maaskee mere end nogen Anden, kunde være villig til at indrømme, at Intet med den mindste Sikkerhed lader sig udlede af de Data, der forligge Videnskaben til Lösningen af de kritiske Spørgsmaal, der knytte sig til denne Art, har jeg dog ikke troet at burde undlade at forsøge at ordne den saa vanskelige og labyrinthiske Synonymi og har saaledes fra denne Art fjernet flere andre Former, der som Synonymer vare bragte ind under samme. Den Tid vil formodentlig ikke være fjern, da Midlerne ikke mere ere forhaanden til efter Originalstykker at faae disse under Omtale komne Arter bestemte, og samme maatte da dele Skjæbne med de ikke faa, som Videnskaben dog tilsidst nödes til at udstryge som ubestemmelige; skulde disse Bemærkninger derfor være saa heldige endog blot at vække Tilretteviisning fra dem, hvem Midler til Spørgsmaalets Lösning maaskee staae til Raadighed, da skal Forfatteren ikke ansee den Tid for spildt, som de anstillede Sammenligninger og Sammenstillingsforsög have optaget, og heller ikke fortryde disse i og for sig lidet interessante Undersögelser. Men i alle Tilfælde vil det Foreliggende staae som et advarende Exempel endnu — om flere iövrigt behövedes — paa de Fölger, som ufuldstændige Undersögelser afstedkomme, og de Gjenvordigheder, de volde kommende Iagttagere.

Denne Art blev först, men uden Angivelse af „Habitat” opstillet i 10de Udgave af Syst. Nat., optoges dernæst med noget mere udfört Beskrivelse i Mus. Lud. Ulr., hvorfra den næsten uforandret, dog med tilföiet Angivelse af „M. mediterr.” som Hjemstavn, gik over i 12te Udgave af Syst. Nat. Beskrivelsens Udtryk hos Linné ere idetmindste saa tydelige, at den vistnok med Bestemthed kan synes at være forskjellig fra de ovenfor beskrevne Arter, saa at senere Forfatters (Forbes, Lovén) Identification af denne med en af de nordiske, Montaguske Arter maa ansees for uberettiget. Hvilken af de middelhavske Arter Linné har havt for sig i denne, lader sig vanskelig med Sikkerhed afgjöre; de ere alle „in apicem usque perspicuæ”; Linné angiver ikke Vindingernes Antal, man kan kun see, at der have været flere, og den ene delle Chiaje'ske Art (Sig. Adansonii, d'Ch.) kan saaledes ikke höre herhid, ligesom den fölgende mere flade Form heller ikke kan antages at have foreligget Linné („convexa.” L.). Uagtet baade Fig. og Text hos Philippi angive et „spira acutiuscula”, har jeg dog meent at kunne drage hans Sig. (Corioc.) perspicua ind under denne. — Sig. Audouini, Cantr. kunde muligviis ogsaa falde sammen med nærværende Art; Sig. flavus og Morelli, d'Ch. ere derimod sikkerligt forskjellige.

Dersom det er den Philippiske Art, da er den meget lidet constant i sin Farvetegning. Philippi vil have seet den cinnoberröd, besprængt med smaa graa Pletter og med en större violet Plet paa hver Side, ligesom han ogsaa har truffet den mere eller mindre höit-orangefarvet med hvide Pletter, eller musegraa med mørkegraa Pletter, eller gråaguul, eller endelig aldeles gul.

Arten synes at forekomme langs ned Italiens Vestkyst; Philippi har den fra Neapel, hvor den skal være ulige sjeldnere (vel formedelst forskjellig Dybde og Beskaffenhed af Havbund) end ved Palermo. Fossil vil Ph. have truffet den i „Basalttuff“ ved Militelli, ligesom og i „Kalksteen“ ved Palermo.

Det er til denne Art, jeg har troet at kunne henføre de fleste af de faa Exemplarer af Marsenier, jeg har kunnet anatomisk undersøge; med Hensyn til deres Formforhold, da vare disse saaledes, som de ere angivne i Diagnosen og den ovenfor givne anatomiske Beskrivelse; Gjællefurens ydre Ende ligger i Middellinien eller lidt over mod höire Side. Exemplarerne (som Prof. Eschricht havde forskaffet sig i Celta) havde været meget længe opbevarede; de forefundne Formforhold kunde saaledes blive af muligviis meget liden Betydning; her tilsættes derfor en nöiagtig Skalbeskrivelse:

T. ambitu oblique-obovata-subelliptica, supra sat convexa, infra planata, anfractibus paucis, fere $2\frac{1}{2}$, rapide evolutis; diaphana, nitida, alba, incrementis confertis inaequalibus subtiliter striata.

Dim. long: lat: alt: = 1 : 0,7 : 0,35.

Ang. apic. c. 112° . Pondus 40 milligr.

Spira brevis, lateralis, margini postico testae approximata, prominens, convexa, apice vix acutiusculo, fere digyra, basi altitudinem ter saltem superans; partem quintam totius diam. longitud. testae occupans similique spatio a margine testae postico remota; parte nucleali obtusiuscula, sub lente subrugato-striata, linea impressa irregulari sigmoidea simul distincta; reliqua spirae parte turgidius-convexa, sutura simplici filiformi ab anfractu ultimo defensa. — Ultimus anfractus ambitu obovato, antice parum dilatatus, nothaeo medio turgidior, suturam versus et labrum sensim minus convexe descendens, ad latus sin. rotundate incurvatus; plagulis incrementi oculo nudo inspectis inaequalibus, interdum plicaeformibus; lineis spiralibus 3, suturae subparallelis, ab illaque parum remotis, 2 approximatis magis conspicuis, a margine labri versus mediam testam tendentibus. — Apertura ampla, ovalis, in spiram usque patula (long: lat. = 3 : 4.); pariete int. aperturae striis subtilioribus concolore, nitido. Margo columellaris tenuis, simplex, leviter arcuatus cum flexura leviori in marginem anteriorem abiens. Labium tenue, simplex, arcuatum.

Periostracum tenuissimum, nitidum, pallide flavescens.

[Dimens. specim. max. diam. long. 12, diam. transv. maj. 9, alt. $5\frac{1}{2}$ mm] Tab. I. f. 5*.

6. *Kindelanina (Mich.)*, Bgh. Tab. V. f. 6.

= Sigaretus Kindelaninus. Michaud. „Bull. Soc. Linn. de Bourd. II. (1828) p. 119.
Tab. adnexa f. 1—2.” Ferr. Bull. univ. Sc. nat. XVII. (1829) p. 308¹⁾.

Velutina Kindelaniana. Mich. et Potiez. catal. de Douai. I. (1838.) p. 508. Nr. 2.

Animal ignotum.

Testa subovalis, depressa, inferne fere plana, substriata, pellucida, albida, anfractibus 3. Spira minima, subobliqua, mamillata, $\frac{1}{4}$ diam. transv. min. testae occupans, anfractibus 2 minimis convexiusculis, apiculo ipso non prominente cum plus quam $\frac{1}{3}$ diam. longitudin. margine post. distat. Ultimus anfractus subrotunde-ovalis, sinistrorsum rotundate incurvatus, dextrorsum deplanate descendens, praesertim versus spiram et antrorsum depressus, in latus dextrum spirae continuatus; striis incrementi distinctioribus notatus (et lineis impressis 2 spiralibus fere evanidis). Margo columellaris simplex cum sinu leviori in marginem anteriorem abiens. Periostracum tenuissimum.

Dimens. long: lat: alt. = 9: 7: 3 (mm).

Bgh.

Forsaavidt denne Art ikke er blevet overseet, er den af Forfatterne bleven inddraget som Synonym under *H. perspicua* (L.), fra hvilken den sikkerligt er forskjellig. Den udfærdigede Skalbesevrielse og medfølgende Figur grunde sig paa et Originaleremplar, givet Dr. Beck af Michaud og hidbragt fra Agde; det befinder sig i Chr. VIII's Conchyliensamling og har været saa meget vigtigere, som Michaud's „Diagnose”²⁾ just ikke særdeles godt skal lede Bestemmelsen af den Art, han har havt for sig.

Arten er fra Middelhavet; den er funden ved Agde og Michaud meddeelt af Recluz jun. Den skal desuden være taget ved Æen Ré (Rochelle) af A. d'Orb., og ligeledes ved Æen Aix (Rochelle) af Rang.

7. *M. stomatella (Risso)*, Bgh. Tab. V. f. 7, 7*.

= Sig. stomatellus. Risso, hist. nat. de l'Eur. mérid. IV. (1827.) p. 252. t. X. f. 152³⁾.

Sigaret. Rang, manuel. t. 5. f. 4, 5, 6.

1) „T. ovato-oblonga, convexa, pellucida, albida, longitudinaliter obsolete-striata; anfractibus binis, postremo maximo; apice prominula, obtusa; apertura concava, umbilico nullo. larg. 10 à 12, long. 15 à 18mm.”
Mich.

2) Med Originalbeskrivelsen og Figurerne i Actes de Bourd. har jeg ikke kunnet sammenligne; II Bind af denne Serie findes neppe i Kjøbenhavn.

3) „T. subauriformi, oblonga, nitida, glaberrima, pellucida, epidermide succinea, intus margaritana. long. 0,01.

avec l'animal dégradé.”

Risso.

Pallio subovali, domato, tuberculoso, colore valde variabili; podario elongato; vibraculis filiformibus, longioribus.

T. oblongo-ovali, supra modice convexa, inferne leviter excavata, substriata, nitida, pellucida, anfractibus fere 3. Spira minuta, paullulum prominente, submamillata, obliqua, anfractibus 2, $\frac{1}{3}$ diam. transv. min. testae occupante; apiculo cum $\frac{1}{3}$ diam. longitud. margine posteriore distante. Ultimo anfractu oblongo-ovali, superne modice convexo, parte ventrali inferiore valde angusta. Margine columellari cum sinu fere antico. — Periostraco lutescente.

(ex figg. (Rangii)). Bgh.

Denne Art, som aldeles ikke omtales af Philippi, synes d'Ch. at ville inddrage under sin *H. neritoidea*, nærmest vel fordi samme er i Besiddelse af det gulige Periostracum, som Risso angiver for denne Art; baade ved selve Dyrets og Skallens Formforhold ere disse 2 Arter imidlertid meget forskjellige. Rimeligviis falder Rang's Sigaret sammen med denne Risso's Art, uagtet Afbildningen af denne sidste synes at angive en mere langstrakt Form; den i Rang's manuel afbildede er vel den samme, han har omtalt i et Brev til Ferussac (Bull. XIX. Octbr. 1829. p. 147) og om hvis Ustadighed i Farvetegning han gjør omtrent samme Bemærkninger, som Philippi ved en af de foregaaende Arter; Rang mener endogsaa, at den skifter Farve 3—4 Gange i sit Liv.

Ogsaa denne Form er fra Middelhavet; Risso fandt den „sous les cailloux du rivage; printemps”; Rang opfiskede den ved Cadiz.

S. M. Rangii, Bgh.

Sp. aff. Sig. Kindelaninus, Mich.

Som saadan omtaler Rang en Form fra St. Thomas (Antillerne); cf. Férussac, Bull. un. sc. n. XVII. (1829.) p. 309. Hverken Dr. Hornbeks eller Mag. Ørsteds vestindiske Samlinger indeholde nogen Marsenieform, om hvis Forekomst ved Antillerne heller Intet var dem bekjendt.

9. M. Audouini (Cantr.), Bgh.

= Sig. Audouini. Cantr. diagn. (1835.) p. 15.

Nouv. Mém. de l'acad. roy. de Brux. XIII. (1840.) pl. IV.
f. 1, 2 (animal).

„Cette coquille diffère de la Sig. stomatellus, Risso, qui est le *H. pellucida*¹⁾, L., Gm. par les grosses bosses, qu'on trouve sur son manteau, par sa couleur grise, les

¹⁾ skal vel være: *perspicua*.

bosses seules étant isabelle pointillées de brun foncé et par sa coquille, dont la spire est plus saillante. Sa taille est aussi moins forte.”

Aud.

Denne Art synes efter den givne Afbildning af Dyret virkelig at kunne være forskjellig fra *M. perspicua*; ingen Afbildning af Skallen er bekjendtgjort, og saaledes lader noget Sikkert sig neppe sige om denne Form, som af Audouin er funden i Lyonnerbugten og af Cantr. i Adriaterhavet.

10. *M. zonifera*, Bgh. Tab. V. f. 8.

Animal. Pallium subovale, supra modice convexum leviter nodosum; podarium oblongatum, postice acuminatum; vibracula gracilia, elongata. (Plica respir. fere mediana).

Dimens. long: lat. = (c.) I: 0,7.

Longit. ex. 22^{mm}.

Testa e lateribus subcompressa, oblique oblongo-subovalis, supra turgide convexa, infra excavata, sub periostraco firmiori sordide-flavescenti subnitida, albida, striis incrementi subtilibus notata; anfractibus 2^{1/2}.

Dimens. long: lat: alt. = 1 : 0,8 : 0,48. (12^{1/2}, 10, 6^{mm}).

ang. apic. c. 128°. Pondus c. 45 milligram.

Spira lateralis, minuta, prominula, convexa, obtusa, margini testae posteriori approximata, basi circiter $\frac{1}{3}$ diam. transv. min. testae occupans, altitudine triplo latior, anfractibus fere 1^{1/2} convexiusculis, laevigatis; apiculo nucleali ipso ad $\frac{5}{6}$ diam. longitud. sito, subprominulo. — Ultimus anfractus ambitu oblique obovato, antrorsum paullum dilatatus, nothaeo turgide convexus, parte ventrali inf. excavatus; striis incrementi gracilibus. Sculptura ultimi anfractus caeterum sat distincta, e striis spiralibus circiter 7, unaquaque sub lente inspecta e 3 lineolis, fundo punctis remotioribus impressis exaratis, composita; stria spirali suturae propiore fortiori, in spiram continuata. — Sutura profunda, simplex. — Apertura ampla, peritremate ovali, latitudine duplo longior; pariete int. aperturae striis incrementi lineisque spiralibus pellucetibus distincto. — Marg. columellaris tenuis, simplex, profunde arcuatus cum sinu obsoletiori incisus.

Bgh.

Denne Art er begrundet paa eet Exemplar, jeg forefandt mellem de andre, som Prof. Eschricht havde erholdt ved Cette. Det var temmelig stort, større end de andre; det var en ♂ og lignede i sine almindelige ydre Formforhold næsten ganske hine; Gjællerne vare forholdsviis noget større (og Striberne paa Kappens Underside hvide). Skallens Form — den var ligesom noget sammentrykket fra Side til anden med langt bagtil lig-

gende Spir —, Hvælvelthed (og ganske eiendommelige Sculptur) synes at berettigge Opstillingen af samme som en ny Art.

11. *M. neritoidea* (d'Ch.), Bgh. T. V. f. 9, 9*.

= *Helix neritoidea*, d'Ch. Mem. III. (1828.) p. 215 & 226. (excl. syn.) t. 47. f. 5 (10, 11, 18, 19, 20, 21.).

„Testa subauriformi, albescente, solida, fibrosa, epidermide oblecta; apertura ovali; spira compacta, subprominula; umbilico semitecto.”

d'Ch. p. 226.

„Conchiglie solida, bianca, intermedia fra l'Elice, la Nerita e l'Aliotide, allungata, bianca con l'apertura ovale; la spira a 2 girate, quasi fibrosa a traverso, ricoperta da sottile pellicola od epidermide, la esterna gialliccia, e la interna perlacea.”

d'Ch. p. 215.

Af alle de d'Chiajeske Arter er denne vel den meest tvivlsomme, hvis berettigede Henførelse endogsaa til denne Slægt muligt kunde drages i Tvivl; men en *Stomatia* (*Cryptostoma*) er den i alle Tilfælde ikke (s. ovf. II. Afsnit); d'Ch. siger udtrykkeligt „il pallio nasconde nel suo interno la conchiglia, che all'esterno ne trasparisce.” Hvad det er for en „lungo ed acuminato cirro”, som omtales ragende frem fortil, er af Texten ikke klart og bliver ved Figuren ikke stort tydeligere; for Penis skulde man ogsaa efter dens Plads ikke vel kunne antage den; dog kan d'Ch. jo ligesaa godt have mistydet Penis som Montagu ved „*Bulla haliotoidea* (cf. Test. Britann.). Da denne Dyreform — netop samme gaadefulde Appendix fræregnet — imidlertid har alle denne Slægts (ydre) Characterer, har jeg ikke taget i Betænkning at opføre den her.

Dyret er af blegguul Farve, den Skallen indesluttende Deel af Kappen blaaplettet, med uregelmæssige næsten confluierende Pletter; Skallen synes at springe meget stærkt frem mod Overfladen; Fodens forreste Deel er temmelig afsnøret (og ligesom udtrukket i et Par Örer); Foden derhos meget langstrakt og skarpt tilspidset.

Til denne Art, som af d'Ch. er anatomisk undersøgt, har jeg troet at kunne henføre et af de ved mig anatomerede Exemplarer; dettes ydre Formforhold stemte meget med de andre Arter, dog var Foden noget mere tilspidset (i Overeensstemmelse med den af d'Ch. givne Figur); Conchylien lignede mere den af denne end af nogen af de andre Middelhavsarter; muligviis vilde Sammenstillingen af denne med den d'Chiajeske dog kunne vise sig urigtig; her følger derfor en udførligere Beskrivelse af den undersøgte Skal:

Testa oblique semiovata, supra turgide convexa, infra excavata; tenera, levis, sub periostraco tenerrimo nitida, margaritaceo-submicans (in specimine sp. vini asservato locis denudatis fere opaca), subdiaphana, pure alba, plagis incrementi obsoletius subplicata; anfractibus 2½ vel paullo ultra.

Dimens. long: lat: alt. = 1 : 0,8 : 0,6.
 (Ang. apic. c. 130°). Ponder 35 milligr.
 (long. spec. 10^{mm}.)

Spira lateralis, subpostica, minuta, prominula, convexa, obtusa, basi circiter $\frac{1}{3}$ diam. transv. min. testae occupans, altitudine triplo latior; anfractibus $1\frac{1}{2}$ nuclealibus convexiusculis laevigatis, sat nitidis, margaritaceo-opalinis: apiculo subimmerso, obsoletius subumbilicato (quod tamen oculo armato modo observaveris); ultimo spirae anfractu postice turgidiore, antrorsum versus suturam magis complanato, apiculo ipso cum $\frac{1}{6}$ totius diam. longitud. a margine post. remoto. Ultimus anfractus ambitu oblique ovato, antrorsum parum dilatatus, nothaeo supra medium turgide-, suturam versus paullum-convexus, sinistrorsum sat abrupte incurvatus, inferne subexcavatus, subreflexuosus, ad marginem columellarem (postice) semiteres, intortus, in spiram umbilicalem per aperturam ampliorem descendens; ad marginem labri subeffusus. Plagae incrementi labri margine ant. parallelae, e sutura procedentes, antrorsum parum convexe arcuatae adscendunt ultra mediam testam ibique in arcum minorem recurvatae deflectuntur et descendunt columellam versus; in parte posteriore testae et ad latus sin. paullo magis conspicuae, confertiores, nonnihil regulares et spatio subaequali remotae apparent; antrorsum versus marginem labri sensim obsolescunt; lente inspectae formam habent plicarum rotundatarum lineisque subtilibus incrementi obsolete striatarum. Lineae vel impressiones sensu spirali geminae, suturae parallelae, in parte antica ultimi anfractus conspiciuntur. Sutura simplex, filiformis, sat profunda. Apertura magna, ampla, peritremate subelliptica, latitudine duplo longior, postice sat-, antice modice rotundata, lateribus parum arcuatis fere parallelis; paries int. aperturae pliculis inaequalibus pellucetibus, nitidus, concolor. Margo columellaris tenuis, simplex, sigmoformiter tortus, pone in fundum spirae anfractibus $1\frac{1}{2}$ conspicuis descendens, antrorsum oblique truncatus cum margine anteriore jungens. Labrum tenue, simplex, subacutum, basi ad suturam paullulum recedens, inde subarcuatim adscendens, rotundatim in marginem anteriorem parum arcuatum abit. Periostracum tenuissimum, adpressum, laeve, nitidum, pallide flavicans (deciduum).

12. *M. Adansonii* (d'Ch.), Bgh. Tab. V. f. 10.

{ = Sig. Adansonii, d'Ch. pl. 47. f. 3, 4.
 { H. haliotoidea, Sigareto. d.Ch. Mem. IV. p. 203 (excl. synonym.).
 (?) Sigaret. Cuv. Mém. moll.

„Testa auriformi, dorso depressa, transversim undulato-striata, albida; spira retusissima; apertura valde dilatata; umbilico tecto.”

„Conchiglie fragile, sottile ampliata piana anteriormente e rivolta verso la testa dell' molusco, posteriormente offrendo l'abbozzo di spira ad una sola girata, e donde vanno a finire le fibre ellitiche e paralleli. La suddetta conchiglia trovasi nella duplicatura del pallio dell' animale.”
d'Ch.

Denne d'Chiajeske Art, udmærket ved en flad Skæl med een eneste Vinding i det langt bagtil liggende Spir, er ikke mindre tvivlsom end de nærmest foregaaende. Efter Sammenligning af de d'Chiajeske og Cuvierske Figurer skulde det næsten synes at være denne Art, af hvilken Cuvier i sine Mémoires har givet en Anatomi; d'Ch. angiver selv denne Art som anoteret af Cuvier; hvis, som anført, andre Grunde iøvrigt ikke havde foreligget, skulde jeg neppe ellers have lagt nogen Vægt paa dette d'Chiaje's Citat, der muligt kunde være af samme Vægt som saa mange af hans andre, tilmed da Undersøgeren samtidigt kan finde denne Form stemmende med sin *Helix littorina* (som synes at være en lille *Paludina*form) endogsaa i Mundens Beskaffenhed.

Dyret af denne Art er hvidt med svagt rødligt Skjær. d'Chiaje havde sine Exemplarer fra Castello dell' uovo.

13. *M. Morelli* (d'Ch.), *Bgh. Tab. V. f. 11.*

= Sigar. Morelli. d'Ch. Mem. V. t. 62. f. 1-4.

Efter Afbildningen (Text mangler) er Kappen glat uden Vorter, eensfarvet af en Farve, staaende mellem Blodrødt og Kastaniebruunt; Undersiden af Dyret er i det Hele noget blegere, Midten af Foden guulagtig. Foden er næsten jævnbred overalt, kun heelt bagtil spidst-tilløbende; Skallens Omrids tegner sig gennem Kappen meget tydelig udvendigt.

Muligviis er ogsaa denne Art kun en var. af *M. perspicua* (L.), saaledes som Scacchi og efter ham Philippi antage; da d'Ch. ikke har nogen Art med det Linnéiske Navn, er det næsten rimeligt, at en af hans Arter maa falde sammen med den hyppigst forekommende Form, *M. perspicua*.

14. *M. flava* (d'Ch.), *Bgh.*

= Sig. flavus. d'Ch. V. (ined.). t. 77. f. 10.

Afbildningen (hvored denne mærkeligt udprægede Art allene er bekjendt) viser den grøn orangeokker med mørkere Farve paa Kappen samt 2 Rader Pletter og Prikker af mere intens Farve og tillige mørkere i Bunden. Gjællehalvcanalen er meget stor og Penis stærkt udviklet. Skallen er ikke aftegnet, og da 5te Bind af d'Ch's Mem., som skulde oplyse de sidste Plader, ikke er udkommet, mangler en authentisk Beskrivelse af Arten

Den kan vel ligesom den foregaaende antages stammende fra Bugten ved Neapel.

15. *M. Ophione (Gray), Bgh.*

= *Lamellaria ophione*, Gr. Proc. zool. soc. 1849. p. 169.

„Shell-entirely enveloped by the animal, when alive — oblong elongate, pellucid, white; spire very short, conical; whorls convex, last whorl very large, convex, rather iridescent; aperture ovate; pillar lip curved, slightly reflexed.” Gray.

Hab. „Auckland, New Zealand.” (2 Ex. fra Major Greenwood).

16. *M. Grönlandica (Möller), Bgh. Tab. V. f. 12.*

= *Sigaretus? Grönlandicus*, Möller, ind. mollusc. Grönl. 1842. p. 10.

„Animal ovale, superne convexum; pallio ampliori, diaphano, albo, arcu spadiceo, ex punctis confertis composito supra partem testae posteriorem, et maculis duabus symmetricis spadiceis itidem punctatis supra partem anteriorem testae ornato; antice et in latere dextro profunde sinuato; pede parvo; capite magno et lato; tentaculis ad basin exteriorem oculigeris.

Testa ovato-depressa, imperforata, tenui, laevi, alba; anfr. vix 2, transversim subtiliter striatis; spira depressa; apice obtuso; sutura profundiori; ultimo anfractu, qui paene totam testam efficit, impressionem annularem pallii externe offerente.”

Möller.

Den ovenfor ordret citerede Beskrivelse er af den Art, at det, hvis der (som rimeligt) skulde forefindes flere Marsenier ved Grönland, vel kunde blive meget vanskeligt idetmindste efter Skallen at bestemme, hvilken Art Forfatteren har havt for sig. I den Universitets-Museet skjænkede Möllerske Originalsamling synes denne Form at mangle; jeg kan saaledes Intet tilføie til den ufuldstændige Möllerske Beskrivelse.

Dr. Beck overlod mig til Afbenyttelse en Originaltegning af en „*Marsenia grönlandica*, Beck” (fra Grönland), til hvilken han imidlertid ingen Beskrivelse eller Diagnose kunde finde; Originalstykket for denne Tegning, som skal befinde sig i Christian VIII's Conchyliesamling, har jeg der forgjæves søgt; Dr. Beck kunde ikke mindes, om det var Möller's *S. grönlandicus*, den i Tillægget til Möller's Piece p. 23 omtalte Form¹⁾ eller endelig en ny Art.

¹⁾ „5. *Gasteropus extus nudus*, corpore subgloboso, laevi; ore proboscidiformi; tentaculis duobus, crassiusculis. Diam. 5^{mm}. — Fortasse ad genus *Coriocella* numerandum. Invenit et benigne communicavit Holbölli. Unicum individuum dissecare nolens de praesentia et forma testae internae incertus sum.” Muligviis er denne Form snarest en *Onchidiopsis* ligesom den følgende Nr. 6. (som er = *O. grönlandica*, mihi.).

17. *M. translucida* (Blv.), Bgh.

= *Sigaretus translucidus*, Blv. Dict. sc. nat. T. XLIX. p. 111. Nr. 6.

„Coquille ovale, subcirculaire, fort mince, translucide, lisse, à tortillon spiral assez saillant; à spire interne visible jusqu' au sommet; de couleur subcitrine, ou d'un blanc légèrement jaunâtre. long. 1½''." Blv.

Atter her møde vi en aldeles ufuldstændigt beskrevet Art, som ikke heller synes senere nogetsteds omtalt.

Blv. bemærker, at den er en „tydelig indvendig Skal, vanskelig at skjelne fra *Vitrina*.”

Om dens Hjemstavn vides Intet; Blv. fandt den uden Angivelse af saadan i Duc de Rivoli's Samling.

†

Fossile Arter:

18. *M. depressa*, Wood. Tab. V. f. 13.

Wood. Ann. & mgz. IX. (1842.) p. 528. pl. V. f. 8. 9.

Morris, brit. fossils. p. 150.

„Shell depressed, subtrapezoidal; anter. lip much expanded; inner replicate, lower part slightly projecting; lines of growth visible. — Diam. 1/8 of an inch.”

Wood.

Arten adskiller sig ved sin mere rundagtige og nedtrykte Form, sin mere udbrede Yderløbe og Fremragningen af den nedre Deel af Underløben fra den ogsaa i fossil Tilstand forekommende *M. producta*, Leach (s. ovf.), og kan paa ingen Maade betragtes som opstillet paa Ungerne af denne Art.

Wood havde seet og undersøgt 2 („unge?") Exemplarer, som vare tagne i Crag-formationen ved Sutton.

Subg. 2. *Chelyonotus* (Sw.), Bgh.

(Hertil Tab. V. B.)

= *Sigaretus* sp., Q & G.

Coriocella Blv. Dict. sc. n. T. XXXII. (1824.) p. 259.

Man. de malac. (1825.) p. 466.

E. m. Hist. nat. des vers, cont. par Dh. II.

Rang, Mke, Cuv., Sw., Sow., Gr.

Chelinotus (rectius Chelyonotus), Sw. treat. of malac. 1840. p. 355.

Sow.

Animal. Pallium incrassatum, margine antico medio productum, bifidum.

Ophthalmophoria subproducta.

Penis teres, apice subincrassatus.

Podarium angustum (vix tertiam partem pallii aequans).

Bgh.

Denne Underslægt, som i Skalform fuldkommen stemmer overeens med de egentlige Marsenier, afviger fra disse sidste ved Dyrets almindelige Formforhold. Kappen er i det Hele tykkere, fortil tillige i Middellinien udtrukken i et Par tydelige Lapper; man skulde antage, at det maatte være Forenden af den til Gjællehulen förende Halvcanal som paa denne Maade var udviklet; dette synes imidlertid ikke at være Tilfældet, idet Quoy og Gaimard's Fig. formentlig angive Gjællecanelen forløbende over mod venstre Side. Penis er lang og trind, altsaa af en ganske anden Form end hos den foregaaende Gruppe, med hvilken den iøvrigt i de anatomiske Forhold synes at stemme overeens. Foden er forholdsviis smallere end hos de ægte Marsenier. Tandforholdet hos Chelyonotusgruppen synes ligt det hos den foregaaende; med Hensyn til Tilstedeværelsen af kun een Gjælle, da have vi ovenfor (s. II. Afsnit) udtalt os om Sandsynligheden af en Unöiagtighed i lagttagelsen.

Denne Gruppe tæller hidtil kun faa Arter og alle kun fra den tropicale Deel af det indiske Hav.

Paa den Form af denne Afdeling, som först blev bekjendt, Ch. nigra, opstillede Blv. Slægten Coriocella; samme var da imidlertid ikkun repræsenteret ved et mutileret Dyr, og den udhævede Slægtscharacter, Manglen af Skal, blev derfor ikke holdbar; Slægten er da saaledes siden bleven forkastet eller som Synonym draget ind under det foregaaende Subgenus; i seneste Tid har Lovén fremdraget denne Benævnelse for de typiske Marsenieformer, altsaa for vort Subgenus Marsenia; Vilkaarligheden i en saadan Fremgangsmaade have vi ovenfor omtalt (s. I. Afsnit). For at undgaae fremtidig Forvexling have vi ogsaa her udelukket den Blainvilleske Benævnelse, da samme — siden den af Cuv. og Gr. foretagne Rectification — af senere Forfattere er bleven benyttet for forrige Gruppe; istedenfor samme have vi bragt det Swainsonske Navn i Anvendelse. Swainson har iøvrigt (indenfor „Chelinotusgruppen (sensu latiori) (med Velutina!) sideordnet Slægterne Coriocella og Chelinotus; for hiin sætter han C. nigra, for denne Sig. Tonganus som Typ; begge Arter tilhøre imidlertid een og samme Slægt.

1. Ch. Tonganus (Q. & G.), Bgh. Tab. V. B. f. 1.

= Sig. Tonganus. Q. & G., voy. de l'Astr. Moll. p. 217. t. 66. f. 4—8.

Chel. Tonganus. Sw. treat. p. 355.

Animal. Pallium incrassatum, ovale, molle (in speciminibus sp. vini asservatis corninum), superne convexum, tuberculatum e tuberculis majusculis rotundatis vel angulatis (hexagonis) prominentibus; processibus anticis acuminatis, apice truncatis. Vibracula abbreviata, incrassata, approximata. Podarium postice subangustatum, apice rotundate-obtusatum. — Color aterrimus, velutino submicans; radix podarii rufestacea.

Dimens. long: lat. (: alt.) = 85 : 47 (: c. 27)^{mm}.

(ex. figg. Q & G.).

Testa fere ovalis, trigyra, supra convexa, infra levissime excavata, nitide-albida, pellucida, striis incrementi subtilius notata; periostraco tenuiori, sordide-flavescenti.

Dimens. long: lat: alt. = 1 : 0,714 : 0,428 (28, 20, 12^{mm}). ang. apic. = c. 125°.

Spira lateralis, pone medium sita, obliqua, parva, acutiuscula, basi circiter $\frac{1}{3}$ diam. transv. min. testae occupans, altitudine basi triplo latior; anfractibus 2 convexiusculis, laevigatis; apiculo nucleali ipso cum $\frac{1}{4}$ diam. longit. margine posteriore distat.

— Ultimus anfractus ambitus fere ovalis, nothaeo convexus, ventre levissime excavatus. — Sutura parum profunda. — Apertura ampla, obovata, peritremate simplici; long: lat. = 1 : 0,77272... (22,17^{mm}); pariete int. aperturæ laevi, nitido, lineis incrementi pellucetibus. — Labium columellare postice planulatum cum margine collumellari tenui postice breviter-efflexo; sinu columellari subobsoleto.

Bgh.

Det af Q & G. afbildede Exemplar er en Han; Penis er meget stærkt udviklet, mod Spidsen tiltager den temmelig pludselig, ikke gradviis i Tykkelse; ogsaa her var Spidsen af ductus ejaculatorius udkrænget.

I Christian VIII's Conchyliensamling (af Hs. Majestæt Kongen nu skjænket til Staten) findes 2 Exemplarer af denne Art, hvilke Dr. Beck havde erholdt i Paris, hjembragte med Astrolabe. De stemme med Hensyn til absolut Størrelse saavel som i de enkelte relative Størrelsesforhold fuldstændigt med hinanden og ligeledes med den af Q & G. givne Figur; kun er Længdediameteren her relativ, og Størrelsen i det Hele noget betydeligere (Længde efter Fig. 42^{mm}, af vore Exemplarer 28).

Quoy og Gaimard opkaste det Spørgsmaal, om Blv. paa denne Form har opstillet ain Corioco. nigra; Gr. (fig. of mollusc. anim. IV. (1850) p. 76) identificerer disse 2 og tilfigemed dem Sigaret, Cuv. anat. de mollusques. Blv's Coriocoella synes aldeles forskjellig fra Q & G's Art; Cuv.'s Sigaret i Anat. de moll. er en heel anden, til foregaaende Sub-

genus henhørende Form, medens den i Règne animal afbildede fremstiller en, den Blainvilleske Form nærstaaende, men dog vel forskjellig Art.

Chel. Tong. blev af Q. & Q. taget ved Isle de France; de beskrives som meget apathiske og lysskye Dyr.

2. Ch. Mauritanus, Bgh. Tab. V. B. f. 2.

= Sig. Tonganus var. („Sigaret de Maurice”). Q. & G. l. c. p. 219. t. 66bis. f. 9. (testa).

Animal praegresso omnino simile.

Testa subrotunde ovalis, elevata, supra convexa, infra levissime excavata, flavescens-albida, pellucida, sublaevis, striis incrementi magis distinctis; anfractibus ultra 3.

Dimens. long: lat: alt. = 1 : 0,692 . . . : 0,576 . . (26^{1/2}, 18^{1/2} 15^{1/2}^{mm}).

Ang. apic. = c. 108°.

Spira sublateralis, paullum pone medium sita, magna, elevata, basi plus quam tertiam partem diam. transv. min. testae occupans; anfractibus ultra 2 convexis, laevioribus; apiculo nucleali ipso vix prominente cum plus quam $\frac{1}{6}$ diam. longitud. margine posteriore distante; anfractu penultimo (ultimo spirae) celeriter evoluto. — Ultimus anfractus supra convexus, antrorsum et praesertim spiram versus breviter descendens; cum incrementis antrorsum hinc fere plicaeformibus; parte ventrali lata, modice convexa. — Sutura sat profunda. — E margine anteriore ultra medium (sinistrorsum) extenditur vestigium pliculae, directione suturae fere parallelum (an rudimentum fracturae?). Margo dexter versus spiram leviter sinuatus cum sinulo. — Apertura ampla, fere ovalis; long: lat. = 5 : 4 (20, 16^{mm}); peritremate simplici. Paries int. aperturae laevis, subnitidus, cum lineis incrementi pellucens plicisque supra notatis distinctioribus. Margo columellaris antice cum sinuositate levi in marginem anteriorem abiens, postice per aperturam umbilicalem sat angustam in spiram profunde descendens. Periostracum tenuius, sordide flavescens.

Bgh.

Den her givne Skalbeskrivelse er begrundet paa et Exemplar i Christian VIII's Museum, et Originalstykke, Dr. Beck i Paris meddeelt af Mr. Rey og hjembragt ved Dr. Ke-raudren; det stemmer ogsaa saa temmelig med den af Q. & G. givne Figur.

Arten synes ved sin Skal, der er meget høiere end hos nogen anden Marsenia-Art, forskjellig fra foregaaende og er sikkerlig ikke nogen blot Varietet af samme, uagtet at Dyret i Form og Farve fuldkommen skal ligne Chelyonotus Tonganus. Exemplarer af denne Art bleve af Q. & G. tagne paa Rheden af Port Louis paa Mauritius; de levede paa flere Favnes Sandbund og omtales ligeledes som meget sløve og næsten immobile.

3. Ch. Cuvieri, Bgh.

= Sigaret, Cuv. R. an. ed. I. T. II. t. XI. f. 4.

ed. II. T. III. (p. 90). t. 14. f. 4. (nec anat. de moll!)

Pallio ovali, subconvexo, irregulariter nodoso, antice in lobulos duos breviores producto.

Bgh.

Muligviis er denne hos Cuvier maadeligt nok afbildede Form kun et ved Indvirkning af Spiritus forandret Exemplar af *Coriocella nigra* (Blv.); dens hele Form samt stærkt knudede Rygside turde maaskee dog snarere angive en forskjellig Art; Bugsiden er ikke afbildet, og vor Kundskab til den supponerede Arts Formforhold saaledes kun meget ringe.

Den maa vel formodes at stamme fra de samme Localiteter som andre Arter af denne Gruppe.

4. Ch. niger (Blv.), Bgh.

= *Coriocella nigra*, Blv. man. de malae. p. 466. pl. XLII. f. 1.

Guer. Cuv. Iconogr. Moll. t. 15. f. 12, 12a.

(Blv.), Gray. zool. of Cpt. Beechy's. voy. Moll. p. 193.

(excl. syn. e Cuv. anat.).

Pallio ovato, laeviusculo, lateribus late expanso, medio leviter convexo, processibus medianis abbreviatis. Vibraculis brevioribus; podario parvulo, ovali.

Testa fere membranacea, viridula.

(ex figg. & descript.). Bgh.

Blv. opstillede denne Art paa et Dyr fra Havet om Isle de France; Skallen var i det ham foreliggende Exemplar udfaldet, og dette forledede ham til Opstillingen af en ny Slægt (*Coriocella*) indenfor „Chismobranchiernes" Orden. Cuvier og Gray (see I. Afsnit) bemærkede allerede hiin Blainville's Feiltagelse og angive Skallen som „tynd, hornlignende, næsten hudagtig som hos *Aplysierne*." Efter Gray (l. c.) skal denne Art naae en betydelig Størrelse; Skallen skal i frisk Tilstand være grøn (medens den hos *Chel. Tong.* er gulighvid).

Gen. 2. Onchidiopsis, Beck.

(Hertil Tab. II, III.)

Beck. Catal. mus. regii hafn. 1830.

= *Oncophora*, Bgh. in schedulis¹⁾.

Animal. Pallium sphaeroideum, inflatum; plica et semicanali respiratoria sinistra. Podarium oblongum, subscutiforme, posterius angustius, obtusatum, antice angulis prominentioribus, in medio submarginatum. Rostrum validum, teres, apicem versus incrassatum, ipso apice truncatum (cum fissura orali majore verticali). Vibracula valida, crassa, subconica, subdepressa, transverse rugosa; ophthalmophoria subdistincta, ocello sat magno praedita. Penis validior, subdepressus, apice notabilius incurvatus. — Membrana lingvalis valida, longa, subangusta; dente mediano unico, lato, subquadrangulati angulis rotundatis et margine antico retrorsum arcuato; apice retrorsum sub angulo acuto recurvato cum acie transversa unicuspide, utrinque grosse dentata; — dente laterali utrinque unico, subtrapezoidali, apice recurvato, acie unicuspide (cuspidate permagna), utrinque grosse dentata; — uncinis utrinque duobus inaequalibus.

Testa interna, cornina, non spirata.

Bgh.

Den nye Slægtsform adskiller sig væsentligst fra Marseniaslægten ved sin hornagtige, skjoldformige Skal, som ikke viser mindste Spor til nogen Spiralvinding, og saaledes let vilde kunne kjendes fra en Aplysiaskal, med hvilken den i de øvrige almindelige Formforhold samt Bygning kan siges at stemme. Foden hos denne Slægt er forholdsviis bredere end hos Marsenierne; den store sphæriske Indvoldsmasse bæres af Foden og omgives yderst af den tykke Hud (Kappe); paa Undersiden af Kapperanden bemærkes ingen Stribning. Den til Gjællespalten förende Fold og Halvcanal ligger over imod venstre Side. Fölehornene ere af en anden Form end hos foregaaende Slægt; de ere i det Hele förere, kegleformede, lidt nedtrykte, tværrynkede og næsten dobbelt saa lange som det egentlige Hoved; paa en kort Fremstaaenhed mod basis sees de tydelige Öine anbragte. Penis er mindre flad og i Spidsen mindre udbredt end hos Marseniaslægten, i Spidsen maaskee ogsaa stærkere krummet end hos denne. Raspepladens Tandbeklædning ligner meget Velutinaens og Capulacernes (*Calyptraea*, *Capulus*), ligesom den hos den fölgende Slægt forefundne.

¹⁾ Nærværende Forfatter har ikke kunnet ansee Navnet *Onchidiopsis* for ganske passende, da det enten maa antages dannet af *Onchidium* (Buch.) og med en saadan Derivation neppe kan gives Medhold, eller deriveret af *ὄζυος*, og da vel neppe heller er meget heldigt; jeg havde derfor foreslaet Dr. Beck at forandre Navnet til *Oncophora*, hvilket han imidlertid ikke ansaa for nödvendigt.

2. *O. carnea* (Kr.), Bgh. Tab. III, IV.

Coriocella carnea, Kröyer. Amtl. Ber. 1847. p. 115 Nr. 10

? juven. = *C. recondita*, Kr. l. c. Nr. 11¹⁾.

Animal. Pallium alte domatum ambitus rotundi, rugatum; vel ad marginem solum vel etiam supra inflate-vesiculosum; semicanali respiratoria angustiore, profundiore. Podarium scutiforme. Penis magis incrassatus, vibraculum crassitie aequans, apicem versus dilatatus.

Dimens. long: lat: alt. = 1: 0,82 (0,8484...): 0,85 (0,8484...)
(28(33), 23(28), 24(28)^{mm.})

Testa ut in praecedente, sed magis elongata et posterius latior, sinistrorsum praesertim alatum producta.

Dimens. long: lat: alt. = 1: 0,671: 0,342 (28, 18, 10^{mm.}).

Pondus 155 milligr.

Bgh.

Af denne Art har jeg seet 2 Individuer, af Dr. Kröyer under Expeditionen med „la Recherche“ tagne ved Skraben i Bell-Sound; Dr. Kröyer har meddeelt mig sine haandskrevne Bemærkninger over samme, ifølge hvilke Dyret i levende Tilstand skal være af en smuk Cinnober-Orangefarve, „hvilken hos unge Individuer synes at være mere levende end hos ældre“; det skal fremdeles være meget blødt og temmelig uformeligt, saa at det i contraheret Tilstand let kan antages „for en sammentrukken Actinie“ (?).

I sine ydre Formforhold ligesom tildeels ogsaa ved Skallen synes denne forskjellig fra foregaaende Art; dens Tungebeklædning frembød imidlertid heller ikke noget som helst fra forrige Afvigende. Kappens Omrids var næsten kreds rundt, og kun mod Kanten fandtes denne ligesom oppustet i bløde fremstaaende Knuder; den til Gjællehulen ledende Fure paa Kapperandens Underside var længere, smallere og i det Hele mere bestemt udtrykt. Foden var af temmelig regelmæssig, fiirsidig Skjoldform, ligesom penis ogsaa meget kraftigere end hos forrige Art.

Dr. Kröyer skylder jeg endnu den lille Form, som har været ved Navn bekendtgjort som *Coriocella recondita*. Samme blev taget paa samme Sted som *O. carnea* i Hylstret af „en *Ascidia gelatinosa*“; Individuerne lignede „smaa Kugler, vare af hvidagtig Farve med Indvoldene skinnende igjennem de temmelig gjennemsigtige Bedækninger.“ Dr. Kröyer er af den Formening, at de kunde være Ungerne af *O. carnea*.

¹⁾ Animal. Pallium domatum, postice turgidius, ambitus rotunde-ovati, laevius. Podarium scutiforme. Vibracula breviora, subcylindrica, apice obtusata, subrugosa.
Dimens. long: lat: alt. = 1: 0,71: 0,85 (3¹/₂, 2¹/₂, 3^{mm.}).

Testa: ?

Bgh.

Jeg har seet 2 Individder; de vare fuldkommen ligestore og begge Hunner. De paa Spiritusexemplarerne anstillede Maalinger stemme næsten ganske med de af Dr. Kröyer fra de friske Dyr optegnede. Kappen var meget stærkt hvælvet, især bagtil, af rundagtig-ægformigt Omrids; Foden stemmede i Form ganske med den hos *O. carnea*, og var ved basis meget fiint og tæt sortprikket; Følehornene derimod ere af en mere trind Form, noget tykkere udefter og i Spidsen bultede; ved basis af samme saaes de smaa sorte, punctformige Öine¹⁾. Skallen har jeg ikke kunnet udtage heel; den var yderst tynd, structurløs og maaskee af relativ noget betydeligere Størrelse (med Leverens Udvikling vilde den vel senere antage den normale Størrelse). Hjertet har jeg seet, ligeledes Gjællerne med deres korte, temmelig tykke Gjælleblade; Leveren var af guulagtig Farve og indeholdt en overordentlig stor Mængde Fidtceller²⁾; sammes Overflade dækkedes især mod höire Side af et temmelig tyndt, hvidligt (glandulöst) Lag (Ovariet?). Ved saa meget smaa Dyr og derhos kun ved eet Individ maatte Undersøgelsen af Tungen naturligviis frembyde særegne Vanskeligheder, især da det retraherede Mundrör var temmelig seigt og sammentrukket; tydeligt har jeg kun seet et kort Stykke af Tungens Tandbeklædning, og af denne kun faaet Midtstanden og de ydre hageformige Sidetænder aldeles klart frem; disse stemmede imidlertid saa aldeles med de tilsvarende hos *O. carnea*, at jeg ikke troer at burde tage i Betænkning at ansee disse 2 Former for fuldstændigt overensstemmende med Hensyn til Tungens Tandbeklædning. — Alle Væv viste sig iøvrigt i histologisk Henseende sammensatte af yderst unge Formelementer; baade derfor og paa Grund af disse Dyrs meget ringe Størrelse maa jeg ansee dem for Unger af en eller anden *Onchidiopsis*, maaskee, som Kröyer mener, af *O. carnea*.

Med Hensyn til den Maade, paa hvilken de maatte være komne indenfor Ascidiens Hylster, da maa dette vel formodes at være skeet derved, at Ascidien er voxet ud over de paa samme afsatte Æggecapsler, saaledes som Prof. Steenstrup (Forhandl. v. skandin. Ntf. 5te Möde. 1847. p. 956) ogsaa antog i Modsætning til Koren og Danielsen („*Ascidia venosa*.” Nyt Mgz. for Naturvds. V. p. 260), som antage Æggene sammesteds indbragte, og Ungerne saaledes förende en Art Parasitliv. — Hvad der muligt dog ikke burde oversees, ere de Betænkninger, som kunde vækkes ved denne Forekomst af kun nogle faa (2) Individder af en Dyreform, der dog efter sine Affiniteter maa formodes at være melicertigen!

1) Lindsen fandtes i samme af sædvanlig Form.

2) Enkelte af dem vare histologisk ret interessante og viste en tydelig Fremragning af den flade ovale Cellekjerne, som hævede Cellehinden lidt iveiret fra Celleindholdet.

Gen. 3. Marsenina, Gray¹⁾.

Gray, figgs. of moll. anim. IV. 1850. p. 76.

= Lamellaria sp. Lovén, ind. moll. 1846. p. 15.

Lamellaria, Lovén. Öfersigt. Vetensk. Ac. H. 1847. p. 192.

Animal. Pallium latum, incrassatum, margine reflexo limbatim ambitum testae amplexens, reliquam testae partem denudatam relinquens; plica et semicanalis respiratoria magis ad sinistrum locatae, angustae.

Vibracula elongata, subcylindrica; ophthalmophoria subproducta.

Radulae dens medianus fere quadrilateralis, lateribus emarginatus, margine antico antrorsum arcuatus; dens lateralis major, subtrapezoidalis, apice recurvato, cuspidato, cuspidate utrinque paucidentata; — uncinæ utrinque 2, inaequales.

Penis validus, apice latior, depressus.

Podarium antice latius, margine antico sulculo profundius exaratum, postice acuminatum, apice rotundatum.

Testa pro majore parte externa, spirata.

Bgh.

Medens Skallen hos begge de foregaaende Slægtsformer er indvendig, udmærker denne sig derimod ved en tildeels udvendig Skal. Dette Mærke synes at tilkomme et af Lovén beskrevet Dyr, Lamellaria prodita, som derved adskiller sig fra de övrige congenetiske Former, og som Lovén derfor ogsaa fölte Nödvendigheden af at udskille generisk; for det nye Genus bragte han Benævnelser Lamellaria i Anvendelse og fremdrog den Blainvilleske Benævnelse Coriocella for de ægte Marsenier. At denne Fremgangsmaade er mindre heldig, er ovenfor viist; Gray, som ogsaa synes at have fölt dette, har sandsynligviis af den Grund forandret Benævnelser til Marsenina. Det Grayske Genus er kun støttet til den Lovénske Art, som jeg mener at kunne drage herhen uagtet sin „pallium in dorso tenuissimum vel scissum” og „canali laterali dextro” — et Udtryk, som jeg ikke ret veed at forstaae.

Hos den nye Art, af hvilken jeg ovenfor har leveret en anatomisk Undersögelse, var Skallen fuldstændig blottet, saaledes at kun sammes ydre Omrids dækkedes af Yderkappens

¹⁾ Jeg tvivlede först om og er endnu ikke ret sikker paa, i den nye grønlandske Form at have haft en med „Lamellaria prodita” (Lovén) congenerisk Art for mig; jeg havde for samme derfor först dannet et nyt Slægtsnavn, Oithona (cf. Ossian). Muligviis er Tandforholdet hos M. prodita meget forskjelligt fra det hos M. micromphala; det blotte ydre Omrids af den store Sidetand (saaledes som givet hos Lovén) er ikke tilstrækkeligt til Bestemmelsen; Lovén har af Cypraea europaea (l. supra c. tab. IV.) afbildet en Sidetand, som ikke synes den hos min nye Art meget ulig; jeg skulde derefter næsten formode den tilsvarende Tand hos M. prodita meget afvigende. — [Benævnelser Marsenina er iövrigt dannet tvertimod en af de for Navnedannelsen i Philos. bot. givne Regler, § 227: „Nomina generica ex aliis nominibus genericis cum syllaba quadam, in fine addita, non placent.”].

omböiede Rand. Furen i Fodens Forrand trængte dybere ind end hos de andre Slægter. Ophthalmophorerne vare ligesaa tydeligt eller tydeligere sondrede end hos Chelyonotusgruppen.

Denne Slægtsform, som ved sin Skalbbygning slutter sig nær til Marsenierne, nærmer sig derimod ved Raspepladens Bevæbning og andre anatomiske Forhold meget mere til Onchidiopsis.

Af Slægten synes 2 Arter bekjendte; de tilhøre begge det nordlige Ishav.

1. *M. prodita* (Lovén), Gray.

Gray. l. c. p. 76.

= *Lamellaria prodita*, Lovén. Öfvers. 1847. Ind. 1846.

„Animal pallio depresso, in dorso tenuissimo vel scisso, subverrucoso, rubente, fusco-maculato.

Testa elongata, opaca, striis incrementi subrudis, labro subrecto, membranaceo; spira minuta, in quinta parte sita.”

Lovén.

Lovén, som Aaret efter Bekjendtgjørelsen af denne Art leverede en Afbildning af sammes Tandbevæbning, har taget den ved Finmarken. Iövrigt er Intet om den bekjendt.

2. *M. micromphala*, Bgh. Tab. IV. (B.) f. 1, 2, 3.

Animal pallio laeviori.

Dimens. long: lat: alt. = 1 : 0,75 : 0,75 (10,7¹/₂, 7¹/₂mm).

Testa oblique semiovata, supra turgide convexa, infra fere plana; levis, firmior, sub periostraco tenerrimo nitida, submicans, subdiaphana, pure alba, obsolete lineis incrementi substriata; anfractibus 2¹/₂.

Dimens. long. lat. alt. = 1 : 0,66 . . . : 0,44 (9¹/₂, 6¹/₂, 4¹/₂mm).

ang. apic. 75°, ang. sutur. 57°.

Pondus 60 milligram.

Spira minuta, lateralis, subpostica, prominula, convexa, submamillata, basi circiter $\frac{1}{3}$ totius diametri transversalis minoris occupans, altitudine quadruplo latior; anfractibus vix 1¹/₂; nucleali convexo, laevi; apiculo vix immerso, sutura sat profunda distincto, ad $\frac{1}{9}$ totius diam. longitud. a margine anteriore remoto.

Penultimus anfractus convexus, postice ad suturam planior, antrorsum subito deflexus. Ultimus anfractus oblique obovatus, nothaeo sat et regulariter convexus, utrinque fere aequaliter rotundatus, ad marginem columellarem intortus, in spiram umbilicalem remotiorem, ad fundum usque patulam descendens.

Umbilicus ipse angustior, subcylindraccus; testa pronata inspecta, omnino a margine columellari occultatus.

Sutura simplex, filiformis, sat profunde impressa, margine suturali angusto, depresso, linea obsoletiori impressa distincto.

Plagae incrementi confertae, inaequales, obsoletiores, prope suturam arcuatim reflexae, antrosum late arcuatae, supra mediam testam descendunt magis irregulares, inferne subrectae. Lente fortiori inspecta, testa hinc lineolis obsoletioribus impressis, spiralibus sculpta, vix nisi in ultimo postico anfractu sat distinguendis.

Apertura magna, ampla, peritremate subovali (long. 7^{mm.}, lat. 6^{mm.}); parietis int. aperturae nitidus, concolor.

Columella posterius valde arcuata, antierius subrecta obsoletissime subangulata absque sinu evidenti. Margo columellaris reflexus, postice dilatatus, subexpansus, antice angustior subelevatus; sulculo angusto, postice profundiori impresso.

Labium simplex, rotundatum, in marginem anteriorem arcuatam abit, postice subcoarctatum intus sulculo obsoletiori suturali impresso distinctum.

Periostracum tenuissimum, adpressum, laeve, flavide olivaceum.

Bgh.

Efter Skallens meest fremtrædende Character, den snevre Umbilical-Aabning, har jeg benævnt Arten, af hvilken jeg har seet 2 Individer, som i Form og Størrelse nøie stemmede med hinanden; begge vare fra Grönland (Fiskernæs. 1845.), nedsendte af Cpllieutn. Holböll.

Hvis denne Form virkelig er congenerisk med den Lovénske Art, vil den være kjendelig fra samme paa Skallens almindelige Form (ligesom sandsynligviis ogsaa ved Tungen Tandbevæbning.)

Navne-Portegnelse

til den zoologiske Afdeling.

	Pag.		Pag.
<i>Bulla haliotoidea</i> , Mtg. (Mat. & Racq., Turt., Pult., Brown.)	328.	<i>Marsenia producta</i> , Leach (Bgh.)	328.
— <i>latens</i> , Möller	325.	— <i>Rangii</i> , Bgh.	334.
— <i>tentaculata</i> , Turton	327.	— <i>s'omatella</i> , Bgh.	333.
<i>Chelyonotus</i>	340.	— <i>tentaculata</i> , Bgh.	327.
— <i>Tonganus</i> , Sw. (Bgh.)	341.	— <i>translucida</i> , Bgh.	340.
— <i>Mauritanus</i> , Bgh.	343.	— <i>zonifera</i> , Bgh.	335.
— <i>niger</i> , Bgh.	344.	<i>Marsenina</i>	349.
— <i>Cuvieri</i> , Bgh.	344.	— <i>micromphala</i> , Bgh.	351.
<i>Coriocella carnea</i> , Kr.	347.	— <i>prodita</i> , Gray (Bgh.)	351.
— <i>nigra</i> , Blv. (Gr.)	343.	<i>Oithona</i> , Bgh.	349.
— <i>perspicua</i> , Lovén	329.	<i>Onchidiopsis</i> , Beck	344.
— — <i>Philippi</i>	330.	— <i>Grönlandica</i> , Bgh.	346.
— <i>recondita</i> , Kr.	347.	— <i>carnea</i> , Bgh.	347.
<i>Helix haliotoidea</i> , d'Ch.	337.	<i>Oncophora</i> , Bgh.	345.
— — <i>var. Dillw.</i>	328.	<i>Oxyñoë Glabra</i> , Couthwoy	326.
— <i>neritoidea</i> , d'Ch.	336.	<i>Sigaretus</i> , Cuv.	337.
— <i>perspicua</i> , L. (Gm. Schröter)	330.	— <i>Rang.</i>	333.
<i>Lamellaria haliotoidea</i> , Mtg.	328.	<i>Sigareto</i> , d'Ch.	337.
— <i>latens</i> , Lovén	325.	<i>Sigaretus Adansonii</i> , d'Ch.	337.
— <i>ophione</i> , Gray	339.	— <i>Audouini</i> , Cantr.	334.
— <i>perspicua</i> , Lovén	329.	— <i>convexus</i> , Bouch. Chtrx.	328.
— <i>prodita</i> , Lovén	351.	— <i>flavus</i> , d'Ch.	338.
— <i>tentaculata</i> , Mtg. (Jonst., Lovén)	327.	— <i>Grönlandicus</i> , Möller	339.
<i>Marsenia</i> (Genus)	321.	— <i>haliotoidea</i> , Gould	326.
— (Subg.)	325.	— — <i>Brown</i> (Flem.)	328.
— <i>Adansonii</i>	337.	— <i>Kindelaninus</i> , Mich.	333.
— <i>Audouini</i> , Bgh.	334.	— <i>Morelli</i> , d'Ch.	338.
— <i>depressa</i> , Wood	340.	— <i>perspicuus</i> , Forbes (Thomps. Thorpe)	328.
— <i>flava</i> , Bgh.	338.	— — <i>Mac Andrews</i>	330.
— <i>Glabra</i> , Bgh.	326.	— — <i>Philippi</i>	330.
— <i>Grönlandica</i> , Bgh.	339.	— <i>stomatellus</i> , Risso	333.
— <i>Kindelanina</i> , Bgh.	333.	— <i>Strömii</i> , Sars.	325.
— <i>latens</i> , Beck (Bgh.)	325.	— <i>tentaculatus</i> , Flem. (Thorpe, Thomps.)	327.
— <i>Morelli</i> , Bgh.	338.	— <i>translucidus</i> , Blv.	340.
— <i>neritoidea</i> , Bgh.	336.	— <i>Tonganus</i> , Q. & G.	341.
— <i>ophione</i> , Bgh.	339.	<i>Velutina Kindelaniana</i> , Mich. & Pot.	333.
— <i>perspicua</i> , Bgh.	330.	<i>Vitrina ampullacea</i> , Jan.	330.

Oplysende Text til Figurerne.

Tab. I.

Marsenia, Leach.

M. perspicua, (L.) Bgh.

- fig. 1. Seet nedenfra. Fortil sees Penis.
* Siphonalfolden. ** Den stribede Hud.
- fig. 2. Skallen er borttaget. Fortil sees de gjennemskinnende Gjæller, ud imod Siderne Skalmusklerne; mellem dem vas deferens. * Siphonalfolden.
- fig. 3. Skallen er borttaget. * Kapperanden; ovenfor samme høire Skalmuskel samt vas deferens.
** En Deel af Penis.
- fig. 4. Gjællehulens Loft med Gjællerne gjennemskaaret efter Længden. Fortil sees Vibraklerne med Öinene; til Høire Penis.
- fig. 5. Mellemgulvet gjennemskaaret og borttaget.
a. Forreste Mundparti = bageste Deel af Rostrum.
Oventil sees et Par tilbagetrækkende Muskler.
b. Bageste Mundparti = Mundhule (bulbus pharyngeus).
c. Spiseröret.
d. Bageste spiralrullede Deel af Raspepladen.
e. Vas deferens.
- fig. 6. Et Stykke af Gjællehulens Loft med de tilhæftede Gjæller, betragtet fra Undersiden.
a Forreste Gjælle. b Bageste Gjælle. * Hjertet.
- fig. 6*. Et Gjælleblad af den større Gjælle.
- fig. 7. Penis. En Deel af Huden og Musklerne er borttaget, og duct. ejaculat. saaledes blottet.
- fig. 8. Öiet.
- fig. 9. Hele Mundpartiet seet fra Siden.
x. Spiseröringen. y. Den i flere Fascikler deelte Side-Muskel.
- fig. 10. Samme. Yderröret (= bageste Deel af Rostrum) aabnet.
- fig. 11. Samme. Yder- og Inderröret (= forreste Deel af Rostrum) aabnede.
- fig. 12. Tungen seet ovenfra.
z Hornbeklædningen, lösnet fra sin matrix og endnu omfattende Spidsen af Raspepladen.
- fig. 13. Tungespidsen seet forfra.
* matrix for Hornbeklædningen. ** Mundhulens Sliimhinde.
- fig. 14. Mundpartiet seet bagfra.

I fig. 9—14 betegne a, b, c, d det samme som i fig. 5. f. Tungen.

- fig. 15. Tungen. α dens to musculöse Sidedele. β den mellemliggende Membran.
 fig. 16. Samme. γ . Sadelens Vinger(?). δ . Lacunen.
 fig. 17. Mundens Hornbeklædning, seet bagfra.
 fig. 18. Samme. Höire Halvdeel.
 fig. 19. Raspepladen. Nat. Størrelse. ** Vingerne.
 fig. 20. Forreste Ende af Raspepladen. De forreste Tænder sees deels udfaldne, deels itubrukne.
 ε Listen. ζ En Deel af Vingen.
 η Sidetænderne. θ Midtetænderne.
 fig. 21. Tænder fra den mellemste Deel af Raspepladens Mundparti. Leddehulerne og Leddeforbindelsen er meget iöinefaldende.
 fig. 22. Sidetænder fra den udenfor Mundhulen liggende Deel af Raspepladen; de ere her mere nærmede til hinanden.
 fig. 23. En enkelt Sidetand.
 fig. 24. To med hinanden forbundne Sidetænder; den övre er knækket og Leddehulen derved tydelig.
 fig. 25. Nervesystemet.
 I. Ganglia supp. II. Gl. inf. III. Gl. buccinat.
 fig. 26. Öret.
- M. latens* (M.), Beck.
 fig. 27. Tandbevæbningen.
 fig. 28. En Sidetand.
 fig. 29. En Mellemtand.
 fig. 30. 3 Sidetænder, forbundne med hinanden.

Strombus gibberulus (L.).

- fig. 31. Tandbevæbningen.
 fig. 32. 3 af de indre store Sidetænder.

Patella melanosticta, Gm. (?)

- fig. 33. Tandbevæbningen.
 fig. 34. Samme seet fra Siden, den sorte Spids er mere eller mindre böiet mod Tandens Legeme.
 fig. 35. Spidsen af Mellemtænderne.
 fig. 36. Spidsen af de indre Sidetænder.

Tab. II.

Onchidiopsis Grönlandica, Bgh.

- fig. 1. Fra Bugsiden. Nat. Størrelse.
 fig. 2. Fra Siden. Nat. Størrelse.

fig. 3. Hovedet. c. $\frac{2}{1}$ nat. Størrelse¹⁾.

- * Den til Gjællespalten førende Halvcanal. ** Gjællespalten; nedenfor samme penis.
- 4. Yderkappen og Skallen borttaget; fortil opdages de gjennemskinnende Gjæller. Nat. Størrelse.
 - 5. Skallen, seet ovenfra. Nat. Størrelse.
 - 6. Samme, seet fra Siden (er tegnet altfor kort).
 - 7. Samme, seet indvendig fra.
 - 8. Krængemunden aabnet; fortil bulbus pharyngeus med den omböiede Ende af Radula (*); bagtil den circulaire Indsnöring paa Spiseröret ved Overgangen i Mave (**).
 - 9. Tungespidsen, seet forfra. Radula borttaget.
 - 10. Tungen, seet fra Siden.
 - 11. Tungen, seet ovenfra og bagfra; bagtil Retractorerne og den forreste Green af Aorta cephalica (?) (*). (Uheldig Figur).
 - 12. Bulbus pharyngeus, seet nedenfra. * som ovenfor.
 - 13. Tungen, spaltet efter hele Ryggen og Spidsen; den venstre Halvdeel af Muskelmassen fört til Siden, den membranöse Deel slaaet tilbage. Saddelen og dens venstre Vinge sees blottede.
 - 14. Samme; begge musculöse Sidedele böiede udad. Seet ovenfra og bagfra.
 - 15. Tandbevæbningen af radula, udad sammes Randliste; — fra Mundhulen.
 - 16. 2 Tandrækker, fra samme.
 - 17. Et Stykke af Spiseröret, med sammes 2 større Længdefolder.
 - 18. Penis.
B. et Stykke af ductus ejaculatorius er blottet.
 - 19. Foden. Henover det overfladiske, med Indvoldene i Berörelse liggende Muskellag löber en Nerve. Fortil sees et Par stærke Retractorer til Krængemunden (Rostrum).

Tab. III.

Onchidiopsis carnea (Kr.), Bgh.

fig. 1. Fra Bugsiden. Nat. Størrelse.

- 2. Yderkappen, aabnet efter Dyrets hele Længde, Skallen borttaget. Nat. Størrelse.
- 3. Skal, fra Rygsiden. Nat. Størrelse.
- 4. Skal, fra Siden. Nat. Størrelse.
- 5. Gjællehulen aabnet; til Venstre begge Gjællerne, bagved samme Hjertet; til Höire en Deel af Rectum, under samme Indgang til vesica urinaria (Ren.)(*), længere fortil Penis. Nat. Størrelse.
- 6. Diaphragmet gjennemskaaret; den tilbagetrukne Krængemund, bulbus pharyngeus, Spiseröret, Spyttelkjertelmassen samt Hjertet sees ovenfra.
- 7. Samme; de samme Dele seete bagfra; desuden den oprullede Ende af Raspepladen, det ene Ganglion bucco-pharyngeum, de store Retractores bulbi, Ganglia cerebralialia med deres Nerver.

¹⁾ fig. 2, 3 ere tildeels efter et Par Originaltegninger, som Dr. Beck overlod mig til Afbenyttelse.

- fig. 8. Spiserøret borttaget; gennem den ovale Oesophagal-Aabning opdages en Deel af Radula. (Seet lidt mere ovenfra end fig. 6. $\frac{2}{1}$ nat. Störr.
- 9. Tungen, seet forfra; under samme de hornafsondrende Flader.
- 10. Tungen, seet fra Siden; bagtil Retractorerne. $\frac{2}{1}$ nat. Störr.
- 11. Tungen, seet ovenfra.
- 12. Samme; Indgangen til Tungeskeden synlig (lingula vaginae), efterat det bedækkede Lag er slaaet tilbage.
- 13. Raspepladen med sine Vinger. Nat. Störr.
- 14. Af Raspepladens Vinger. a. underste Lag. b. överste Lag.
- 15. Af sammes underste Lag.
- 16. Tandbevæbningen (fra den i Mundcaviteten fritliggende Deel af Radula).
- 17. De ydre Sidetænder, udenfor samme Raspepladens Randliste.
- 18. En af de indre Sidetænder.
- 19. En Mediantand.
- 20. Af det overfladiske Lag af den Flade, som bærer Raspepladens Vinger.
- 21. Tungen aabnet i Spidsen og langs dens Ryg; seet forfra. Saddelen med dens Vinger ere blottede.
- 22. Samme, seet ovenfra; Sidedelene ere trukne mere fra hinanden, Tungehulens (Lacunens) Bund saaledes blottet, og de fra samme og Vingerne udspringende Muskler tydelige; bagtil Retractorerne.
- 23. Af Sidedelen af Saddelens Vinge.
- 24. Hjertekammeret. c. $\frac{7}{1}$ nat. Störr.
- * Klappen for Forkammeraabningen.
- 25. Ganglieceller. a. formatio granulosa.
- 26. Parti af de nedre og indre Ganglier (Gl. pediaea).
- α . formatio granulosa. β . Neurilemma.
- 27. Af Sclerotica.
- 28. Parti af Sclerotica med Pigment.
- 29. A. venstre Hornplade (af Mund), seet fra indre Side.
- B. Hornelementer af 2 Rækker.
- 30. Bagenden af Foden. Den bageste Deel af Leveren er løftet lidt iveiret, Kappen borttaget.
- * Det musculöse Baand.
- 31. Den lille Blære (cf. p. 303).

Tab. IV.

Onchidiopsis carnea (Kr.), Bgh. — juven.

[= *O. recondita*, (Kr.)].

- fig. 1. Dyret nedenfra.
- 2. Samme, fra Siden.
- 3. Samme, ovenfra.

fig. 4. Samme. (Ydre) Kappen aabnet langs Ryggens Midtlinie. Fortil komme Gjællerne, længere tilbage Hjertet til Syne; fra Siden og heelt bagom sees en fin Stræng forløbende (cfr. p. 305).

Marsenina micromphala, Bgh.

- fig. 1. Dyret med sin Skal. Kappelbræmmen skjuler næsten aldeles Foden.
- 2. Skallen, nedenfra.
 - 3. Samme, ovenfra.
 - 4. Dyret, seet ovenfra efter Borttagelse af Skallen.
 - * Skalmusklerne.
 - 5. Samme, seet forfra. I Kappelbræmme-Randen Respirationsfolden; indenfor den tynde, Skallens Omfang dækkende Deel af Kapperanden den smalle (hvide) Tykkapperand; ovenfor samme den venstre Muskelplet, bag den Gjællerne, Sliimfolderne og Hjertet.
 - 6. Samme, seet nedenfra.
 - 7. Den forreste Deel af Dyrets Legeme (c. $\frac{4}{1}$ nat. Störr.) Ved Vibraculernes Grund de tydelige Ophthalmophorer, til Höire penis. Gjællehulens Loft er slaaet tilbage og dreiet lidt fortil, saaledes at den forreste mindre Gjælle kommer til at ligge mere indad; Spidsen af Gjællebladene i den større Gjælle sees frie.
 - 8. Diaphragmet er klövet og lagt til Siden. Det tilbagekrængede Mundrörs ydre Deel (Yderröret a) er efter Længden spaltet, dets indre Deel (Inderröret b) derved kommen tilsyne, ligeledes opspaltet, og den halvt lösnede Hornbeklædning saaledes tildeels blottet. Bag Krængemunden sees bulbus pharyngeus og Spiseröret.
 - 9. A. Inderlæbernes Hornbeklædning.
 - B. Et Stykke af samme, stærkere forstörret.
 - 10. Tungens Spidse, seet forfra. Til Siderne for Samme de Hornbeklædningen afsondrende Flader.
 - 11. Tungen, seet fra Siden. Paa Underfladen af Spidsen Tværlag af Muskeltraade, udenfor samme matrix for Hornbeklædningen. Bagtil de sædvanlige, Tungeryggen krydsende Muskellag. Bagest den oprullede, omskedede Deel af Raspepladen og et Par tilbagetrækkende Muskler (Mm. retractores bulbi).
 - 12. Tungen, seet ovenfra. Den lille Tunge (lingula vaginae) ved Indgangen til Tungeskeden opdages tydeligt.
 - 13. Raspepladen med sine Vinger. Nat. Störr.
 - 14. Tungens Tandbevæbning. Fra Tungespidsen.
 - 15. Tand-Analyser:
 - a Mellemstanden, seet forfra.
 - a' samme, i en mere skraa Stilling, saa at Tandspidsens Od naaer hen til Pladens ene Sidekant.
 - a'' samme, seet i Profil. Tandspidsens Od sees krogdannet og viser sig i sin fulde Störrelse.
 - a''' samme, seet bagfra, dog i noget skraa Retning, dens Underflade sees svagt udhulet; det meste af Odden kommer til Syne.

- fig. 15. b Et Stykke af Sidedelen af Raspepladen med 3 til hinanden leddede Sidetænder, som sees lidt i Forkortning; uden for samme den større (c) med Tænder forsynede Hage, udenfor denne den yderste og mindre (d); begge de sidste dækkes tildeels af Randlisten (**), udenfor hvilken sees en lille Deel af Raspepladens Vinge(*).
- b' Det farveløse Parti af Sidetanden, seet fra Undersiden af Tandspidsen.
- b'' Samme, seet i Profil (lidt stærkere forstørret). Den fremstaaende Kam langs Tandspidsens Underflade bliver saaledes tydeligere.
- b''' Tandspidsen, seet fra Undersiden og i en ringe Forkortning; ogsaa her er Længdekaammen tydelig.
- b iv Sidetanden (afbrukken forneden), seet halvt bagfra i Forkortning. Halvcanalen derved meget tydelig.
- b v Den nederste Deel af Sidetanden med sammes forsnævrede Grundstykke.
- b vi Sidetanden, seet fra den (in situ) indadvendende Flade. Neden til Spor af den bløde, bulbiforme Udvidning. (p. 309).
-
- c, c', c'', c''' Den større hageformige, mod Spidsen med en Tak forsynede Tand, seet i forskellige Stillinger.
-
- d, d' De ydre hageformige Sidetænder, seete i forskjellig Stilling.

- ← 16. Nervesystemet: aa. de övre Ganglier (Gl. cerebralia).
 bb. de nedre Ganglier (Gl. pediacae et branchialia).
 * et Gl., hvis anatomiske Forhold ikke nærmere lod sig bestemme.
- 17. a, b, c, d Celler fra Testiculargangene, seete fra Fladen og fra Sideranden, deres paafaldende Tykkelse derved öiensynlig.

Tab. V*).

Marsenia, Leach.

- fig. 1. M. latens. Copi efter Ström.
 — 2. M. glabra. Copi efter Gould.
 — 3. M. tentaculata. Copi efter Thorpe.
 — 4. M. producta. Copi efter Thorpe.
 — 5. M. perspicua. Copi efter Philippi.

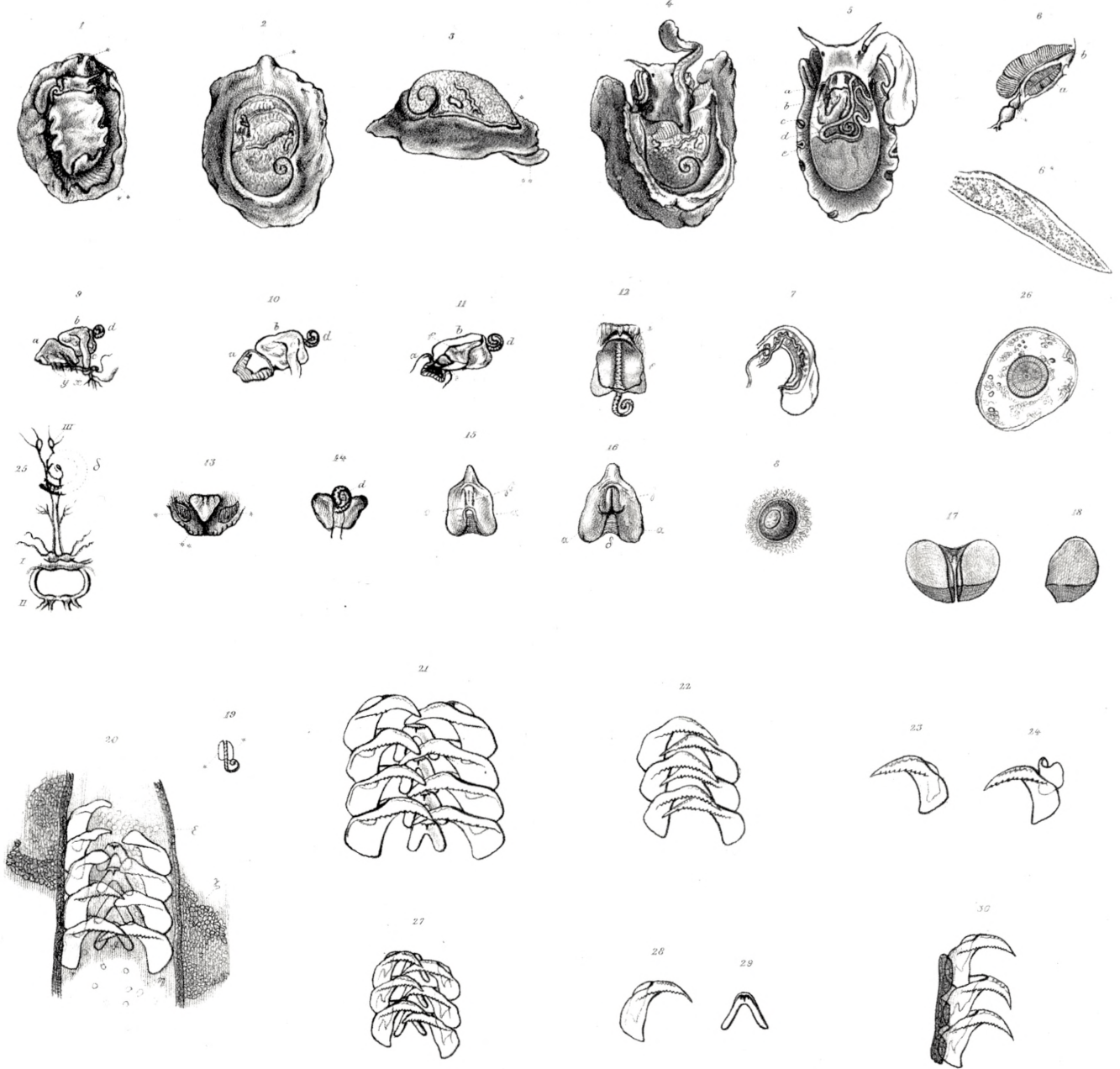
*) Copierne gjengive nøiagtig Originalafbildningernes Størrelse (nat. Størrelse); de originale — Gjenstandenes.

- fig. 5*. *M. perspicua*. Original.
— 6. *M. Kindelanina*. Original.
— 7. *M. stomatella*. Copi efter Risso.
— 7*. — — (Sigaret). Copi efter Rang.
— 8. *M. zonifera*. Original.
 fig. d. * sutura.
— 9. *M. neritoidea*. Original.
— 9*. — — Copi efter d'Ch.
— 10. *M. Adansonii*. Copi efter d'Ch.
— 11. *M. Morelli*. Copi efter d'Ch.
— 12. *M. Grönlandica*. Original.
— 13. *M. depressa*. Copi efter Wood

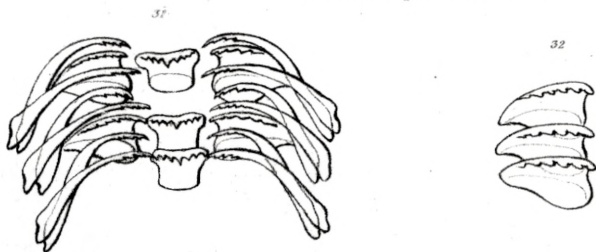
Chelyonotus (Sw.)

- fig. 1. *Ch. Tonganus*. Original.
— 2. *Ch. Mauritanus*. Original.
-

Marsenia, Leach.

Strombus gibberulus, L.

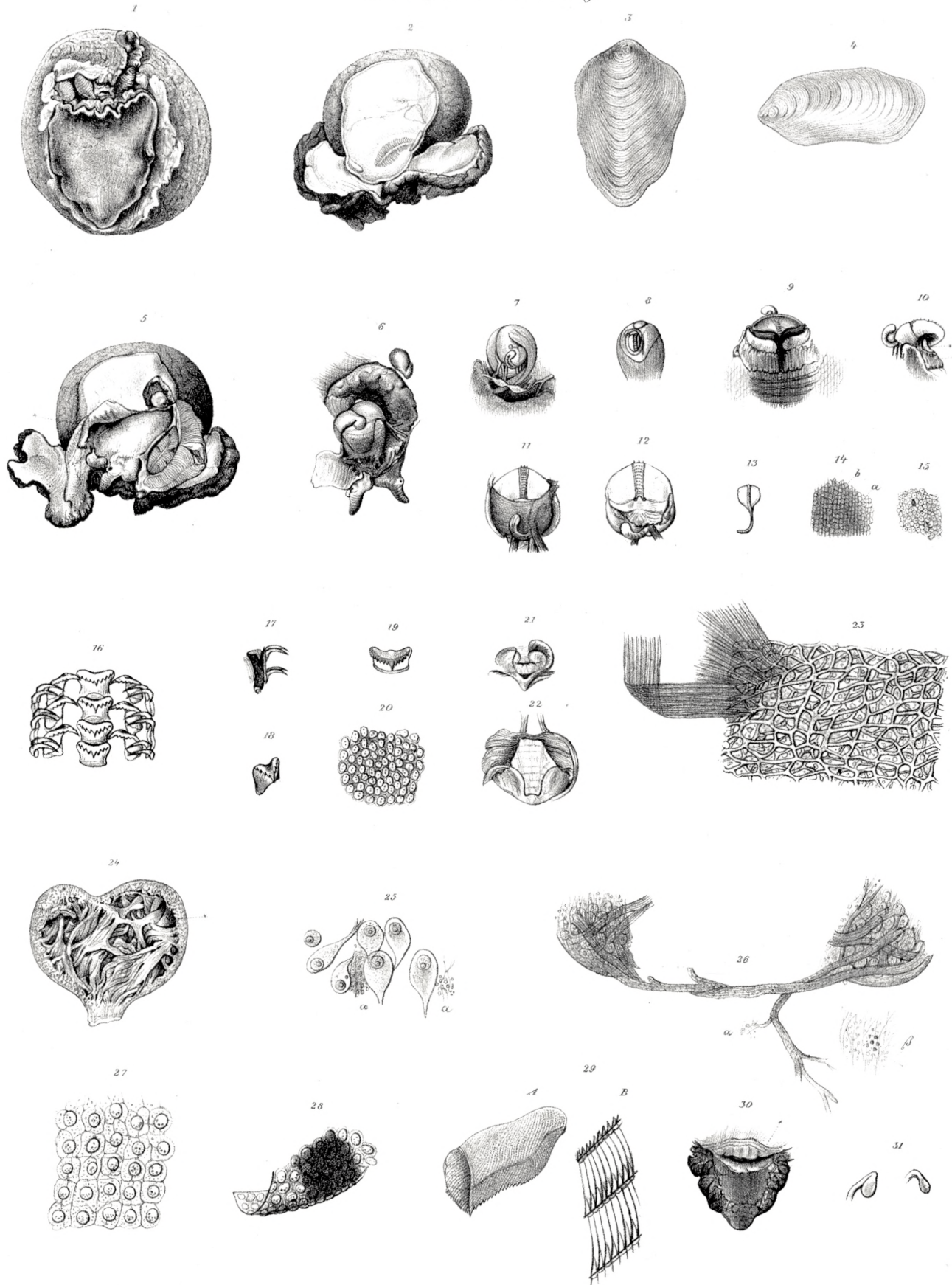
Patella melanosticta, Gm.

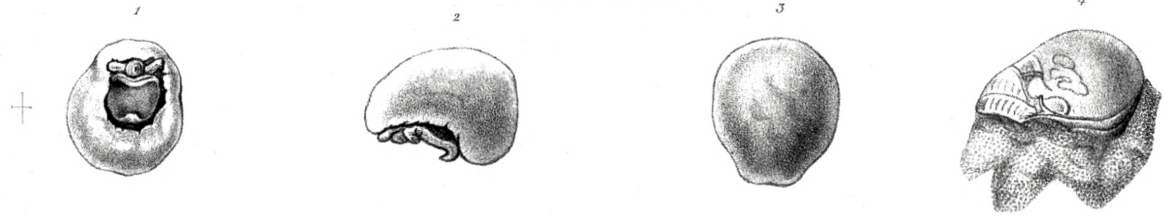
Onchidiopsis grønlandica. Bgh.

Onchidiopsis carnea (Kr.) Bgh.

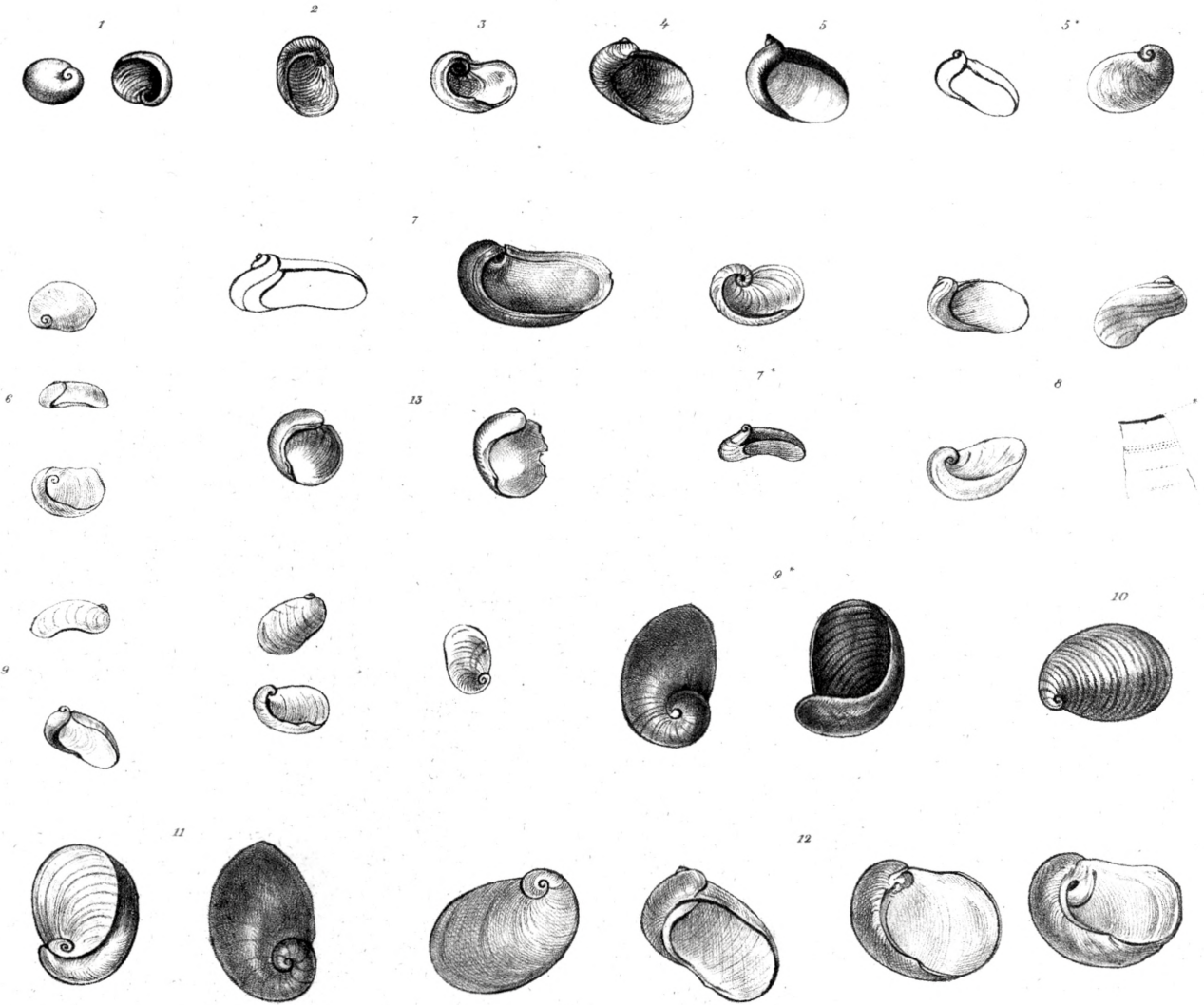
Onchidiopsis carnea (Kr.) Bgh. juv.
(= *O. recondita*, Kr.)

Marsenina micromphala, Bgh.

Marsenia, Leach.

Chelyonotus (Sw.), Bgh.

